

YENİ KADIN**9**

Görünmeyen ev içi emek Oxfam raporunda

Oxfam 2020 Eşitsizlik Raporu "Bakım Zamanı Ücretlendirilmeyen ve Eksik Ücretlendirilen Bakım Emegi ve Küresel Eşitsizlik Krizi" başlığıyla yayımlandı. Raporda cinsiyet eşitsizliğine ilişkin yer alan birçok başlık dikkat çekiyor.

SENTEZ**12-13**

Sınıf mesafesini Covid-19'a ayarlamak

1134'ü Çin dışında ve 3665'i Çin anakarasında gerçekleşen vakalar üzerindeki incelemeler, virüsün ölümcül düzeyde etki etmesinin kronik hastalıklar ve yaşın yanında, coğrafi faktör ve kişinin düşük-orta ve yüksek gelirli olması durumlarına göre değişkenlik gösterdiğini kaydetti.

özgür gelecek

pêşeroja azad

Ücretsiz

Gerçekler Devrimcidir 24 Mart - 8 Nisan 2020 15 Günlük Devrimci Gazete | Sayı 208 www.ozgurgelecek18.net Dijital Baskı

Sermayeye kalkan, halka kolonya, Kürde kayyum!

Dünyanın Covid-19 salgını nedeniyle kasılıp kavrulduğu bir dönemde, halka kendi OHAL'inizi ilan edin deyip kolonya vaad edenler, sermayeye milyarları akatıp, seçilmiş belediye eşbaşkanlarının yerine kayyum atadı

EMEK**7**

Beyaz yakalıların değişen durumu!

Günümüzde kafa ve kol emeği arasındaki sınırlar gitgide belirsizleşmekte ve geleneksel işçi sınıfı ile orta sınıflar, çalışmalarının değersizleşmesi ölçüsünde birbirlerine yakınlaşmaktadırlar.

Covid-19 | SÖYLEŞİ**17**

Belli olan sürecin önüne geçilmedi

Açıklanan rakamlar katlanarak artmaya devam ederken başta çeşitli meslek odaları önlemlerin yetersiz olduğuna dair çeşitli açıklamalar yaptı.

Biz de Özgür Gelecek gazetesini olarak Covid-19 salgınına dair Türkiye'deki hükümet müdahalelerini ve Sağlık Bakanlığı ile sağlık kuruluşlarının yeterlilik durumunu Türk Tabipler Birliği'nden Selma Güngör ile konuştuk.

Demokratik Kitle Örgütleri, Devrimin Volan Kayışları!

Her şey ihtiyaçtan doğar ve ihtiyaçlara cevap olduğu oranda işlevini yerine getirebilir.

Mara Drozdova

İnsanlar (ya da canlılar) kendi hayatlarını sürdürebilmek için çeşitli yol ve yöntemlere başvurarak hayatlarını sürdürmeye çalışırlar. Yaşamın daha ilkel ve geri olduğu dönemlerde, daha çok bireysel olan yaşam mücadelesi, toplumsal ilişki ve buna bağlı olarak ilerleyen çelişkiler, yeni yol ve yöntemleri bir ihtiyaç olarak ortaya çıkarmıştır. Önceleri bireysel hak arama çabalarıyla istenilen sonucu elde edemeyen insanlar, çıkarların ortaklaştığı bilinci geliştikçe çeşitli kurum ve yapılar oluşturarak istenilen haklarını elde etme mücadelelerine girişmişlerdir. İşte bu mücadelenin bir zorunluluğu olarak kitle örgütleri tarih sahnesine çıkmıştır.

Kitle örgütleri; çeşitli sınıf, tabaka ve katmanlardan oluşan kitlelerin ekonomik, demokratik ve siyasal taleplerini elde etmek için bir araya gelip örgütlendiği kurum ve kuruluşlardır. Bu yapılanmalar, toplumların sınıflara bölündüğü günden bu yana değişen toplumsal ilişkilere göre biçimlenerek bugüne kadar varolagelmislerdir.

Büyük insanlığın nihai zaferine kadar da koşulların değişen durumlarına göre varlıklarını sürdüreceklerdir. Kitle örgütleri, kitlelerin mücadele okullarıdır. Bu mücadele örgütlerine giren kitleler, temel hakları uğruna mücadele ederken sadece bu araçlarla istedikleri haklarını elde edemeyeceklerini kendi öz deneyleri ile öğrendikçe mücadelenin başka araç ve yöntemlerini bilince çıkarırlar.

Bu araçları doğru ele alıp, gerçekliklerine göre kullananlar sınıf mücadelelerinde amaçladıkları başarıya ulaşmışlardır. Bu bilinçle hareket etmeyenler ise hep karşı sınıfların işini kolaylaştıran bir tutum içinde olagelmislerdir. Kitle örgütlerini, kooperatifler, mesleki birlikler,

dernekler, odalar, vakıflar, sendikalar vb. olarak sıralayabiliriz. Bu yapılar, onu var eden sınıfların karakterini taşırlar ve onların ihtiyaçlarına cevap vermek zorundadırlar. İhtiyaca cevap olamayanlar işlevsizleşir ve tarih sahnesinden silinirler. İstisnaların dışında genel olarak gerek dünyada gerekse yaşadığımız coğrafyada bu yapılar önemli oranda işlevlerini yitirmiş, atıl durumdadırlar.

Peki bu kurumlar nasıl bu hale geldi? Kabahatin büyüğü kimde? Yoksa kitlelerin bunlara olan ihtiyaçları mı ortadan kalktı? Can alıcı olan sorunun cevaplanması gereken yanı burasıdır.

Bu olumsuz durumun en büyük kabahatini kendimizde aramazsak sorulan sorunun doğru cevabını bulmamız mümkün değildir.

Reformlar Uğruna Mücadeleyi Küçümsemeyelim!

Yukarıda söylediğimiz gibi kitle örgütleri, kitlelerin ekonomik, demokratik ve siyasal taleplerini karşılamak için oluşturulan yapılardır. Bu yapılara önderlik etme iddiasında olan kişi ya da kişiler, bu nesnel duruma uygun davranmak zorundadırlar. Öncelikli görev; kitleleri kendi temel hakları konusunda bilinçlendirmek ve onları egemen sınıflara karşı doğru mücadele biçimleriyle savaştırmaya önderlik etmektir.

Coğrafyamız sınıf mücadelesi tarihi bu yönlü zengin deneylerle doludur. 68 gençlik hareketi, köylü mitingleri, kır yoksullarının kentlere akması sonucunda büyüyen işçi sınıfıyla birlikte ortaya çıkan 15-16 Haziran şanlı işçi ayaklanması bunların toplum hafızasında derin izler bırakan önde gelenleridir.

Yine 70'lerin ikinci yarısında kabaran kitle hareketiyle birlikte yaygınlaşan grevler, direnişler, boykotlar ve DGM karşıtı siyasallaşan pratikler bu zenginliğin en bilinenleridir. 12 Eylül darbesiyle örgütsel yenilgiye uğrayan ve kurumları dağıtılıp işlevsizleştirilen ezilen sınıflar, nispi demokratik ortamın oluşmasıyla yeniden toparlanarak 89 bahar eylemlilikleriyle kendi varlığını ortaya koymuşlardır.

Coğrafyamızda sınıf mücadelesine önderlik etme iddiasına olan ve bu uğurda ağır bedeller ödemiş bulunan radikal sol hareketler, bizim gibi ceberut bir sistemle yönetilen ülkelerde reformlar uğruna mücadeleyi küçümstediklerinde kabaran kitle hareketleriyle kurdukları bağları muhafaza edememiştir. Dolayısıyla da kitlelerin örgütlendiği ve temel hakları için mücadele eden kurumlarla bağlarını güçlendirip kalıcı kılamamışlardır.

Bu hastalıklı halin en büyük nedeni; şablonculuktur, öznelciliktir ve bir avuç öncüyle toplumların kaderini değiştirmeye duyulan bilimsel olmayan kör inançtır. Ayrıca mücadele biçimlerinde belli tarzların fetiş haline getirilmesidir.

Uzun bir mücadele dönemini kapsayan bu olumsuz pratiğin sağlıklı muhasebesini yapamayan radikal sol hareketler tarihinin en kötü dönemini

yaşar haldeler. Kitle örgütleri; kitlelerle sistemi temelde değiştirmek isteyen yapılar arasındaki "volan kayışlarıdır", toplumsal kurtuluş iddiasında olanların "nefes borularıdır".

Tam da bu hayati yönünden kaynaklı kitle örgütlerinde çalışırken daha büyük bir sabırla hareket etmeli, döne döne kitlelerin karartılmış bilincini kuşatmayı ve kendi öz güçlerinin farkına varmalarını sağlamalıyız.

Kitle örgütlerindeki çalışmanın esasını kitlelerin temel taleplerini savunmak oluşturur. Bu temel talepler uğruna girilen mücadele pratiği zaten mücadelenin siyasal yönünü açığa çıkarır. Kitleler mücadelenin siyasal yanıyla yüz yüze geldikçe sadece ekonomik ve demokratik mücadele yöntemleriyle haklarını elde edip koruyamayacakları bilincine varırlar. İşte bu evre; kitlelerin öncü kesimlerinin onlara anlattığı siyasal gerçeklerin onlar tarafından da görülmesini olanaklı kılar. Kitle örgütlerindeki çalışmalarda mücadelenin esas dili devrimin dolaylı dilidir. Öncelik kitlelerin kendi temel hak ve özgürlüklerinin bilincine varmaları sağlanmalıdır, Bu bilinç düzeyinin gelişip ilerlemesi ölçüsünde siyasal talepler uğruna mücadelelere girişmelerine önderlik edilmelidir.

Kitle Örgütlerinde, Kitlelerle Adım Adım Mücadele

Bu mücadelede doğrudan dil kullananlar, bilinci karartılmış ve zihinleri tabularla doldurulmuş kitlelerle asla kaynaşamazlar. Kitlelerle kaynaşıp bütünleşemeyen bir siyasal önderlik de onları dönüştüremez, dolayısıyla onları siyasal iktidar mücadelesi uğruna savaştıramaz. Mücadele de, birçok şeyde olduğu gibi düz bir seyir izlemez. İnişli çıkışlıdır. Nesnel gelişmelerin durumuna göre taktik yönelimler değişebilir. Aslanan şey kitlelerle birlikte mücadele etmek ve istenilen amaca adım adım varabilmektir. Bizim gibi anti-demokratik yönetimlerle yönetilen toplumlarda, demokratik bilinç oldukça cılız ve geridir. Bu nesnel durum reformlar uğruna mücadeleyi zorunlu kılıyor. Kitleler bu uzun vadeli mücadele içinde demokratik haklarının bilincine vararak demokratik kimlikler kazanabiliyorlar. Bunun coğrafyamızda en uygun örneğini 1960 anayasasıyla oluşan nispi demokratik ortamını iyi değerlendiren TKP'nin işçi sınıfı ve demokratik kitle örgütlerindeki örgütlenmesi oluşturduğu kanaatindeyiz.

15-16 Haziran şanlı işçi ayaklanması ve 80 öncesindeki büyük işçi grevleri ve direnişleri bu uzun soluklu demokratik mücadele süreçlerinin yaratmış olduğu birikimlerle tarih sayfalarına geçirilmiştir. Geçmiş olumlu örneklerden öğrenilip kusur ve yetmezliklerimizden de dersler çıkararak demokratik halk iktidarı mücadelemizde daha güçlü mevziler kazanmaya mecburuz. Unutmamalıyız ki; demokratlaşmayan bir toplumda devrim ulaşılması oldukça güç bir hayaldir.

Kapitalizmin Krizine Korona Katalizörü; Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olmayacak!

2019'un Aralık ayında Çin'in Vuhan kentinde çıkan ve kısa sürede dünyanın dört bir yanına yayılan koronavirüsü (Covid-19) etkisi ve ağırlığını artırarak yayılmaya devam ediyor.

Virüs kısa sürede küresel bir salgın halini aldı. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün Pandemi (Küresel salgın) ilan ettiği koronavirüs (Covid-19) bulaşan kişi sayısı dünya genelinde (23 Mart itibarıyla) 330 bine ulaşırken virüs nedeniyle ölenlerin sayısı ise 14 bini geçmiş bulunuyor.

Salgının yayılma hızı ve biçimi, engellenebilmesi adına sosyal mesafe ve izalasyonun gerekliliği gibi başlıklar, söz konusu hastalık vesilesiyle günlük yaşama dair çok ciddi ve ağır önlemler alınmasına zemin sundu. Koronavirüs salgını, dünya halklarının içinde yaşadığı dünyanın eşitsizlikleri ve adaletsizliklerinin korkutucu gerçekliği ile bir kez daha karşı karşıya kalmasını sağlamıştır. Salgının can kayıplarıyla derinleşen ağır tablosu; sermayenin, devletlerin ve hükümetlerin tavır; salgına yönelik politikalar, al(ma) dıkları önlemler, dünya halkları açısından çok çarpıcı bir şekilde mevcut gerçekliği gözler önüne sermiştir.

Uluslararası kapitalist sisteme, onun karakterine ve işleyişine dair ortaya dökülen gerçekler, dünya halkları ve ezilenlerinde büyük bir bilinç değişimi, sıçraması için son derece elverişli bir ortam sunmuştur.

2019'la birlikte tüm dünyada açık bir hal alan ekonomik kriz, petrol fiyatlarının düşmesiyle iyice su yüzüne çıkmışken salgın, söz konusu krizin semptomlarını öne çeken ve derinleştiren bir katalizör işlevi görmüştür. Başka bir deyişle emperyalist-kapitalist sistem içinde debelendiği ve bir türlü çıkamadığı, ötelediği krizin gerçek boyutlarını, salgını bahane ederek tüm dünya halklarına ilan etmiş oldu. Kuşkusuz salgının yarattığı endişe ve korku ikliminin arkasına sığınarak!

Kabul etmek gerekir ki, küresel bir hal alan salgın, gerek uluslararası sermayenin kendi içindeki hegemonya/güç mücadelesi açısından gerekse uluslararası proletarya ve ezilenler açısından sonuçları çok ağır, derin ve kapsamlı olacak bir süreci öne çekmiştir. Salgının yayılma hızı, kimi önlemlerin alınmasını gerekli kılsa da, ABD'den Avrupa'ya; İran'dan TC'ye buradan Mısır ve Latin Amerika'ya em-

Elizabeth Brockway

Açık ki hastalık karşısında tüm sınıflar aynı riske sahip değildir ve sağlık hizmetlerine erişim de son derece sınıfsaldır!

peryalistler ve işbirlikçilerinin yaşama geçirdikleri politikalar salgını aşan bir muhtevaya sahiptir. Başka bir deyişle salgına karşı gerçek anlamda, koruyucu sağlık hizmetleri adına dişe dokunur hiçbir önlem almayan emperyalist devletler, söz konusu ezilenlerin demokratik hak ve özgürlükleri; kazanılmış mevzileri olunca salgın bahanesiyle fütursuzca hareket etmektedir. Salgının ilk ortaya çıktığı andan itibaren emperyalist- kapitalist devletlerin kendilerine ilişkin bir ajanda hazırladıkları açıktır. Nitekim İngiltere'nin koronavirüs salgını karşısındaki sessizliğinin "sürü bağışıklığına" dayandığının ortaya çıkması da buna işaret etmektedir. Britanya devletinin salgın karşısındaki politikası, zayıfların doğal seleksiyonla elendiği, güçlülerin ise ayakta kaldığı tamda kapitalizmin karakterine uygun bir rota izlemektedir. Söz konusu politikanın İtalya'da daha pervasız bir şekilde yürürlüğe sokulduğu anlaşılmaktadır. Günde 600-700'lere varan ölümlerin nedeni de budur. İtalyan sermayesinin söz konusu salgını hafife aldığı ve yeterli önlem almakta geciktiğine dair yorumlar ise sermaye ve devletin gerçek karakterini anlamaktan uzak liberal lakırdılardan başka bir şey değildir!

Tıpkı İngiliz sermayesi gibi İtalyan egemenleri de ne yaptığının farkındadır

ve bilinçli bir tercihte bulunmaktadır. Dünyanın en yaşlı nüfusuna sahip ülke olan İtalya'da sermaye, sosyal güvenlik sisteminin "yükünden" kurtulmak için yaşlıları gözden çıkarmıştır. ABD'de sokakta yaşayan yarım milyon ve hiçbir sağlık güvencesi olmayan 50 milyon insanın sermaye için yangında ilk olarak kurban edilecekler listesinde olduğuna da şüphe yoktur!

Uluslararası kapitalist sistem, her gün daha fazla içine çekildiği ve neredeyse 1929'dakine benzer krizi karşısında gemideki tüm "fazlalıkları" bir an önce atmanın peşindedir. Fransa koronavirüsle "boğuşurken", Macron hükümetinin meclisi "bypass" ederek, alelacele bir şekilde, sokak muhalefeti yüzünden uzunca bir süredir bir türlü geçiremediği emeklilik yasa tasarısını çıkarmasını da bu paranteze eklemek gerekir.

Koronavirüs nasıl ortaya çıkmış olursa olsun nihayetinde emperyalist-kapitalist sistem tarafından kendi amaçları için bir kaldıraç ve batmakta olan gemiyi kıyıya taşıyacak şiddetli bir rüzgâr işlevi görmektedir. Üzerinde durulması ve kafa yorulması gereken temel nokta, salgın krizinin, kapitalizmin gerçek krizinin üstünü örtmek için kullandığına ilişkin olmalıdır.

Dünyanın dört bir yanında gerçek manada alınan sağlık önlemleri ile salgınla mücadele adı altında çıkarılan gürültü arasındaki uçurumda buna işaret etmektedir.

Koronavirüsün devlet başkanlarının saraylarına veyahut kabinelerine girmesi; uluslararası şirketlerin CEO'larının veya ultra lüks zenginlerin malikânelerine sirayet etmesi; salgının sınıflar üstü olduğu anlamına gelmez. Salgının sınır, sınıf ayırmadığına yönelik güçlü ve son derece etkili propaganda tamamen bilinçli yapılmaktadır. Bu tamda batmakta olan geminin mürettebatına, kaptan tarafından, lordlar kamarası tahliye edilinceye kadar zaman kazanmak için yapılan bir çağrıdır. Salgın yayılmak için gerekli koşullara ihtiyaç duymakta, salgının tespit edilebilmesi, yayılmasının engellenmesi ve nihayetinde hastalığın tedavisi için zorunlu sağlık hizmetlerine gereksinim duyulmaktadır.

Açık ki hastalık karşısında tüm sınıflar aynı riske sahip değildir ve sağlık hizmetlerine erişim de son derece sınıfsaldır!

Bugün koronavirüs başlığında dünya halkları ve ezilenleri; emperyalistler ve işbirlikçi/uşaklarının okulları kapatıldığını, sokağa çıkma yasağı ilan ettiğini ancak işçi sınıfı ve emekçileri her türlü risk altında kitlesel olarak çalıştırmaya

devam ettiğini görmektedir. Çokuluslu şirketlerin, kârının aksamadan devamını sağlamak için işçi sınıfı ve geniş emekçi kitleler çalışmaya zorlanmaktadır. Devlet aygıtı, Amerika kıtasından Avrupa ve Asya'ya, elindeki olanakları ve birikimi, ekonomik krizin yükünü işçi sınıfına yıkmak ve tekellere mali yardım için devreye sokmaktadır.

Trump ve Merkel şimdide tekeller için 1 trilyon dolar/euro'ya varan destekleri açıklamış durumdadır. 2008 krizinde bankalara 500 milyarlık yardım yapıldığı hatırlanırsa bugünkü krizin ve de sermayenin soygununun boyutu da açığa çıkmaktadır.

Dolaysızca söylemek gerekir ki koronavirüs, emperyalist-kapitalizmin adeta röntgenini çekmiştir. Kral çıplak dedirten bu görüntüde sağlık, beslenme, barınma gibi insanın temel gereksinimlerinin bir avuç zengin elinde biriktiği, milyarlarca insanın bu gereksinimlerden mahrum edildiği ve sefalet içinde yaşamaya mahkûm edildiği gerçeği vardır. Ortaya çıkan resimde, dünyanın ve toplumun kaynakların en temel ihtiyaçlar yerine askeri harcamalara ayrıldığı ve sermaye tekellerine peşkeş çekildiği, kapitalistlerin "sosyal" hizmetler alanında tam bir felç hali yaşadığı, çalışamaz durumdaki yaşlı nüfusa salgın bahanesi ile çöp muamelesi yapıldığı görünmektedir.

Salgınla mücadele söylemleri eşliğinde gerçekte iflas eden kapitalist sağlık sisteminin üstünü kapatmak adına halkın bir kısmı evlerine hapsedilirken öte yandan işçilerin büyük çoğunluğunun ölüm riski ile çalışmaya zorlandığını görüyoruz.

Sermayeye Kalkan, Emekçilere Kolonya

Dünyada çığ gibi büyüyen koronavirüs salgınına karşı Türk hâkim sınıflarının tutumu ise efendilerinin bir taklidinden öteye geçmemektedir. Elinde hastalığı teşhis edecek asgari oranda bir ekipman ve buna dair yeterli sağlık alt yapısı bulunmayan TC devleti, beklendiği üzere salgından yine bir kahramanlık destanı çıkarmanın peşindedir. Koronayı düşman ilan eden R.T.Erdoğan adeta salgına karşı cihat çağrısı yapmış, buradan milliyetçik ve ırkçılık devşirmeye çalışmıştır. "Ekonomik İstikrar Kalkanı" adı verilen ve 21 madde içeren sunum öncesinde halka abdest, dua, tevekkül ve sabır önerilmiş daha sonra açıklanan "Kalkan" da da sermaye sınıfına teşvik, kaynak, kıyak sunulmuş, emekçilerin payına ise kolonya düşmüştür!

Erdoğan'ın paketinden uçak şirketlerine KDV indirimi desteği, müteahhitlere

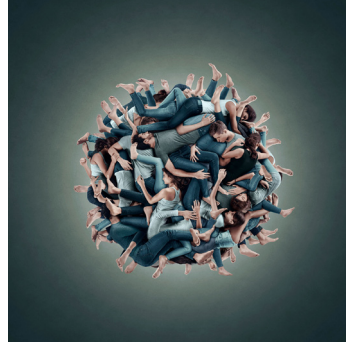
konut kredisi kolaylaştırması, turizm şirketlerine konaklama vergisi desteği, ihracatçıya stok desteği çıkmıştır. Paket Rifat Hisarcıklıoğlu'nun şahsında komprador burjuvazi ve toprak ağalarının yüzünü güldürmüştür!

Erdoğan'ın demeçlerinde işçilere yönelik geçen tek madde, üretimin şirketler tarafından durdurulması halinde ücretli izine çıkarılmayacakları, kısa çalışma ödeneğiyle izne ayrılacaklarına ilişkin olmuştur. Bilindiği gibi kısa çalışma ödeneği ile ücretli izin arasındaki en önemli fark işçilerin aldıkları ücrettedir. Kısa çalışma ödeneğinde işçiler ücretlerinin %60'ını alabilmektedir bu da %40 ila %50 arasında gelir kaybına uğramaları anlamına gelmektedir. Öte yandan kısa çalışma ödeneğini de şirketler değil devlet yatırmaktadır.

İstikrar Paketini duyururken ve sonrasında yaptığı her açıklamada "evde kalın" çağrısı yapan R.T.Erdoğan 8 milyon işsizze dair tek bir kelime sarf etmemektedir. Hiçbir geliri olmayan 8 milyon insan gerekli sağlık tedbirlerini nasıl alacak? Covid-19'dan etkilenen firmaların bankalara olan anapara ve faiz ödemeleri 3 ay ertelenirken, bankalara borcunu ödeyemediği için "kara listeye" alınan 3 milyon 763 bin insan ne yapacak? TC devleti, 116,7 milyarı bulan kredi kartı borçlarını 3 ay (ya da salgın bitene kadar) erteleyemez miydi? Kuşkusuz soruları çoğaltmak mümkün. Açık ki TC devleti bir tercihte bulunmuş, imkân ve kabiliyetini, elindeki birikimleri, sermayenin hizmetine sunmuş halka ise "evde kal" çağrısı yapmıştır. Öte yandan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği içler acısıdır. Hâkim sınıflar tıpkı emperyalistler gibi salgını "Allahın bir lütfü" olarak görmek ve krizi fırsata çevirmeye çalışmaktadır.

Evden çalışmanın teşvik edilmesi ve giderek yasalaşması bu konuda bir alt yapının hazırlanmasına yönelik çağrılar, işçilerin koronavirüs gerekçesiyle işten çıkarılması veya ücretsiz izne çıkarılması, fabrika ve işyerlerinde kazanılmış haklarının yine salgın bahanesiyle gasp edilmesi durumu yoğun bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Türk sermayesi de emperyalistlerin sıfır saat sözleşmesi yönelimine uygun bir şekilde esnek çalışmayı; uzaktan, evden çalışma ile daha geniş bir alana yayma böylece giderlerinin bir kısmını azaltma ve işçinin sırtına yüklemeye peşindedir.

Andy Lipe

"Evde kal" çağrılarını yapılırken şimdiden bir milyona yakın emekçi işsiz kalmıştır. Diğer yandan salgın günlerinde TC devleti sosyal medyada koronavirüs paylaşımlarını gerekçe göstererek operasyonlarını sürdürmekte. Bu olağanüstü durumda bile Kürt düşmanlığını elden bırakmamakta, HDP'li Batman, Silvan, Lice, Eğil ve Ergani belediyelerine kayyum atanmakta (23 Mart 2020), belediye eş başkanları evleri basılarak gözaltına alınmaktadır.

Türk devletinin koronavirüs salgınına dikensiz bir gül bahçesi yaratmak için fırsata çevirmekten imtina etmeyeceğine kimsenin şüphesi olmamaktadır!

Bu kaos içinde ezilenlerin somut taleplerini öne çıkarmak acil bir ihtiyaç olarak önümüzde durmaktadır. İşçi ve emekçilere ücretli izin sağlanmalı, elektrik-su-doğalgaz faturaları devlet tarafından ödenmeli, kira yardımı yapılmalıdır. Salgına karşı gerekli sağlık hizmetleri ücretsiz hale getirilmeli ve herkesin erişimine sunulmalıdır. Salgın geçene kadar "ücretli izinle işçiler evlerine" talebi öne çıkarılmalıdır. Parasız test, parasız tedavi, hijyen malzemeleri ve gıda maddeleri geniş emekçi kitlelerin meşru haklı talepleridir!

Koronavirüs salgını elbette aşılacaktır ancak asıl sorun sonrasında gerek coğrafyamızda gerekse de yerkürede ortaya çıkacak yeni durumun ne getireceğindedir!

Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olmayacak
Koronavirüs salgını sosyal ve siyasal yaşamda yarattığı etki ile büyük bir alt üst oluşa neden olmaktadır. Emperyalist-kapitalist sistem yaşamın her alanda bir bütün yeniden örgütlenmesine dair tasarrufunu, planlarını koronavirüs salgınına gerekçe göstererek yaşama geçirmeyi planlamaktadır. Salgının yarattığı korku sürekli bir şekilde canlı tutulacak buna paralel bir şekilde OHAL, sokağa çıkma yasakları; her türlü yasanın rafa kaldırılması, meclislerin devre dışı bırakılması gündeme getirilecektir.

Kapitalizm ilkin işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin kazanılmış haklarını hedef tahtasına koyacak, ikinci olarak yeni bir çalışma rejimini yürürlüğe sokarak sömürüyü derinleştirecektir. Kısacası krizin yükünü ezilenlerin sırtına yıkarak aşmaya çalışacaktır. Söz konusu gidişat ve yönelimin, kıtaları aşan bir muhtevaya sahip olduğu ve tüm dünya halkları, işçi sınıfı

ve ezilenlerini derinden etkileyeceği bir gerçektir.

Krizin çapı, derinliği ve şiddeti; emperyalistlerin sınırları kapatarak kendi içine kapanmaları; milliyetçilik ve ırkçılığın gelişeceğini bunun da işçi ve emekçilerin, halkların isyanlarına karşı dalgakıran olarak işlevli kılınacağını göstermektedir. Korona salgını adeta bir katalizör işlevi görmüştür: Yerkürenin büyük bir kriz ve kaosa; sömürü ve zulüm cenderesine aynı zamanda isyan, direniş ve ayaklanmalar iklimine girişini tetiklemiş, hızlandırmıştır. Açık ki ne karşı devrim güçleri ne de ezilenler cephesinde hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır!

Dünya emperyalist-kapitalizmin kriziyle büyük bir karmaşa ve çatışmalar dönemine doğru hızla yol almaktadır. Emperyalistler arasındaki güç mücadelelerinin boyutu ve yapısal kriz, bu konuda çok ciddi veriler sunmaktadır. Halklar, işçi sınıfı ve ezilenler, yeni ve son derece kapsamlı büyük bir saldırı dalgası ile karşı karşıya kalacaktır.

Emperyalist küreselleşmenin sonunun geldiği ancak yeni tipte bir küreselleşmenin belki de kapitalizmin kaptan köşkündeki esas aktörün değişeceği bir sürecin öngünlerindeyiz. Bunun orta ve küçük burjuvaziye de içine alan büyük bir yoksulluk ve yokluk girdabı yaratacağına şüphe yoktur. Bu kriz; yoksulluk ve işsizlik halinin, madalyonun diğer yanında dünyanın dört bir tarafında yeni ve daha güçlü direniş ve halk isyanlarını tetikleyeceğini öngörmekte mümkündür!

Zira, kapitalizm krizini aşmak adına "Sanayi 4.0" olarak formüle edilen yeni tipte bir çalışma rejimini devreye sokmaya hazırlanmaktadır. Bu yönelimin temel karakteri ise teknolojinin etkin bir şekilde kullanıldığı, hiçbir kural ve kaidenin olmadığı; tamamen esnek çalışmanın gündemde olduğu, kapitalizmin ilk dönemlerindeki azgın, zincirlerinden boşanmış halinin yeniden yürürlüğe sokulmasıdır.

Devrimci komünistlerin, ilerici ve yurtseverlerin toplumsal yaşamın bugünkü gerçekliğinde; korona günlerinde mücadelenin yeni biçimlerine hızlıca adapte olma, buna ayak uydurma veya direnişin yeni biçimlerini açığa çıkarma sorumlulukları vardır.

Geleneksel muhalefet biçimleri ve tarzlarının yanında yeni sürecin açığa çıkardığı, önümüze koyacağı yeni tip muhalefeti gerek salgın döneminde gerekse sonrasında kapitalizmin yeniden yapılandırma sürecinde örgütlemek boyumuzun borcudur!

SÖYLEŞİ | İşçiler Koronavirüs Varken Nasıl Korunuyor?

İşten çıkarmaların devam ettiği, işçilere ücretsiz izin dayatmalarının yapıldığı ve hatta çalışma esnasında maske ve eldiven takılmasının yasaklandığı süreçte işçilerin çalışma şartlarının ne durumda olduğunu bir tekstil işçisine sorduk.

Koronavirüs salgınının Türkiye’de ortaya çıkması itibariyle hükümet tarafından birçok “önlem paketi” açıklanmasına karşılık, işçi sınıfını içine alan bir önlem ortaya koyulabilmiş değil. Birçok işçi salgın bahanesiyle ücretsiz izine çıkartılıyor, işten atılıyor ve salgına karşı korunmasız bir şekilde zorla çalıştırılıyor. Hukukçuların koronavirüs salgınının iş hukuku açısından “zorlayıcı sebep” olduğunu belirtmeleri ve fabrikalar ile diğer çalışma alanlarında acil önlem planı çıkartılmasını savunmasına karşılık iktidar ve sermayedarlar tarafından henüz bir adım atılmış değil.

Bununla birlikte Ankara’da koronavirüse karşı alınan tedbirlerin yeterli olmadığını belirterek kendilerini Maliye Bakanlığı’na zincirleyen Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası yöneticileri gözaltına alındı. Eskişehir Sarar Fabrikası’nda ise işçiler koronavirüse karşı önlem alınmaması üzerine iş durdurdu, ücretli izin istedi. Ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı Park ve Bahçeler, İZSU ve farklı birimde çalışan işçiler koronavirüse dair önlem alınmadığı için iş durdurdu. İşten çıkarmaların devam ettiği, işçilere ücretsiz izin dayatmalarının yapıldığı ve hatta çalışma esnasında maske ve eldiven takılmasının yasaklandığı süreçte işçilerin çalışma şartlarının ne durumda olduğunu bir tekstil işçisine sorduk.

-Öncelikle çalıştığınız işyerinde salgın ile ilgili herhangi bir önlem alıyor mu?

-Çalıştığım yerde herhangi bir önlem alınmamaktadır. Patronlar ilk başta bu

süreci sanki bir-iki gün içerisinde bitecekmiş gibi davranıp hafife almaktaydı. Tabi bu salgının dünya genelinde ciddi bir boyuta ulaşmış Türkiye’de de ölümleri getirmesiyle birlikte onlar da ürkmeye başladı. Ancak yine de çalışma esnasında eldiven, maske, temizlik malzemesi gibi herhangi bir koruyucu ekipman verilmemektedir. Kendilerince tedbir geliştirerek işçileri ücretsiz izine çıkartmaya karar verdiler. Biz de diyoruz ki bu salgının sorumlusu işçiler değildir. Dolayısıyla bunun yükünü tek başına işçilere yüklenmesi de doğru değildir. Devlet tarafından patronlara muhakkak destek paketi çıkacaktır. Tabi bu işçilere yansır mı bilemiyoruz. Talebimiz ücretli izindir. Patrona önerimiz ise ücretli izin sürecini çalışmaya başladığımız zaman ek mesailerle telafi etmektir. Henüz çalışmaya devam etmekteyiz. Fakat önümüzdeki süreçte bunu talep edeceğiz.

-Peki bir işten çıkarma durumunda herhangi bir güvenceniz var mı? İşçilerin sigortalı olma, işsizlik ödeneği alabilme durumu nedir?

-Sadece çalıştığı yerde 250 gün ve üstü primi olan sigortalı çalışanların işsizlik ödeneği alabilme durumu var. Ben sigortasız çalıştırılıyorum. Sadece ben değil tekstil atölyelerinde alt kademe dediğimiz çırak, ütücü, ortacı kesimin hepsi sigortasız çalıştırılmaktadır. Bir de bunun göçmen işçiler üzerinde de etkisi var. Mesela bizim çalıştığımız yerin yarısı Suriyeli mültecilerden oluşuyor. Bu insanların hiçbirinin sigortası, sosyal güvencesi yok.

-Patron tarafından işçilere salgın bahanesiyle işten çıkarma gibi bir tehdit söz konusu mudur?

-Şimdilik benim çalıştığım yerde böyle bir durum yok. Patronun şu anki tavrı daha çok ücretsiz izine çıkartmaya yönelik. Tabi başka atölyelerde durum bizimkinden farklı.

-İş yerinde işçiler arasında sosyal mesafe uygulanabilir mi sizce?

-Atölye ortamında böyle bir şey söz konusu değildir. Bant usulü dediğimiz yani birbiri ardına dizilen makinelerde çalıştığımız için bu mesafe yarım metreyi geçmemektedir. Çırak ile makineci arasındaki mesafe de böyledir. Araya mesafe koyarak çalışmak mümkün değildir. Akabinde paydos saatinde, yemek sırasında herkes birbiri ardına adeta istifleniyor. Yemek saatinin ikiye bölünmesi, işçilerin parça parça yemeğe çıkması gibi bir önlemler de alınmıyor. Bize sadece elimizi yıkamamız söyleniyor. Patronun aldığı tek önlem bu! Ama aynı zamanda bize lavaboda fazla beklemememiz söyleniyor. Patron mesai saatinden bir dakika bile gidilmesine tahammül edemiyor. İşçilerin sakız çiğnemesine bile tahammül edemiyorlar. Kendilerince bilimsel tespitler yaparak, “Biz araştırdık virüs tuvaletteki pislikten, sakız çiğnemekten bulaşıyor, tuvalette oyalanmayın, sakız çiğnemeyin” diyorlar. Özetle çalıştığımız ortam önlem alınmaya müsait bir ortam değildir. Tek çözüm ücretli izine çıkarılmamızdır.

Covid-19’a ilişkin çalışma şartlarının düzenlenmesinde ayrımcılık yapıldığını belirten muhasebecilerin eylemine polis saldırdı.

Muhasebecilerin Koronavirüs Eylemine Polis Saldırdı

Koronavirüsü kapsamında Türkiye’de alınan önlemlerin sadece bazı sektörleri kapsadığını ve çalışanlara ayrımcılık yapıldığını belirten muhasebeciler Ankara’da eylem yaptı.

Salgın nedeniyle alınan önlemlerin kendi durumları için hiçbir destek içermediğini, mali müşavirlerin ve muhasebecilerin mağdur olduğunu açıklayan Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (ASMMMO) Başkanı Ali Şahin ve oda yönetim kurulu üyeleri kendilerini Maliye Bakanlığı girişine zincirledi. Burada basın açıklaması yapmak isteyen başkan Ali Şahin, başkan yardımcısı Nurali Keleş ile Uğur Taşkiran ve Faruk Adıgüzel isimli oda üyeleri gözaltına alındı.

ASMMMO yöneticilerinin “Muhasebeci ve mali müşavirlerin hayatı tehlikede ölmek istemiyoruz” pankartı eşliğinde kendilerini bakanlığa zincirlediler.

Muhasebeciler yaptıkları açıklamada “açıklanan tedbir paketinin içerisinde büyük risk altında bulunan meslek mensupları unutulmuş, Vergi ve SGK ödemelerinin uzatılmasını düşünen yetkililer, beyan ve bildirimlerin uzatılmasını düşünmemiştir. Oysa tedbir paketi açıklanmadan günler öncesinde meslek odalarımız, TÜRMOB aracılığıyla Gelir idaresi Başkanlığımıza olayın ciddiyetini bildirmiş, alınması gereken tedbirler ve meslek örgütümüzün haklı talepleri iletilmiştir. Bu anlamda dün olduğu gibi yarınlar da, sağlıklı koşullarda mesleğimizi icra edebilmek için, bizler de ofislerimizi kapatmak, dış dünyadan uzaklaşmak, kendimize ve ailemize sağlıklı yaşam koşulları oluşturmak istiyoruz. Hiçbir beyan ve bildirim insan sağlığından daha değerli olamaz” dediler.

Esnek İstihdam Rejimi; İşçilerin Yaşam Alanlarında Örgütlenmesi Sorunu (2/2)

İki bölümden oluşan bu metin, kapitalizmin güncel gelişimiyle beraber emek alanına dönük saldırılara ilişkin bir tartışmayı konu ediniyor. İşçilerin, çalışma alanlarının ötesinde yaşamlarının her anında örgütlenmesi zemininin güçlendiğini savunan yazının ikinci bölümünü yayımlıyoruz.

Modern Kölelik; Özel İstihdam Büroları, Kiralık İşçi Uygulaması

2008 Krizi, dünyada ve Türkiye’de yeni esnek çalışma stratejilerinin yürürlüğe sokulması için bir fırsat olarak kullanılmıştır.

Bu süreçte ülkemizde bir yandan sosyal güvenlik alanında patronların mali yükümlülükleri azaltılıp bu kesimin İşsizlik Sigortası Fonundan bir “yatırım aracı” olarak yararlanmasına yönelik adımlar atılırken, diğer yandan kıdem tazminatı fonu, bölgesel asgari ücret, özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi yetkisinin verilmesi gibi yeni esneklik biçimleri gündeme getirilmiştir.

Türkiye örneğinde 2014 yılında UİS (Ulusal İstihdam Stratejisi) ile somutlaşan yeni esnek çalışma uygulamalarının, güvencesiz ve sendikası, örgütsüz çalışmanın yaygınlaşmasının kökleri, 2008 Krizi sonrası süreçte uluslararası sermayeden gelen taleplere dayanmaktadır. Bu talepler içerisinde, 2009 Temmuz ayında “**TİSK, TOBB ve TÜSİAD’ın Esneklik Konusundaki Ortak Görüş ve Önerileri**” başlıklı metinde dile getirilen başlıklar, daha sonra UİS’nin de temel omurgasını oluşturması açısından önemlidir.

Bu belge ve metinlerde, Türkiye işgücü piyasasının yeterince esnek olmadığından hareket edilmektedir. Ancak Türkiye işgücü piyasası hali hazırda zaten yüksek kayıt dışı istihdam oranı nedeniyle son derece esnek bir yapıya sahiptir. Kayıt dışılığın yaygın olduğu sektörlerde de, kayıt dışılığın ötesinde bir kuralızsızlık hali söz konusudur.

Öte yandan 4857 sayılı İş Kanunu ile tanımlanan esnek çalışma biçimlerinin oranı gün geçtikçe artmaktadır. Dahası yasalarda tanımlanmamış esnek çalışma biçimleri de ülkemizde uygulama alanı bulmaktadır. Sermaye örgütlerinin talepleri doğrultusunda uzunca zamandır AKP iktidarı tarafından yasalaşan kiralık işçi uygulaması, yeni istihdam rejiminin kurucu unsurlarından biridir. Esnek, güvencesiz aynı zamanda örgütsüz istihdam biçimlerinin kural haline getirilmesini öngören bu yeni istihdam rejimi işçi sınıfına onun örgütlülüğüne

ve mücadelesine kapsamlı bir saldırı anlamına gelmektedir.

4857 Sayılı İş Yasası’nın 90. maddesi ile özel istihdam bürolarının kurulabilmesi ve iş ve işçi bulmaya aracılık yapabilmesinin yasal dayanağı oluşturulurken, 4904 Sayılı İş Kurumu Kanunu ile bu Kanun uyarınca çıkarılan Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği’nde, özel istihdam bürolarının kuruluşu, yetkilendirilmesi ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler yer almıştır.

Özel istihdam bürosu bir işveren/patronudur. Özel istihdam bürolarına bağlı olan işçiler, bu büroya ait bir işyerinde çalışmazlar.

Özel istihdam bürosu kendisinden işçi talep eden firmalara işçi “servis etmektedir”. İşçi ihtiyacı olan fabrikalar, firmalar, işçileri kadrolu veya sözleşmeli olarak kendisine bağlı çalıştırmak yerine, özel istihdam bürolarından diledikleri sayıda işçiyi, diledikleri gün kadar kiralamaktadırlar.

Bu durumda işçi, bağlı olduğu özel istihdam bürosunun kendisini kiralayacağı yeni işyerine gidecektir. Bir işyerinde üç ay, diğerinde beş ay, öbüründe dokuz ay çalışabilecektir. Farklı semtlerde, farklı işyerlerinde çalışmaya mecbur kalacaktır. Kiralık işçinin bir değil, iki patronu vardır. Asıl patronu kendisine maaş veren, sigortasını yapan, nerede, ne kadar süre çalışacağını bildiren özel istihdam bürosudur. Diğer patronu ise gittiği işyerinde çalışma sürecinde ne yapacağını, nasıl çalışacağını belirleyen kiralandığı işyeridir. Beğenilmezse rahatlıkla kiralandığı büroya geri gönderilebilmektedir.

Kiralık işçinin maaş-sigorta açısından muhatabı özel istihdam bürosu, yapacağı işin sayısı ve kalitesi konusunda muhatabı ise kiralandığı işyeridir.

İşçilerin yaşam alanları; emek hareketinin mücadele mevzileri

Binlerce işçinin çalıştığı fabrikalar dünyada da Türkiye’de de giderek azalmaktadır.

Bu değişimle birlikte sınıfın bölükleri arasında parçalanma, bilinç bulanıklığı, üretimden gelen kolektif duruşta sorunlar gündeme gelmektedir. Çalışma yaşamının esnek ve kuralızsız başka bir deyişle bir

Dave Simonds

bütün olarak güvencesiz hale getirilmesi, bunun temel çalışma rejimi olması, sınıf/emek hareketinin mücadele yol ve yöntemleri, örgütlenme stratejilerine yeni bir bakışı da zorunu kılmaktadır.

Özel istihdam büroları, kiralık işçilik başlığında bahsini ettiğimiz çalışma rejimi sonucunda sürekli iş değiştirme, sendikasıylaştırma; işsiz kalma süresinin sistematik olarak uzaması, her türlü örgütlenmenin giderek olanaksız hale getirilmesi; üretimin küçük parçalara bölünerek işçilerin birbirinden yalıtılması sınıf/emek hareketinin önünde duran temel sorunlardan birkaçıdır.

Yaşam alanlarının, emek hareketinin kapsamına alınması; yeni sanayi havzalarındaki işçileri, işyerinde/fabrikada örgütlenmenin giderek zorlaşması, işçileri işyeri dışında örgütleyip işyerlerine örgütlü girmelerine hizmet edebilir. İşçi kitlesinin önemli bir kısmı için giderek daha fazla söz konusu olan akışkan durum, işçilerle ilişkide süreklilik temelinin yaşam alanlarına doğru kaymasını da beraberinde getirmiştir.

Öte yandan semt/mahalle çalışması, işsizlerin ve diğer kent yoksullarının örgütlenmesinde zemin olacak bir işlev üstlenebilir. İşyeri/fabrika ile yaşam alanı arasındaki bu ilişki ve ortaklık elbette eskiden de bir ihtiyaçtı. Ancak bugün, bu ortak mücadele ilişkisinin çok daha dolaysız biçimlerde kurulabilmesi daha

mümkündür. Ayrıca daha büyük bir ihtiyaçtır da.

Gelinen aşamada, emek hareketinin örgütlenmeye dair talepleri ile işçi ve emekçilerin yaşam alanlarında karşı karşıya kaldığı mağduriyetler ve gündemler arasında düne oranla daha sıkı bir ilişki olduğu bir gerçektir. Soylulaştırma adı altında kent merkezlerinin emekçilerden arındırılması hedefiyle yaşama geçirilen ‘Kentsel Dönüşüm’ politikalarıyla, çok sayıda fabrikanın taşra il ve ilçelerine taşınmasının aynı döneme denk gelmesi, bu iki adımın birbirine paralel atılması da bu ilişkiye işaret etmektedir.

İşçi sınıfını, geniş emekçi kitlelerini, emek gücünün yeniden üretildiği mekânları da kapsayacak bir şekilde, örgütleyemediğimiz sürece, sınıfın bölünmüşlüğü bir gerçeklik olarak karşımızda durmaya devam edecektir. Bu perspektif kuşkusuz, örgütsel bağlamda, kendini yerel inisiyatiflerin öne çıktığı, söz, yetki ve karar mekanizmasına etkin olarak dahil olduğu; emek hareketinin diğer bileşenleri ve alanlarıyla etkileşim kuran, semt/mahalle meclisleri şeklinde inşa edebilir. Diğer yandan bu yaklaşım işçi ve kamu sendikaları; emek ve meslek örgütleri açısından da işlevli ve uygulanabilir. Üretim süreci, sürekli bir şekilde yeniden yapılandırılırken, sınıf/emek hareketinin söz konusu değişime uygun şekilde yeni biçimler alması da bir zorunluluktur.

Beyaz Yakalıların Değişen Durumu!

Günümüzde kafa ve kol emeği arasındaki sınırlar gitgide belirsizleşmekte ve geleneksel işçi sınıfı ile orta sınıflar, çalışmalarının değer-sizleşmesi ölçüsünde birbirlerine yakınlaşmaktadırlar.

İçinde bulunduğumuz neo-liberal dönemde, üretim sürecinde yaşanan dönüşümler, çalışma yaşamına ilişkin düzenlemeler, kuralsızlaştırma, özelleştirme, esnek çalışma rejimleri emek mücadelesini etkileyen ve bu mücadelelerden etkilenen süreçlerdir. Bu dönemde bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki gelişmelerin çalışma yaşamındaki etkileri, sanayi sektörünün daralmasına karşın hizmet sektörünün büyümesi bununla beraber olarak beyaz yakalı işlerin artışı işçi sınıfının yok olduğuna dair tartışmaların çıkış noktasını oluşturmuştur. Bu süreçte beyaz yakalılar “orta sınıf” evreninin sembolü haline gelmiştir. Beyaz yakalılar, emek sürecindeki rolünden ziyade meslek, gelir, eğitim ve tüketim kalıpları baz alınarak tanımlanmaktadır.

İnsanların sınıf konumlarını tanımlayan onların kendi haklarında ne düşündükleri değil, maddi konumlarıdır. Sınıflar, toplumsal üretim ve toplumsal yeniden üretim içindeki yerlerine göre tanımlanır. Toplumsal üretim içindeki yerin esas belirleyeni ise üretim araçları üzerindeki kontroldür, üretim araçlarının mülkiyetidir.

“Üretken olan/olmayan emek, kamu sektörü/özel sektör, beyaz/mavi yakalı ayrımları, özel gündemli araştırmalarda yararlı olur. Ancak, temel sınıf haritası içinde işçi sınıfını belirleyen, diğer sınıf ve katmanlardan ayırtıran özellik ücretli işgücü konumudur. Burjuvazi, işçi sınıfını birleştiren ortak özellikleri gizlemeye, çeşitli ücretli kategoriler arasındaki ayrımları abartmaya, işçi sınıfından orta sınıflar dünyasına yapay terfiler oluşturmaya özel önem verir.”

(Korkut Boratav, Marksizm ve Sınıflar, Birgun.net)

Kapitalist sistemde neo-liberal politikalarla beraber, ücretliler giderek artmaktadır. Daha önce bağımsız çalışmanın egemen olduğu meslekler; hekimlik, avukatlık, mühendislik, mali danışmanlık vb. ücretliler olmaya doğru hızla ilerlemektedirler. Kapitalizm, her türlü emeği ücretli emeğe dönüştürme sürecini hızlandırmıştır. Beyaz yakalıların çalışması, vasıflarının giderek artan oranda aşınması ve çalışma koşulları üzerindeki denetimlerinin ortadan kalkmasıyla tanımlanmaktadır. “Meşhur askerlik hikâyesi vardır; subay

“elektrik mühendisi var mı?” diye sorar, onlar arasında yüksek lisans yapan var mı diye sorar, çıkan askere der ki “Bundan sonra televizyonu sen açık kapatacaksın!” İşçinin sahip olduğu bilginin yönetim tarafından karar alma sürecine dâhil edilmesiyle vasıfsızlaştırılması, işçinin, neyi ne şekilde ve ne kadar sürede yapacağını ayrıntılı şekilde tanımlayan emirlerin hiyerarşik bir şekilde uygulanmasına teka-bül eden denetimin artmasıyla, çalışanın bir makinenin herhangi bir dişlisinden farksız hale getirilmesidir.

“[...] düşünmenin büro işçisinin çalışmasından adım adım çıkartılması, öncelikle, kafa emeğinin aynı küçük görevler kümesini tekrar tekrar yerine getirmeye indirgenmesiyle beraber bu şekli almaktadır. Çalışma hala beyinde gerçekleştirilmektedir, ama küçük bir parça ‘veriyi’ tekrar tekrar yakalayıp bırakan beyin, üretimdeki parça işçisinin elinin eşdeğeri gibi kullanılmaktadır. Bir sonraki adım, düşünme sürecinin tamamen ya da insan emeğinden herhangi bir biçimde elenmesi mümkün olduğu ölçüde ortadan kaldırılması ve kol emeği dışında hiçbir şeyin yapılmadığı büro [iş] kategorilerinin çoğalmasdır.” (Braverman’dan akt: Nurol, 2014)

Bir diğer ifadeyle, günümüzde kafa ve kol emeği arasındaki sınırlar gitgide belirsizleşmekte ve geleneksel işçi sınıfı ile orta sınıflar, çalışmalarının değersizleşmesi ölçüsünde birbirlerine yakınlaşmaktadırlar. Eskinin eğitilmiş, yerleşik “orta sınıfı” gittikçe bu konumunu kaybetmeye başlamıştır. Bu bağlamda günümüzde orta sınıfın küçük bir kesiminin yükseldiği, önemli bir kesiminin ise konum kaybı yaşadığı görülmektedir. Orta sınıfın yükselen kesimleri yeni iş ve sermaye ilişkilerinde yararlı konumda olan küresel elit ve yeni orta sınıf gruplarıdır. Bu katmanlarda yer alanlar gittikçe yaşam tarzı ve iktisadi ilişkiler bakımından orta sınıfın geri kalan geniş kesimlerinden kopmaktadırlar. Gittikçe belirsizleşen konumlara ve hızla en alta yaklaşan kesim, orta sınıfın büyük bir kısmını teşkil etmektedir.

İş yerlerinde kafa ve kol emeği arasındaki sınırların belirsizleşmesi aynı zamanda beyaz yakalı işçilerin ücretlerindeki düşüşü de belirgin hale getirmektedir.

Tablo 1. TÜİK fonksiyonel gelir dağılımı

Yıl	Ücret, Yevmiye	Kâr	Rant	Faiz	Sosyal Transfer	Diğer
2013	51,5	19,6	3,3	3,1	19,7	2,7
2014	52,4	18,5	3,3	2,9	20,1	2,8
2015	52,5	18,8	3,3	2,6	20,0	2,8
2016	52,2	19,8	3,1	2,5	19,6	2,7
2017	48,9	19,6	3,4	3,2	19,7	2,6
2018	48,5	18,8	3,4	3,6	20,1	2,9

“2000’lerden sonra neoliberal dönüşümün olanaklarını, eğitimlerinin kazandırdığı yetilerle birleştirerek yükselen kesime, ‘yeni orta sınıf’ denilmiştir. Sermayeye malik olmadıkları için burjuvalaşması imkânsız olan, ama iyi kazançları sayesinde burjuva yaşamını taklit edebilen bu kesim, küresel sermayeyi de heyecanlandırmıştı.” (Bahadır Özgür, Yüzde 5 mutlu azınlık ve panikleyen orta sınıf, gazete duvar.)

Bugün dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD’de en yüksek gelire sahip yüzde 1’lik kesim, 2002-2007 yılları arasında ekonomide yaratılan bütün büyümenin yüzde 65’ine, 2010’da ise yüzde 93’üne sahip olurken orta sınıflar büyük bir iktisadi daralma ve alt gelir grupları da ciddi bir fakirleşme yaşamaktadır. Bu durum dünya genelinden bağımsız değildir. Eşitsizlikteki bu artış işaretlerini görmekte olduğumuz protesto eylemlerine dönüşmektedir. **OECD’nin Growing Unequal? Income Distribution and Poverty in OECD Countries** başlıklı raporunda belirtildiği gibi 1980’lerden itibaren Türkiye’de alt ve orta gelir gruplarının toplam gelir içerisinde aldıkları pay düşerken; üst gelir grubunun payı artış göstermiş durumda. Benzer bir durum servetin dağılımında da bulunmakta. 2018 yılı itibarıyla Türkiye OECD ülkeleri arasında en yüksek ikinci Gini katsayısına (yani gelir dağılımı bozukluğuna), en yüksek ikinci gelir yoksulluğu oranına ve en yüksek dördüncü zengin/yoksul gelir oranına (yani eşitsizliğine) sahiptir. Bir başka OECD araştırması olan Kasım 2016 tarihli Income Inequality Update ise Türkiye’nin yoksulluğu ve eşitsizliği azaltmada etken olabilecek yeniden dağıtım anlamında sondan üçüncü ülke olduğunu göstermektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun her yıl yaptığı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırmasınının 2018 verileri bu durumu en çarpıcı biçimiyle karşımıza çıkarıyor. Bu araştırmadaki verilere göre hane halkı kullanılabilir fert gelirine göre; en yüksek

gelire sahip yüzde 20’lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 0,7 puan artarak yüzde 47,2; en düşük gelire sahip yüzde 20’lik grubun aldığı pay ise 0,1 puan artarak yüzde 6,2 oldu. Buna göre; toplumun en zengin yüzde 20’sinin gelirinin, en yoksul yüzde 20’sinin geliri-ne oranı 7,6’dan 7,7’ye yükselmiştir.

Tablo 1. bize gelirden en büyük payın ücretlere gittiğini gösteriyor. Ücretle çalışan sayısının çokluğunun bu sonucu ortaya çıkardığına dikkat etmek gerekir. Tabloda dikkati çeken en önemli konu son üç yılda ücretlerin toplam gelirden aldığı payın azalmaya devam etmesidir. 2015’de yüzde 52,5 ile en yüksek noktaya çıkan ücretlerin payı 2018’de 2015 yılına göre yüzde 7,6 oranında gerilemiş bulunmaktadır. Asgari ücrette 2018 yılında yapılan artışa karşın bu gerileme dikkat çekicidir. Bu durum maaşlı çalışanların sayılarının artmasına rağmen toplam gelir içindeki paylarının düşmüş olduğunu göstermektedir.

TÜİK verilerine göre en üstte bulunan yüzde onluk kesim dışındaki tüm kesimlerin gelirinde düşüş meydana gelmiştir. En fazla düşüş en üste en yakın kesimden başlayarak aşağı doğru gelmektedir.

Beyaz yakalı işçilerin geleneksel olarak bir miktar daha fazla kazanması beklenirken enflasyon ve düşük zamların etkisi ile artık mavi ve beyaz yaka arasındaki ücret farkı da kapanmış durumdadır. Bu kapanma durumu aşağı doğru hızla sürmektedir. Artık pek çok büro işçisinin zam oranı enflasyonun çok gerisinde verilmekte ve bu sektördeki örgütlenme eksikliğinden dolayı aşırı düşük zamlara karşı işçilerin eli kolu bağlı kalmaktadır. İçinde bulunduğumuz ve önümüzdeki dönem beyaz yakalı güvencesizlerin emek mücadelesinde önemli değişimlere yol açacağını önemli bileşenlerinden olacağını işaretlerini taşımaktadır.

Nurol, B. (2014). Beyaz Yakalı Emeğin Dönüşümü: Finans Sektöründe Emek Süreçleri. (Yayımlanmış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

8 Mart'ın Ardından Dünyayı Yakacağız, Patriyarkayı Yıkacağız!

“Tüm bunlarla birlikte şunu da söylemekte fayda var ki toplumsal muhalefetin baskı ve sindirme politikaları eşliğinde yok edilmeye çalışıldığı bir süreçte kadınların ısrarı ve cüreti yakarsa dünyayı kadınlar yakar demekten başka bir yol bırakmıyor”

Feminist Gece Yürüyüşü 18 yıldır, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Taksim'de binlerce kadının bir araya gelmesine vesile oluyor.

Her geçen yıl kadınların eyleme katılımı katlanarak artarken buna paralel eylemi engellemeye dönük mevcut siyasi iktidarın söylem ve pratikleri boyut değiştiriyor.

2019 8 Mart'ında Feminist Gece Yürüyüşü'nü karalamak adına “Ezanı protesto ediyorlar” diyerek yaygarayı basanlar ve böylece kadınların eylemine dair linç kampanyasına girişenler tüm çabalarına rağmen uğradıkları başarısızlığı 2020 8 Mart'ını İstiklal Caddesi'ne çıkan tüm yolları kapatıp yoğun güvenlik(!) önlemleri alarak başarıya çevirmeye çalıştılar. Bir önceki sene linç kampanyası ile eylemi saboteye dönük çabaları boşa düşenler saldırgan tutumlarını bu sene daha net ortaya koymayı tercih ettiler.

Ama bu durum sonucu değiştirdi mi? Gece Yürüyüşü'nde bulunan, bulunma fırsatı yakalayamasa dahi eylem görüntülerini izleme şansı yakalayan herkes sonucun değişmediğini; kadınların sokaklardan vazgeçmeyi bırakmadıklarını gönül rahatlığıyla söyleyebilir.

Şunu ortaya koymak gerekiyor: Siyasi iktidarın saldırgan tutumunu bu kadar alenileştirmesi, erkek zihniyetini tüm berraklığıyla ortaya koymasının pek çok sebebi olduğu kadar kadınların alanları bırakmamasının da bir o kadar sebebi var.

Bu sebepleri ise pek çok kez sıraladık. Sıralamaya da devam edeceğiz kuşkusuz. Patriyarkal sistem kendini var ettiği sürece kadın-erkek arasındaki ezilen-ezen çelişkisi sürececek, devlet ve onun bugünkü görünüşü AKP aracılığıyla çelişki derinleştirilecek; buna karşılık ise kadınların kazanımlarına sahip çıkma ve bu kazanım-

lara yenilerini ekleyerek cinsiyet eşitliği temelli mücadele temelinde patriyarkayı yıkma mücadeleleri devam edecek çünkü. Çelişki derinleştikçe mücadelenin aldığı boyut da büyürken bugün sadece yaşadığımız topraklarda değil, dünyanın dört bir yanında kadın mücadelesinin büyüyor.

Çeşitli ülkelerdeki kadınların mücadele biçimlerinin etkileşiminin hat safhada olduğu günlerden geçerken bu etkileşimin, diğer adıyla kadın dayanışmasının bizlere verdiği güç oldukça somut gerçekliğiyle karşımızda duruyor.

2019'un son aylarında Las Tesis dansının ruhuyla sarsılan dünya, 8 Mart'ta milyonlarca kadının buldukları ülkelerde sokakları ele geçirmesiyle yeni bir sarsıntıyı geride bıraktı. Bu anlamda 2020 8 Mart'ında gerçekleştirilen Gece Yürüyüşü bunun bir yansıması.

Bu sarsıntılar önemli... Gelecek günlerin yeniye ve güzele dair olduğunun işareti! 8 Mart günü yaşananların yarattığı, bu öngörünün isabetini bulacağını sunuyor bizlere.

“Umutsuzluğa kapılırsan bu kalabalığı hatırla”

8 Mart günü Taksim'de neler yaşandı ve yarattığı neydi peki? Bunu anlamak için Gece Yürüyüşü öncesinde gerçekleştirilen Kadıköy eylemi ile birlikte o günün atmosferine bütünlüklü bakmakta fayda var bizce...

Kadıköy'de 8 Mart vesilesiyle öğle saatlerinde bir araya gelen ve Beşiktaş İskelesi'ni kendi renklerine boyayan; halaylarını çeken, dans eden, isyanlarını ellerindeki renkli şallarını sallayarak dile getiren, haykıran, slogan atan, zılgıt çeken

binlerce kadın Kadıköy'ü kadın alanına çevirmenin haklı gururunu paylaştı o gün.

2016 8 Mart'ında gerçekleştirilen polis saldırısının 4 yıl sonrasında ilk kez yine 8 Mart için bir araya gelişin yarattığı heyecan, elimizden alınmaya çalışılan bir alanı tekrar bizim eylemeye, kadınlaştırmaya dairdi.

2016 yılındaki saldırının ardından 8 Mart için başka başka alanlarda bir araya gelsek de Kadıköy'den hepten vazgeçmedik elbette. Gündemleşen her meseleye dair eylemlerimizi burada yapmaya devam ettik, erkek-devlet eliyle kaybettiklerimizin hesabını sorduk, OHAL'e karşı buradayız dedik, görünmeyen emeğimize sahip çıktık, gasp edilen haklarımız için haykırdık...

2020 8 Mart'ında tekrar Kadıköy'de olmak, birçok yürüyüş kolundan binlerce kadın birleşerek Beşiktaş'ta bir araya gelmek bu ısrarın bir sonucu oldu kuşkusuz. Yani Kadıköy'de 8 Mart, vazgeçmediğimiz, ısrarlı olduğumuz, yan yanlığımızı, dayanışmamızı koruduğumuz ölçüde kazanacağımızın bir yansımasıydı.

Buradan Taksim'e, Gece Yürüyüşü için yola düşenlerimiz yine bu yansımanın bir parçasıydı. Kadıköy'den olduğu kadar İstanbul'un dört bir yanından yola düşen kadınlar, yaşamın her alanının yasak kılınmışlığına karşı verdikleri mücadele ve direncin tecrübesiyle bir araya gelmeye başladılar.

Geceleri, sokakları, meydanları şiddetin türlü halleriyle fiili olarak yasak eyleyen zihniyetin sürdürücülerinin bu yasağa kazandırdıkları resmiyet bu direnç nedeniyle kâr etmedi.

Evet, her zamanki buluşma noktamız olan Tünel'e giremedik belki ama Taksim'in, Karaköy'ün tüm sokakları, cadde-leri bizimdi!

2020 8 Mart'ı unutulmayacak bir yer kazandı belleğimizde, mücadelemizde. Sömürücü ve erkek egemen sistemin iç içe geçmişliği ile umutsuzluğun akıllara zerk edilmeye çalışıldığı, karanlığa boğulmaya çalışıldığımız içerisinden geçtiğimiz günlerde umudun ve aydınlığın varlığını keşfettirdi binlerce kadın.

Eylemde açılan bir döviz 2020 8 Mart'ının anlamıydı bu yüzden: “Umutsuzluğa kapılırsan bu kalabalığı hatırla.”

Tüm bunlarla birlikte şunu da söylemekte fayda var ki toplumsal muhalefetin baskı ve sindirme politikaları eşliğinde yok edilmeye çalışıldığı bir süreçte kadınların ısrarı ve cüreti yakarsa dünyayı kadınlar yakar demekten başka bir yol bırakmıyor. Evet, bizler yakacağız; patriyarkayı yıkacağız!

Nadira Kadirova'nın rahminde PSA bulgusu

AKP İstanbul Milletvekili Şirin Ünal'ın evinde şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren ve intihar ettiği iddia edilen 23 yaşındaki Özbekistan Cumhuriyeti vatan-dışı Nadira Kadirova ile ilgili soruşturmaya takipsizlik kararı çıkmıştı.

Dosyayı inceleyen Nadira'nın avukatı Prof. Dr. İlyas Doğan, savcılık kararının çelişkiler içerdiğini dile getirdi.

İlyas Doğan, “Maktulün rahminde prostat spesifik antijen (PSA) bulgusu mevcuttur. Bu veride yapılacak DNA tespiti ölüm olayının boyutunu değiştirebilecek kadar önemlidir. Takipsizlik kararında bu delile hiçbir şekilde değinilmemiş ve bu delil hakkında bir değerlendirme yapılmamıştır” dedi.

Adli Tıp raporunda rahimde mesane yıkama sıvısından bahsedilmektedir” diyen avukat, “Adli Tıp uzmanları böyle bir bulgunun rahimde yabancı DNA izlerini silmek amacıyla kullanılmış olabileceği kuşkusunu dile getirmektedir. Bu husus savcılık tarafından irdelenmeye gerek görülmemiştir” ifadesini kullandı.

Delil araştırmasının yetersizliğine işaret eden avukat Nadira'nın yaşamını yitirme saatine ilişkin bilgilerin de çelişkili olduğunu söyledi.

Görünmeyen Ev İçi Emek Oxfam Raporunda

67 milyon ev içi emekçinin %80'inin kadın olduğu belirtilirken, diğer emekçilerle kıyaslandığında, her 10 ev içi emekçinin sadece 1 tanesi iş kanunları tarafından eşit şekilde korunduğu ifade ediliyor.

Patriyarkal düzende yaşam alanlarında çifte sömürüye maruz kalan kadınların bu alanlarda ürettiği emeğinin büyük bir bölümü görülmemektedir. Ev içinde yada kamusal alanda ücretli, esnek, güvenceli çalışsın çalışmasın bütün kadınlar yaşam alanlarında ömürleri boyunca karşılıksız bir emek sarffetmektedirler. Eş ve çocuklarının ev içerisindeki beslenme, giyinme, temizlik gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumlu olan eş ve çocukları için evi çekip çeviren, akraba ya da yakınları içerisinde bakıma muhtaç kişilerin (hasta, yaşlı, özel eğitilmiş kişiler vb.) bakımını üstlendikleri ve aynı zamanda bu işleri karşılıksız yaptıkları bir döngünün içersindedir. Patriyarkal/kapitalist sömürü düzeninde ev içerisinde toplumsal rollerin bir sonucu olarak kadınların harcadığı emeğin bir karşılığı yani ücretlendirilmesi olmadığı koşulda sarf edilen iş gücü görünmeyen bir emek olarak karşımıza çıkmakta.

Uluslararası yardım kuruluşu Oxfam, İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu öncesinde açıkladığı yıllık küresel gelir eşitsizliği raporunda; düşük ücretli veya maaş almadan çalışan kadınların ekonomiye katkısının dünyadaki teknoloji sektörüne kıyasla üç kat daha fazla olduğu belirtiliyor.

Oxfam 2020 Eşitsizlik Raporu "Bakım Zamanı Ücretlendirilmeyen ve Eksik Ücretlendirilen Bakım Emeği ve Küresel Eşitsizlik Krizi" başlığıyla yayınladığı raporda dikkat çeken ayrıntılar ise şöyle;

*2019 yılında sayıları sadece 2,153 kişi olan dünya milyarderleri, 4,6

Milyar insanın toplam varlığından daha fazla servete sahip.

*Dünyanın en zengin 22 erkeği, Afrika'daki tüm kadınların toplam

varlığından daha fazla servete sahip

*Dünyanın en zengin %1'i, 6,9 milyar insanın toplam varlığının iki katından daha fazla servete sahip.

*15 yaş ve üstü kadınların ücretlendirilmeyen emeğinin parasal değeri yılda en az 10,8 trilyon dolar. Bu rakam küresel teknoloji endüstrisinin 3 katından daha fazla.

2019 yılında 2.153 kişi olan dünya milyarderlerinin 4,6 milyar insanın top-

lam varlığından daha fazla servete sahip olduğu belirtilirken, verilere göre kadınların bakım emeğinin toplam değeri yılda 10,8 Trilyon Doları geçiyor. Çoğunluğu erkeklerden oluşan dünya milyarderlerinin serveti, milyarlarca saatlik iş yükünü omuzlayan dünyanın dört bir yanındaki kadınların ücretsiz ya da düşük ücretlerle harcadığı görünmeyen emeği üzerinden yükselmekte. Böylelikle patriyarkal sömürü altında ürettikleri emekle, kapitalizmin sömürü çarkını döndürmektedirler.

Patriyarkal düzende kadınların yaşam alanlarında yoğun iş gücü harcamalarıyla üstlendikleri ev içi emeğinin işgücü olarak bir karşılığı yani bir ücreti bulunmadığı için üretim ve yeniden üretimde tanımlanmamakta.

"Maddeci anlayışa göre, tarihteki egemen faktör, son tahlilde, maddi hayatın üretimi ve yeniden üretimidir. Ama bu üretim ikili bir tabiata sahiptir.

Bir yandan, yaşam araçlarının, beslenmeye, giyinmeye, barınmaya yarayan şeylerle bunların gerektirdiği aletlerin üretimi; öbür yandan bizzat insanların üretimi, türün üremesi. Belli tarihsel dönem ve belli bir ülkedeki insanların içinde yaşadıkları toplumsal kurumlar, bu iki türlü üretim tarafından, bir yandan çalışmanın, öbür yandan da ailenin erişmiş bulunduğu gelişme aşaması tarafından belirlenir." (Engels, Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni)

Maddi hayatın üretiminde insan yaşamının gereksinimi olan araç ve gereçlerin üretimi için yer alan emek, erkek emeği olarak tanımlanmakta. Yeniden üretim alanı ise türün üremesinin devamlılığını sağladığı yer olan aile kurumudur ve bu alanda kadın emeği üzerinden tanımlanarak, kadınların ezilmişliğinin başladığı yerdir.

Partiyarkanın ev içine hapsettiği yeniden üretim

Yemek ve temizlik yapmak, ev içerisinde bakıma muhtaç kişilerin (hasta, yaşlı, özel eğitilmiş kişiler vb.) bakımının üstlenilmesi gibi işler toplumsal yaşamın sürdürülebilmesi noktasında zaruri bir ihtiyaç olup, kamusal karşılanması zorunlu bir gereklilik iken, patriyarkal/kapitalist

Kadınlar ücretlendirilmeyen bakım emeğinin dörtte üçünden fazlasını üstleniyor

düzenin sömürü çarkını işletebilmesi için ise yerine getirilmesi gereken günlük işlerdir. Patriyarkal/Kapitalizm'in aile kurumunda teşvik ettiği eşitsiz işbölümüyle bakım emeği kadınların sırtına yüklenen sorumluluk ve iş gücünü oluşturmaktadır.

Kadınlar kapitalist sömürü çarkına ücretlendirilmeyen ya da ucuz iş gücü olarak katılırken, devletin kamu hizmeti olarak karşılanması gereken bakım hizmeti kadınların karşılıksız emeğiyle devlete bütçe olarak geri dönmekte.

Ücretlendirilmeyen ya da düşük ücretlerle yapılan bakım emeği dünya çapında yoksul kadın ve kız çocukları, özellikle de toplumsal cinsiyet, ırk, etnisite, milliyet, cinsel yönelim ve kast ayrımcılığına maruz kalanlar tarafından üstleniliyor. Kadınlar ücretlendirilmeyen bakım emeğinin dörtte üçünden fazlasını üstleniyor ve ücretli bakım emeği işgücünün üçte ikisini oluşturuyor.

Kadınların ev içerisinde karşılıksız (ücretlendirilmeyen) üstlendikleri bakım emeği ile birlikte yoksullukla mücadele eden kapitalizm tarafından en fazla sömürülen işçiler olan ev emekçisi kadınlar, ev dışında da bakım emeğini düşük ücretlerle ya da ücretsiz olarak sunmaktalar.

Rapordaki verilerde dünyadaki yaklaşık 67 milyon ev içi emekçinin %80'inin kadın olduğu belirtilirken, diğer emekçilerle kıyaslandığında, her 10 ev içi emekçinin sadece 1 tanesi iş kanunları tarafından eşit şekilde korunduğu ifade ediliyor.

Ev içi emekçilerinin %50'si asgari ücret yasasının sunulduğu korumadan faydalanmıyorken, %50'sinden fazlasının çalışma saatlerini sınırlandıran yasal bir korumanın olmadığına raporda değinilmekte.

Ev içi emekçilerin yarısından fazlasının çalışma saatlerinin ulusal yasalar tarafından sınırlandırılmadığına dikkat çekilerek, ev içi emekçilerinin yaklaşık olarak %90'ının sosyal güvenceye erişiminin (örneğin doğum hakları ve yan haklar) olmadığı raporda ifade edilmektedir.

Zorla çalıştırma ve insan kaçakçılığının en aşırı durumlarında, ev içi emekçisi kadınlar kendilerini başka insanların evlerinde hapsedilmiş ve hayatlarının her alanı kontrol altına alınmış halde, görünmez ve korunmasız bir şekilde yaşam mücadelesi vermekteler. Dünya çapında zorla çalıştırılan 3,4 milyon ev içi emekçinin yılda 8 milyar dolar değerinde gelirine el konulduğu ve bu rakamın onlara ödenmesi gereken ücretlerin %60'ını oluşturduğu belirtiliyor.

Oxfam Eşitsizlik Bakım Emeği raporundaki verilerden hareketle; patriyarkal kapitalist düzenin katmerli sömürüsü altında dünyanın dört bir yanındaki kadınların yaşam alanlarında en ağır iş yükünü omuzlayarak dünyayı çekip çevirmekteler. Kadınlar güvencesiz, düşük, esnek ücretle ya da ücretsiz çalışma koşullarıyla yeniden üretimde bulunduğu ev içindeki emeği kapitalist sömürü çarkını beslerken, kadınlar duvarlar ardında yaşam mücadelesini sürdürmektedirler.

Covid-19'a Karşı HDP

Şu sıralar tüm insanlığın korkusu haline gelen ve aslında doğanın bir intikamı da denilebilecek olan Koronavirüs (Covid-19) ile ilgili gündem aşırı derecede yoğun. Ülkeye ilk girişinde kontrol altında olduğu iddia edilse de gelişmeler pek de durumun kontrol altında olmadığını gösterdi.

Aslında sürecin başından beri alınması gereken önlemler, verilmesi gereken cevaplar, yapılması gerekenler vardı.. Halkların Demokratik Partisi (HDP) ve Halkların Demokratik Kongresi (HDK) 'de gerek açıklamalarında gerek mecliste ki soru ve araştırma önergelerinde bunları belirtti. Fakat ne sorulara doğru düzgün yanıtlar verildi ne de araştırma önergeleri kabul edildi! Sonuç; resmi rakamlara göre, ölümler Pazar günü sonu itibarıyla 30'a yükseldi ve vaka sayısı ise 1236'lara ulaştı ve bu yazı okunurken çok daha yükseklere olacağı kesin.

Soru önergeleri cevapsız, araştırma önergelerine ise red

Ülke genelinde Newroz programlarının tümünü iptal eden HDP ve HDK, 10 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in meclise sunduğu araştırma önergesinde; Dünya'da hızla yayılmakta olan Covid-19 virüsünün Türkiye'de de yayılmaması ve sağlık önlemlerinin alınmasıyla ilgili kamuoyunun doğru ve net bir şekilde bilgilendirilmesi istemiyle, "Türkiye'de Koronavirüsüne dair alınan tedbirlerin araştırılması, bu tedbirlerin yeterli olup olmadığının belirlenmesi, tanı merkezlerinin çoğaltılması, üst düzeyde önlem alınması, özellikle sınır boylarında ciddi teşhis uygulamalarının yapılması ve halk sağlığının ehemmiyetli

bir hale getirilmesi için gerekli çalışmaların araştırılması ve uygulanması amacı ile Meclis araştırması açılmasını arz ederiz." denilmişti. Fakat tedbirlerin yeterli olup olmadığı ile ilgili sunulan araştırma önergesinin mecliste AKP-MHP oylarıyla reddedilmesinin üzerinden çok uzun bir süre geçmedi ki özellikle Umre ziyaretinden dönenler ile birlikte vaka sayısı hızla arttı. Son bir haftadadır insanlar evlerine kapanmış durumdadır.

Reddedilen araştırma önergesi sonrası, HDP Grup Başkanvekili Meral Danış Beştaş yine aynı konuyla ilgili Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlaması istemiyle soru önergesi sundu. Bu önergede; özellikle Aile Sağlığı Merkezilerinin durumu ve Covid-19 tanı kitlerinin yeterliliği konularında sorular sorulmuş, ayrıca sağlık personellerinin de sağlıkları durumları ile ilgili önlemlerin alınıp alınmadığı sorulmuştur. Tanı kitleri ve teşhis ile tedavi için yapılanlar ve önlemler üzerine bazı soruları da Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu tarafından yine Fahrettin Koca'ya yöneltildi. Ayrıca Kerestecioğlu en az 14 gün süreyle kamu ve özel sektör çalışanlarının ücretli izin yapabilmeleri için bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair Meclis Başkanlığı'na kanun teklifi sundu. HDP'nin önergesi içerisinde, Türkçe bilmeyen insanlar için, ülkede konuşulmakta olan çok sayıdaki kadim dillerde de alınan önlemlerin ve yapılması gerekenlerin olduğu broşür veya reklamların hazırlanması gerektiği de yer aldı.

HDP Diyarbakır Milletvekili ve HDP Koronavirüs Kriz Koordinasyon Merkezi Sözcüsü Garo Paylan Mecliste bir basın toplantısı düzenleyerek; insanların sağ-

lık ve ekonomi konusunda gün geçtikçe kaygılarının yükseldiğini fakat 'Saray'da yapılan toplantıda bu başat iki konu hakkında hiçbir şey konuşulmadığını belirtti. Ayrıca toplantıya TTB ve SES'den hiçbir temsilcinin çağırılmadığına da dikkat çekti. "Açıklanan 100 milyarlık pakette onlara bir kuruluş destek yok... Patronların keyfi yerinde, 82 milyonun değil." diyen Paylan, işçi, emekçi ve işsizler gibi toplumun ezilen ve ekonomik açıdan en büyük yükün altında olan kesimlere virüs salgını karşısında hiçbir destek olmadığını yani zaten çok çok az olan bu bütçenin de yine burjuvaziye akıtılacağını belirtti.

Yapılan yasa teklifi ve sunulan önergelerin ciddiye alınmaması ve duruma iktidar partisi AKP ile yandaş partisi MHP tarafından oldukça ideolojik ve siyasi açıdan bakılması işleri iyice içinden çıkılmaz hale getirmeye devam ediyor. Gün geçtikçe vaka sayısı ve ölümler artıyor. İnsanlar haliyle resmi rakamlara da güvenmiyor çünkü iktidarın asla ve asla halka karşı açık, net ve dürüst olmadığı biliniyor. İşte tam da bu durumdan ve insanların acil ihtiyaçlarının karşılanması gerektiğinden Demokratik Toplum Kongresi ise Covid-19 virüsüne karşı kriz masası oluşturdu.

Siyasi tutsaklar ölüme terk edilmek isteniyor

Ayrıca bir başka acilen önlem alınması, haksız- hukuksuz yere tutsak bulunanların ve hasta tutsakların acilen tahliye edilmeleri gereken yerler olan hapisaneler ile ilgili de kayda değer hiçbir önlemin olmadığı biliniyor. Her geçen gün hapisanelerden karantina, psikolojik ve fiziksel şiddet haberleri gelmeye devam ediyor.

Bu durum karşısında ise HDP İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün cevaplaması talebiyle soru önergesi sundu. Önergede; hapisanelerde bulunan ağır hastalar ve yaşı 60'ın üzerinde olan hükümlü ve tutuklular için ne gibi önlemlerin alındığı, görevli personeller ile ilgili tedbir, hapisane revir ve kampüs hastanelerinin virüs salgınına karşı yeterli donanımlarının olup olmadığı gibi çok sayıda soru bulunuyor. Bu önergenin sunulmasının üzerinden 3 gün sonra hapisaneler ile ilgili iktidarın açıkladığı önlem ve düzenlemelerde siyasi tutsaklar kapsam dışı bırakıldığı açıklandı. Bu olayın ardından özellikle sosyal medya üzerinden "düzenlemede eşitlik" talep edilmeye başlandı bu talep hala yoğun bir şekilde sosyal medya üzerinden sürmekte.

*Dünya'nın derdi korona,
TC'nin ki HDP'ye kayyum*

HDP Belediyelerine Kayyum Atandı

Halkların Demokratik Partisi (HDP) yönetiminde bulunan Batman, Silvan, Lice, Eğil ve Ergani belediyelerine İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla kayyum atandı. Belediye binaları 23 Mart sabahı polislerce ablukaya alındı. Kayyum atamalarıyla birlikte evlerine baskınlar düzenlenen Batman Belediyesi Eşbaşkanı Mehmet Demir ve Songül Korkmaz, Silvan Belediye Eşbaşkanı Naşide Toprak, Eğil Belediye Eşbaşkanı Mustafa Akkul ve Ergani Belediye Eşbaşkanı Ahmet Kaya gözaltına alındı.

Batman Belediyesi, sabah saatlerinde polis bariyerleri ve zırhlı araçlarla ablukaya alındı. Batman Belediyesi Eş Başkanları Songül Korkmaz ve Mehmet Demir ile belediye meclis üyelerinin olduğu çok sayıda kişi gözaltına alındı. HDP Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve partililer belediye binasına gelerek ablukaya tepki gösterdi. Daha sonra bekleyenlere polis saldırdı. Aralarında HDP İl Eş Başkanları Ömer Kulplu ve Fatma Ablay'ın da bulunduğu 16 kişi gözaltına alındı.

Lice Belediye binası sabah saat 06.00'da polislerce ablukaya alınırken, belediyelere giden personeller de binaya alınmayarak evlerine gönderildi. Lice Belediyesi Eşbaşkanı Tarık Mercan hakkında gözaltı kararı çıkarıldı.

Kayyum atanmasıyla Ergani Belediyesi polis tarafından abluka altına alınırken, belediyeye giriş çıkışlara izin verilmiyor. Görevden alınan Belediye Eşbaşkanı Ahmet Kaya, evine düzenlenen baskında gözaltına alındı.

HDP'nin yönetimindeki Eğil Belediyesi'ne de sabah saatlerinde polislerce baskın düzenlendi. Binada arama yapılırken, personellerin binaya girişlerine izin verilmedi. Polisler binanın giriş kapısına Türk bayrağı asması dikkat çekti.

Silvan Belediyesi de sabah saatlerinde polis ablukasına alındı. Saat 06.00'da evine baskın düzenlenen Belediye Eşbaşkanı Naşide Toprak gözaltına alındı. Mesai saati ile birlikte belediyeye gelen çalışanlar, belediyeye alınmazken, polisler Silvan Belediyesi Eşbaşkanı Abbas Hilmi Azizoğlu ve belediye çalışanlarına belediyeye kayyum atandığı bilgisini verdi. Polisler, Azizoğlu'nun odasından başlayarak belediyede arama yaptı.

SÖYLEŞİ | “Newroz ateşini Adalet-Eşitlik-Özgürlük için tutuşturalım!”

Proletarya Partisine bağlı Ortadoğu Parti Komitesi'nden Orhan Ünal, Newroz vesilesiyle kendisine yöneltilen sorulara cevap verdi. Ünal, Ortadoğululaşma, Newroz gibi birçok başlıkta çeşitli değerlendirmelerde bulundu. Söyleşi, gazetemizin dijital baskısı için kısaltılmıştır, söyleşinin tam haline sitemizden ulaşabilirsiniz.

– Merhaba, öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

– Merhaba adım Orhan Ünal, beş yıldır bölgedeyim.

– Komite olarak bize kısaca Ortadoğu ve ülkemiz özgülünde güncel duruma dair neler söylemek istersiniz?

– Emperyalizmin tüm dünyada dizgin-siz devam eden saldırganlığına karşı dün-yada ve özelde de Ortadoğu topraklarında ezilen halkların mücadelesi devam ediyor.

Emperyalistler arası çelişki ve çatış-malar, üstünlük hamleleri, hegemonya eğilimleri hızından bir şey kaybetmeden sürüyor. Ancak yıkıcı, imha ve yok edici silahlara, teknik-teknolojik üstünlüğe kar-şın Ortadoğu coğrafyasındaki halk isyan-ları da devam ediyor. Ortadoğu halkları ne işgal ve ilhakları ne göçmenlik dayatma-sını ne de işsizlik ve açlığı kabul ederek direnişini örgütlemeye, büyütmeye çalışı-yor, dünya halklarının sahiplenme ve des-teğini kazanarak kaderi hakkında sözünü söylemeye çalışıyor.

TC, Ortadoğu'daki işgal saldırısı ile bir yandan iç politikada yaşadığı tikan-mışlığa çözüm bulmaya çalışıyor. Diğer yandan yaşanan işgal sonucu yurdunu-e-vini terk etmek zorunda kalan mültecileri şantaj olarak kullanarak emperyalistlerle pazarlıklar yapıyor...

“Ortadoğululaşmak çelişki ve çatış-maların içinde, doğru mevzilenmektir!”

– Partiniz kamuoyuna duyurduğu 1. Kongresinde yeni yönelimlerini de açıkladı. Bunlardan biri de “Ortadoğululaş-mak”. Ortadoğululaşmaktan ne anlamalıyız?

– Partimizin bütün tespit ve değerlen-dirmeleri gerçekliğe, somut yaşananlara, çözümü acil beklenen sorunlara dokunma iddiası ve kararlılığındadır. Emperyaliz-me-feodalizme-komprador kapitalizme her türden gericiliğe karşı demokratik halk devrimini gerçekleştirme mücadele-sinde daha somut mevzilenmektir. Dolayısıyla “Ortadoğululaşma” tespiti de bu amaca hizmeti içeren niteliktedir.

...Dolayısıyla Ortadoğululaşmaktan anlaşılacak demokratik halk devriminin ortak örgütlenme mücadele ve olanaklarının yaratılmasıdır.

Ortadoğululaşma kararı somuttur, ger-çekçidir, günceldir ve silahlıdır. Emper-yalizm ve bölge gericiliği hakkında daha derin, daha somut bilgilendirme, gerçekçi analizler yapma olanaklarını elde etmektedir...

...Ortadoğululaşmak bölgenin maz-lum halklarıyla birleşmek, bütünleşmek, aynı safta emperyalizme ve faşist TC devletine karşı ortak mevzilerde kararlıca savaşmaktır. TC devletinin sonlanmayan yayılmacı ve hegemonyacı Ortadoğu po-litikalarına karşı somut ve silahlı tutum almaktır. Mevzilenerek açıktan silahlı bir direniş sergilemektir...

“Gerçek yanınızdan geçip gitmekle kalmaz, geçerken sınıf mücadelesinin en ağır tokadını da atar!”

– Kongre kararlarında bu şiarların yanısıra yeni tespitler de var. Örneğin *Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı (UKKTH) ifadesinin yanında Ulusların Özgürce Ayrılma Hakkı ya da Kürt Ulusal Özgürlük Hareketi gibi. Özellikle bu iki başlıkta neler söylemek istersiniz? Partiniz açısından bu yeni belirlemelerin mücadeleye nasıl bir katkı sunmasını hedefliyorsunuz?*

– Tek tek belirlemelerden değil bir bütün olarak yönelimden yola çıkmak gerekiyor esasta. Zira bu belirlemeler, yö-nelimin sonuçlarıdır. Nedir yönelimimiz? Devrimcilikten öte devrim yapmaya kilit-lenmiş, politikalarını bunun için üreten, emekçi kitlelerle bu doğrultuda ilişkilenen, gerçekçi bir zeminde durmaktır. Ne-dir yönelimimiz?

Devrimin yolunun yerleştirilmesi, özgünleştirilmesi ve yukarıda da genişçe

vurguladığımız gibi Ortadoğululaşmasıdır. Dolayısıyla bahsettiğiniz belirlemeler de bu doğrultuda yapılmıştır. Bunun altını özel olarak çizmek gerekir.

Buradan devam ederse; devrimci ol-manın temel kıstasıdır, somut koşulların somut tahlili. Yani hiçbir devrimci kişi ya da parti-örgüt somut koşulların yani ger-çeğin üzerinden atlayarak amacına ula-şamaz. Siz gerçeklere gözünüzü kapatıp “-miş gibi”, onlar yokmuş gibi yapmaya çalışabilirsiniz ancak o gerçek yanınız-dan geçip gitmekle kalmaz, geçerken sınıf mücadelesinin en ağır tokadını da atar

size. Yani biz bu belirlemeleri yaparken olağanüstü bir şey yapmadık aslında. Var olan koşulları, gerçeğe en uygun haliyle, elimizden geldiği kadar elbette, doğru bir şekilde okumaya çalıştık.

– Buradan Proletarya Partisi mili-tanlarına, yoldaşlarınıza neler söylemek istersiniz?

– Ortadoğu başta olmak üzere ezilen dünya halkları kölelik kuşatmasına ve yıkım saldırganlığına karşı özgürlüğünü aramaya ve onurlu bir yaşam için müca-dele etmeye devam etmektedir. Dünya ve bölgemiz sonu gelmez bir yıkım ve uçuruma doğru sürüklenmektedir. Bu yıkıma giden nedenlere son süreçte koronavirüs de eklendi.

Özgürlük ve kurtuluş nedenleri ve gerekçeleri her zamandan ve her şeyden daha fazla güncel yaşamsal ve acil hale gelmiştir. Bugün daha güçlü örgütlenmek, düşmana karşı daha etkin ve aktif savaşma nedenlerine sahibiz. Bugün dünden daha fazla yaprakları yeşerten yağmur damlaları olmaya ihtiyaç vardır. Bugün Newroz fırtınasında daha büyük damlalar olma zamanıdır...

Birleşik Mücadelenin Kuruluşu Selamlandı

HBDH: “Zafer Birleşik Devrimin Olacak”

HBDH İmran Fırtına Milisleri, İstanbul’un emekçi semtlerinde yazılama, pankart ve bildiri dağıtımı gerçekleştirerek “Tek kurtuluş yolu birleşik devrimdir” dedi.

Halkların Birleşik Devrim Hareketi (HBDH) İmran Fırtına Milisleri, İstanbul’un bazı emekçi semtlerinde silahlı mi-lislerin katılımı ile bildiri dağıttı, yazılama ve pankart astı. Elimize e-mail yoluyla ulaşan haberde, milisler 4. yılına giren birleşik mücadelenin 2019’da birçok eylem gerçekleştirdiğini belirterek zaferin birleşik devrimden geçtiğini kaydetti.

Açıklamada ‘AKP-MHP faşist ittifa-kını yıkmak ve halklarımızın tek kurtuluş yolu olan birleşik devrimi kazanmaktan başka yol yoktur. HBDH güçleri, başta birleşik devrimimizin kent ve kır gerilla-ları olmak üzere, tüm savaşçı ve militan-larıyla devrimci savaşı daha fazla yüksel-tecektir’ denildi.

Avrupa Komitesi HBDH’nin yıl dö-nümünü kutladı

Her ülkenin devrim tarihinde benzer ittifak ve cephe örnekleriyle dolu olduğu, Çin, Arnavutluk, Bulgaristan, Vietnam, İspanya vb. ülke tarihlerinin buna örnek teşkil ettiği, ülkemizde de eylem birlikleri pratiklerinin yoğun olduğuna dikkat çekilen açıklamada:

“HBDH, kuruluşunun 4. yılını geride bırakırken en uzun ittifaklardan biri olarak şimdiden tarihteki yerini almış bulunuyor. Kuruluş felsefesindeki amaç ve hedefleri-ne ne kadar ulaşıldığı ayrı bir değerlendir-me konusu olmakla birlikte, HBDH, bir güç olarak hala önemini korumaktadır.

Son bir yıllık askeri pratiğiyle faşiz-me karşı mücadeleye ivme kazandıran HBDH’nin, kuruluş amacına uygun ey-lemler yapmasına karşın, başaramadıkları da değerlendirerek daha ileri adımlar atacağından kimsenin şüphesi olmamalıdır.” denildi.

SINIF MESAFESİNİ COVID-19'A AYARLAMAK

1134'ü Çin dışında ve 3665'i Çin anakarasında gerçekleşen vakalar üzerindeki incelemeler, virüsün ölümcül düzeyde etki etmesinin kronik hastalıklar ve yaşın yanında, coğrafi faktör ve kişinin düşük-orta ve yüksek gelirli olması durumlarına göre değişkenlik gösterdiğini kaydetti.

“Fırsat eşitliği, herkesin önüne aynı menünün konmasıdır” sözü Covid-19 salgını söz konusu olduğunda da güncel bir tanımlama olarak tartışmaya zemin sunmaktadır. Nitekim, yaratılmaya çalışılan algı, virüsün kişi ayrımı yapmadan herkese bulaşabildiği ile sınırlandırılmaya çalışılmaktadır. Sağlık hizmetlerine erişimden, çalışma koşullarının veya çalışma mekanlarının salgına karşı yeniden düzenlenmesine varana kadar onlarca faktör kapitalist düzenin ağır zincirleri altında yine bir avuç zengini korumaya dönük olarak düzenlenmektedir. Tedavi sürecini bir kenarda bırakalım, Covid-19 test kitlerinin bile seçilerek uygulandığı, özel laboratuvarlarda ise binlerce lirayı bulan testlere yoksulların ulaşmaya hakkının olduğu fakat erişmeye imkanının bulunmadığı bir toplumsal düzendeyiz.

Birinci sorumuz, yola çıkarken yanıtlamaya ihtiyaç duyduğumuz temel nokta virüsün insan ayrımı yapıp yapmadığına yöneliktir. Buna cevap ararken, İspanyol Gribi sonrası Sovyetlerin ya da Hong Kong Gribi sırasında Çin'in yaptıklarıyla şimdiki düzenin mukayese edilmesine yönelik ihtiyaca gerek kalmıyor. Cevap Covid-19'a ilişkin yapılan akademik çalışmalardan hem de “vurdumduymaz” kişilikleriyle simgeleşen yeni tipte başkanların canlı kanlı hali Boris Johnson'ın ülkesinden geliyor.

İngiltere'nin virüse karşı politika değiştirmesine etkide bulunduğu söylenen Prof. Neil Ferguson'un diğer 32 araştırmacıyla 1134'ü Çin dışında ve 3665'i Çin anakarasında gerçekleşen vakalar üzerindeki incelemeleri, virüsün ölümcül

Stauffer tarafından The New Yorker'm 9 Mart tarihli sayısı için tasarlanmıştır

düzeyde etki etmesinin kronik hastalıklar ve yaşın yanında, coğrafi faktör ve kişinin düşük-orta ve yüksek gelirli olması durumlarına göre değişkenlik gösterdiğini kaydetmiştir (Ferguson ve diğerleri, 2020: 9). Uluslararası sağlık bilimleri dergisi medRxiv'de ön baskısı yayımlanan bu akademik çalışmada, ekonomik durumlara ilişkin bulguların net olarak ortaya konamamış olması yorumumuzu kısıtlamaktadır fakat, bilimsel açıdan da kanıtlandığı kadarıyla eğer ekonomik durumunuz kötüyse bu virüsün sizdeki öldürücü etkisi artmaktadır.

Doğal olarak, konuyu bireysel bazdan çıkarıp, sınıf gerçekliği ve yaşanan toplumsal düzen zemininde tartışmak birçok açıdan doğru olacaktır. Çünkü, *Toplumsal ve ekonomik eşitsizlik yüzünden virüs illa ayrımcılık yapacak. Ayrımcılık yapan virüsün kendisi değil ama ulusalcılık, ırk-*

*çılık, yabancı düşmanlığı ve kapitalizmin birbiriyle örtüşen güçlerinin şekillendiği ve canlandırdığı biz insanlar bunu kesin yapacağız.*¹

Kapitalizm, öngördüğü ya da tahmin edemediği her türlü krizinde genel doğasına uygun bir refleks geliştirmiştir. Yaşanılan her türlü problemde ekonomik açıdan önlemini -ki sağlık da dahil her türlü sorun kapitalizm için kapitalist sermayeye zarar verdiği oranda sorun olarak değerlendirilir- en güçlüden daha güçlüye doğru kaydırıldığı bir koruma kalkını oluşturarak aşmaya çalışır. Bu anlamda, yaşanan krizler karşısında yapacakları için ellerine kâğıt kalem alıp hesap yapmaya gerek bile duymadan tarihsel bir güdülenmeyle büyük burjuvaziye desteklemeye başlarlar. Bu durum kapitalizm için bir yaşam formu halindedir.

Örneğin İtalya, virüse karşı yaşlıları daha doğru bir ifadeyle emeklileri virüse karşı korur mu? Şüphesiz korumaz ancak bu durumu sadece yaşlılardan “kurtularak” emeklilik sistemindeki yükünü hafifletme düşüncesiyle açıklayamayız. Çünkü salgının sadece birkaç hafta içerisinde İtalya ekonomisine verdiği zararı denkleştirebilmesi için sayısı milyonu bulan emeklinin sistem dışı kalması gerekir. Ve şu an ki göstergeler, milyonları bulacak bir ölüm oranına işaret etmiyor.

Ancak neo-liberal politikalar ile özel sağlık hizmetlerinin bugün geldiği aşamada sağlık sistemi toplumun tamamını; yoksulu – zengini, işçiyi – patronu, kadını - LGBTİ+'ı – erkeği, yerliyi – göçmeni aynı anda kapsamıyor. Toplumsal tabakanın en altını oluşturan ezilenler etkili sağlık hizmetlerinin neredeyse tamamından zaten faydalanamıyor. İtalya'da bas bas bağırarak ABD, İngiltere, İspanya başta olmak üzere diğer ülkelerde de farklı değildir. Neo-liberal politikalar altında piyasa endeksli şekillenen sağlık sisteminin, Covid-19 salgını sırasında özel bir politikaya ihtiyaç duymaksızın burjuvazinin lehine hareket etmek dışında başka bir seçeneği de zaten yoktur. ‘Bu gibi dönemlerde olan sadece vatandaşların, müthiş yoksulluğunun ve sosyal haklardan mahrumiyetinin, belirgin hale gelmesidir.’²

Kaynakların kullanımı; kapitalist, sosyalist toplumları birbirinden ayıran en önemli göstergelerden biridir. Kapitalist mevcut düzende, bütün insanlığın ürettiği malın bölüşümü devasa bir eşitsizlikle en zenginlere doğru akarken sosyalizmde kaynakların kullanımı en geniş tabana doğru yayılır. Tersine, bu uygulamalardan öyle ya da böyle vazgeçildiği ya da zorla değiştirildiği süreçte sistemler kendini koruyamaz, yıkılır ve dönüşür.

Sağlık hizmetlerinin ücretsiz olarak halka ulaştırılması tartışmaları İspanyol Gribi sırasında salgınla mücadele eden Sovyetlere uzanır. Tarihi salgınlarla mücadeleyi de ciddi bir şekilde barından Çin'deki devrim mücadelesi ve sonrası dönem, gerçek bir tıbbi devrimle iç içe geçen ve bütün halkın bu konuda öznelereşerek mücadelenin bir parçası olduğu, en ücra köylere bile sağlık hizmetlerinin istikrarlı bir şekilde taşındığı bir eylem zincirini kapsar.

Ancak şimdi salgına karşı devletlerin, burjuvazinin aldığı tüm önlemler kendi sömürücü ekonomi politikalarıyla örtüşen biçimde dizayn edilmeye çalışılmaktadır.

Avusturalya'da çıkan orman yangınları sonrası su kaynaklarını tüketiyor diye develerin öldürülmesi operasyonlarının, ilerde işsizler, yaşlılar, yoksullar, göçmenler... için uygulanmasının önünde hiçbir engel bulunmuyor.

Kendi cukkasına milyonları indirirken halka vaadi, sadece "kendinizi izole edin"dir.

Trump, 18 Mart'ta Covid-19'a ilişkin yaptığı bir açıklamada, "Panik yok, sadece Amerika'yı büyütüyoruz" demecini kullanarak virüse karşı atacakları adımları "Amerika'yı yeniden büyük yap" seçimi sloganını taşıdığı anlamla şekillendireceklerinin işaretini verdi. Nitekim bu söylem, Amerikan sermayesinin dışı kapanmasını değil, Amerika'ya dışarıdan akan sermayeye kapıların kapatılarak yerli sermayenin güçlendirilmesi stratejisini ifade eder.

Güncel durumda, ABD önce 850 milyar dolar, sonra 1 trilyon dolar, sonra 1.2 trilyon dolar, sonra 1.3 trilyon dolar ve daha sonra da 2 trilyon dolara kadar parayı piyasaya süreceğini açıkladı. Bu paranın büyük tekeller üzerinden piyasaya sürüleceğini belirtmeye her halde gerek yoktur.

Nitekim ABD açısından olay sadece bununla sınırlı değildir. Covid-19 salgını dahi (ki bu bizim için 'dahi'dir egemenler için değil) İran'a yönelik yaptırımlarını askıya almalarına vesile olamamıştır. Trump yönetimiyle katmerleşen ABD'nin İran'a yönelik çok yönlü ambargosu, İran'daki salgının en ciddi boyutlara ulaştığı dönemler boyunca da İran'ı vurdu. Bu yaptırımlar İran'ın test kitlerine ve tıbbi malzemelerine ulaşmasını büyük oranda engellerken, Google'ın İran'ın Covid-19'u teşhis etmeye yönelik geliştirdiği

uygulamasını online mağazasından kaldırmasına da neden oldu.

Buradaki Covid-19'un seçim olayı, virüsün tercihleri yerine kapitalizmin yönelimi ve hegemonyasıyla daha doğrudan bir ilişkiye işaret eder.

Türkiye'ye gelindiğinde de durum bundan pek farklı değildir. Covid-19'a ilişkin "Ekonomik İstikrar Paketi"nin ilk maddesini açıkladıktan sonra Erdoğan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'na dönerek, "Neşen yerinde" dedi. Sadece bu durum bile AKP yönetimindeki Türkiye ve komprador burjuvazinin meseleye yaklaşımını özetler niteliktedir.

"Ekonomik İstikrar Paketi"nde virüsten zarar görmesini engellemek için çeşitli sermaye gruplarına 100 milyar liranın dağıtılacağı açıklanırken yoksulların payına paketten kolonya düştü.

Devam eden günlerde yapılan açıklamalarda 2 milyar liranın da düşük gelirli olduğunu belgeleyenlere verileceği belirtildi. Yani 100 milyar lira bir avucun kasasına dolacakken 2 milyar lira açlık sınırının altındaki milyonlarca insana *bi' ihtimal* dağıtılacak.

Bunlar salgın pandemiye dönüştükten sonraki kısa sürede yaşanan gelişmelerdir. Ancak kapitalizmin geleceğe dönük planları da düşünüldüğünde Covid-19'un farklı sınıflara sosyal, ekonomik, psikolojik birçok noktada farklı etkilerinin olacağı muhakkaktır.

Bu etkilerin neticesi itibariyle iyi mi olur kötü mü olur bilemiyoruz fakat kapitalizm, belki de önümüzdeki 5 – 10 sene de atacağı adımları Covid-19 salgını bahanesiyle çok çok daha kısa sürede atmak zorunda kalacaktır. Uzunca bir dönemdir belli bir kriz sürecinde olan sermayeler daha büyük bir durgunluğa girmiştir. Bu krizi aşmak için daha fazla kendi içine çekilmesi muhtemel olan sermayeler, yönetimleri açısından daha fazla otoriterleşmeye ya da faşizmde derinleşmeye gidecek, emekçiler üzerindeki kar marjlarını artırarak emekçilerin yoksullaşmalarını büyütecek, doğanın talanını daha fazla dizginsizleştirecektir.

Daha bugünden, milyonlarca işçi, işlerinden edilmiş durumdadır. Birçok küçük esnaf, devletlerin Ekonomik İstikrar Paketlerinin içlerine giremedikleri için iflas etmek zorunda kalacak, işsizleşme büyüyecek, milyonların güvencesiz çalışmaya rızası oluşturularak haklarından seve seve feragat etmesi istenecektir. Tüm bunlar madalyonun bir yüzüdür öteki yüzü de şüphesiz mücadeleye işaret etmektedir.

Yoksullaşmanın, işsizliğin, her manada güvencesizliğin zirveye vuracağı bir dönemde mücadele kendi yol haritasını şüphesiz oluşturacaktır. Ve bu yeni denilebilecek ya da yeni olmak zorunda olan yol haritası için günümüz oldukça veri sunmaktadır.

Kendi kabuğuna çekilmiş, kendi içine dönmüş devrimci faaliyetin, ilk başta kendi kabuğunu kırarak kitlelerle dayanışma ve emek ekseninde bir araya gelmesi atılabilecek ilk adımdır.

Avusturalya'da çıkan orman yangınları sonrası su kaynaklarını tüketiyor diye

develerin öldürülmesi operasyonlarının, ilerde işsizler, yaşlılar, yoksullar, göçmenler... için uygulanmasının önünde hiçbir engel bulunmuyor.

Bugün sistem tarafından ötelenen, horlanan, yokmuş gibi davranılan; giderek yoksullaşan, işsizleşen, yaşam alanlarına dönük saldırılarla nefes alamaz hale getirilen, cinsiyet eşitsizliği sarmalında sesi kesilmeye çalışılan, ulusal baskıyla hakları tanınmayan birçok toplumsal dinamik geleceğin ve devrimin kurucu özneleri olacaktır. Türkiye'de bu toplumsal tabakaların içerisine öyle ya da böyle birlikte dahil olmadığı hiçbir devrimci - toplumsal hareket nihai hedefine varamaz.

Bu açıdan bugün ki gelişmeler bir kere daha göstermektedir ki, bu kesimlerin birlikte ve dayanışma ekseninde kendi gücünün kolektif içerisinde anlam kazanacağı dipten gelişen örgütsel forma ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu da öncü mantıkla kendi bünyesine hapsolan bir yapıyla değil, giderek bütünü sesleriyle buluşan ve tek tek parçaların kolektifleştiği oranda devrime kanalize olduğu ve böylelikle "imkansız" tüm her şeyi mümkün hale getirdiği örgütsel yapıyla olabilir.

Bunun için andaki durumda olduğu gibi *virüse kafa atmanın* ötesinde daha yaratıcı olarak ama görünmeyen bir izolasyonla kitlelerden yalıtılarak değil tüm kılcıl damarlara nüfuz ederek kitlelerin gücü açığa çıkartılabilir.

Bugün oyunun kurallarını, her şeye muktedir görünen emperyalistler değil, kendi başına bir canlı formu bile olmayan virüsler belirlemektedir. Onların askeri sanayileri ve bilim teknolojileri halk sağlığını iyileştirmeye yetmez ama halkın geleceğini bir kere daha elinden alabilir, zincirleri devamlı kılabilir. Silahların yenmeye yetemeyeceği bir örgüt halkla bütünleşmiş, halklaşmış bir örgüttür. Bu da en görünenden en dibe, en ücra yerlerdeki oldukça renkli kitlelerin birçok temelde yan yana getirilmesiyle sağlanabilir.

Bu vesileyle bir kez daha, adanmış ve azimli ruhun simgesi "Yalınayak Doktorların" izinden devrimcileşmenin zamanıdır.

1: Judith Butler. (terrabayt.com) Kapitalizmin Sınırları Var (çev: Öznur Karakaş).

2: Murat Sevinç. (diken.com.tr) Virüs, Sınıf ve Sınırlar.

Ferguson, N. M., vd. (2020). Estimates of the Severity of COVID-19 Disease. medRxiv. Erişim adresi: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.03.09.20033357v1>

İrkçılığın Dünü ve Bugünü

Dünyamız sadece ekonomik kriz ve işsizlikle boğuşmuyor. Bölgesel savaş ve iç savaştan kaçan milyonlarca insanın ülkelerini terk ederek başka coğrafyalarda ve ülkelerde yeni yaşam arayışları birçok sorunu da beraber getirmiş bulunuyor. Göçmenlerin diğer yaşadıkları sorunların yanında karşılaştıkları en büyük sorunlardan biri de ırkçılıktır.

İrkçılığın en yüksek olduğu yerlerden biri de Avrupa kıtasıdır. İşsizlik, konut sorunu, sağlık ve eğitim sorunlarının nedenleri olarak gösterilen göçmenler saldırıya uğramakta, öldürülmekte, evleri ve kaldıkları yurtlar yakılmaktadır. Yaşanan ekonomik kriz ve sosyal sorunların kaynağını düzende araması gerekenler, bunların üzerinden atlayarak sorumluluğu göçmenlere yüklemektedirler.

İrkçılar bu sayede toplumu da etkilemekte, legal ve illegal örgüt ve partiler kurarak kendilerine taban yaratmaktadırlar. Yeraltı ırkçı örgütleri saldırı ve katliamlar yaparken, ırkçı legal partiler ise, seçimlere girerek hükmetmekte, parlamentolara girerek kitle tabanları yaratmaktadırlar.

Bu yazı dizimizde ırkçılığın dünü ve bugününe işlemeye çalışacağız. İrkçılığın nasıl ortaya çıktığı, emperyalizmin ortaya çıkışıyla birlikte nasıl faşizme dönüştüğü, Avrupa'da gelişen ırkçılık vb. konu başlıklarını işlemeye çalışacağız.

İrkçılığın Ortaya Çıkışının Tarihsel Arka Planı

İrkçılık günümüzde tartışılan en büyük toplumsal sorunlardan biridir. İnsanlar arası eşitsizlik sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte bin yıllardır yaşanmaktadır. Kölecilik döneminde insanların köle olarak kullanılması, feodal düzende feodal beylerin ve ağaların "malı olarak" görülmesi, ka-

pitalizmde ücretli köle olarak kullanılması hala devam etmektedir. Devletin ortaya çıkmasıyla muktedirlerin üstünlüklerini baskı ve şiddetle sürdürmelerinin ekonomik temeli özel mülkiyettir.

Feodalizmin yıkılması, sanayinin gelişimi, insanın alınıp satılan bir meta olmaktan çıkarak "özgürleşmesi" gerçek bir özgürlüğü getirmedi. İnsan toplulukları daha acımasız bir düzenin pençeleri arasında artı değer üreten modern kölelere dönüştüler. Bu sözde modern düzen kapitalizm idi. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, burjuvazi hem ürettiği malları satacak yeni pazarlar, hem üretim için yeni ham maddeye, yeni topraklara ve ucuz iş gücüne ihtiyaç duymaya başladı.

15. yy'da başlayan dünyanın diğer yerlerinin keşfi sömürgeciliğin de ilk adımları olarak kabul edilmektedir. Bunun ilk adımları da Portekizliler ve İspanyollar tarafından atıldı. Buna daha sonra Hollanda ve Fransa eklendi. İngiltere'nin Hindistan'ı sömürgeleştirilmesi sanayi devrimiyle birlikte, ihtiyaç duyulan ham madde ve iş gücünün doğrudan sonucuydu. Zamanla Belçika, Almanya ve İtalya'da sömürgeciler elde etmede geri kalmadılar. Bunu Afrika kıtasının sömürgeleştirilmesi takip etti ve "insan ticareti" ucuz iş gücü olarak kullanılması yüz yıllar sürdü. Sömürge elde etmede gecikmeyen bir diğer ülke de Japonya oldu.

Sömürgecilerin işgal ederek sömürgeleştirdikleri ülkeler geri ve gelişmemiş ülkelerdi. İşgal edilip sömürgeleştirilen ülkelerin yeraltı ve yerüstü tüm zenginliklerine el kondu. Ekonomileri yağmalandı. Sömürgeciler dağıttıkları devlet yönetimleri yerine kendilerinin atadıkları valiler ya da temsilcilerle sömürgeleştirdikleri ülkeleri yöneterek, kendilerine bağımlı kıldılar.

Kristof Kolomb Amerika kıtasını keşfettiğinde yazdığı mektupta Kızılderililer için "Burada gördüklerinin evvela hayvanların gelişmiş bir türü olduğunu" iddia edecek kadar ileri gitmişti.

Sömürgeciler, işgal ettikleri topraklarda kendi üstünlüklerini kabul ettirmek ve hakimiyetlerini sürdürmek için kendilerinin üstün ırk oldukları yönlü söylemleri geliştirdiler, din de bu anlamda kullanılan bir araç oldu.

Kristof Kolomb Amerika kıtasını keşfettiğinde yazdığı mektupta Kızılderililer için "Burada gördüklerinin evvela hayvanların gelişmiş bir türü olduğunu" iddia edecek kadar ileri gitmişti. Bu teze bazı din adamlarının itiraz ettiler. Bu itiraz, Kristof Kolomb'un ırkçı tezini yermek için değil, Kızılderililerin Hristiyanlaştırılmasıyla doğrudan alakalıydı ve bu sonradan anlaşılacaktı. Nitekim Afrika'nın sömürgeleştirilmesinden sonra Kenyalı siyasetçi John Kenyatta, sömürgecilerin dini nasıl kullandıklarını şöyle açıklıyor: "Batılılar Afrika'ya geldiklerinde, onların elinde İncil, bizim ise topraklarımız vardı. Bize dua etmesini öğrettiler ve bizden gözlerimizi kapatıp dua etmemizi istediler. Gözlerimizi açtığımızda ise bizim elimizde İncil, onların elinde ise bize ait topraklar vardı."

Sömürgeciliği kalıcılaştırmak, kabul ettirmek, işgal edilen bu toprakların tüm zenginliklerini elde etmek için Hristiyanlıkla iç içe geçmiş ırkçılık da kullanıldı. Bunu Sartre: "Bizim soylu ruhlarımız ırkçıdır" tabirini kullanarak dile getirdi.

İrk ya da ırkçılık kavramının tarihte ne zaman kullanıldığına ilişkin farklı görüşler olduğu bilinmektedir. Sömürgecilerle kavrama yüklenen anlam ile eski çağlarda insanlar arasındaki fiziksel farklılıklarla gruplara ayrılarak bir ırk ayrımı yapıldığı da bilinmektedir. İlk çağlarda Çin, Yunan, Mısır toplumlarında insanların deri ve saç renklerine göre ayrıştırıldıklarına rastlanmaktadır. Örneğin, "Çinliler, kendilerinden olmayan, bilhassa Kuzeyli kavimleri küçük ve hakir gördükleri" tarih sayfala-

rında yazmaktadır. Keza, bugünkü ırk kavramını 1684 yılında Fransız gezgini doktor François Bernier de kullanmıştır. "Dünyada Yaşayan Çeşitli İnsan Irk veya Türlerine Göre Dünyanın Yeni Bir Taksimi" isimli kitabında, gezip gördüğü insanları, "siyahlar, beyazlar, sarılar ve kap siyahları (Buşmanlar)" diye dörde gruba ayırarak, üstün ırk, aşağı ırk tanımlamasıyla bugünkü ırkçılığın tanımını üretmiştir.

"Modern çağ" olarak adlandırılan Sanayi Devrimi'nden sonra kapitalizmin ihtiyaç duyduğu ham madde ve yeni toprakların ele geçirilmesi için baş vurulan sömürgeciliğin tarihi bilinmeden ırkçılık kavranamaz. İktidar olma ve bunu ideolojik bir baskı aracına dönüştüren sömürgeciler insanları çeşitli ırklara ayırıştırarak yönetmişlerdir.

Bu açıklamalardan sonra ırkçılığı şöyle tanımlayabiliriz: İrkçılık, insanları biyolojik olarak derilerinin rengine göre üstün ve aşağı ırklar olarak ayırıp, insanların sosyal, kültürel, dini inançlarını yok sayan, buna karşın kendi insan topluluğunun üstün bir ırk olarak tüm değer yargılarının zorla kabulü olarak ideolojik ve politik bir düşüncedir.

Böylece ırk tasnifleri ile birlikte gelişen ırkçılık karşı devrimci bir ideolojiye dönüşmüştür. Buna karşın tüm biyolojik araştırmalar insan DNA'ları arasında tam bir uyumun olduğunu ortaya koyarak ırk ayrımını reddetmektedir.

Tek tek bireylerde görülen ırkçılıkla ideolojik bir uygulama olarak devletin yaptığı ırkçılık arasındaki farklılık görülmez. İnsanların birey olarak bir başka insana karşı olan ayrımcılığı, kendi ulus ya da topluluğunun diğer ulus ve topluluklardan üstün olduğu duygusu her zaman görülen bir davranış olmuştur.

Bireyin bu düşüncesi insanın doğuştan gelen genetik bir dışa yansıma olarak kabul edilemez. İrkçi düşünce devletin bilek, sistematik olarak sürdürdüğü bir politika olarak kitlelere de empoze edilerek bir kitle tabanı yaratılmasını sağlamaktadır. Böylece devlet, çok uluslu bir ülkede kendi üstün ırkının tek başına devleti yöneterek, demokrasi ve insan haklarını bir yana bırakarak baskıcı bir yönetime dönüşmektedir. İrkçi parti ve hareketler devlete hakim değilse iktidar olmak için aynı şekilde kendi dışındaki ulus ve toplulukları hedefe koyarak, saldırarak, onları aşağılayarak bir kitle tabanı yaratarak başa gelmenin çabası içinde olmaktadır. Bunu anlamak için Avrupa'ya bakmak yeterlidir. Keza, Türkiye'de devletin Kürtleri yok sayarak,

uyguladığı baskı ve yaptığı katliamlara bakarak ırkçılığın insanlığa verdiği zararı görebiliriz.

İrkçiliğin ideolojik altyapısını oluşturan burjuva ideologlardan başlıcalarından biri Artur de Gobineau'dur. Fransa'nın sömürgecilik döneminin en bilinen ırkçı düşünürlerinden biridir Fransız diplomatı olan Artur de Gobineau. 1855 yılında yayınladığı "İnsan Irklarının Eşitsizliği Üzerine Deneme" isimli dört ciltlik kitaplarında, toplumların gelişimini ve yıkılmasını ırk faktörüne bağlamaktadır. Gobineau göre, "İnsan ırkları arasında fiziksel farklılıklardan kaynaklanan ruhsal ve zeka gelişimi bakımından doğal bir eşitsizlik söz konusudur. İnsan, kanından getirdiği değerler nedeniyle büyük, soylu ya da erdemli olabilir. Bunlar, sonradan kazanılabilecek değerler değildir."

Yine bir Fransız olan burjuva "düşünür" Houston Stewart Chamberlain, İngiliz ve Almanların üstün bir ırk olduğunu savunmakla ün kazandı. Chamberlain, ırk ayrımında fiziksel özellikleri çok önemsememekle bilinir. Chamberlain, ırk ayrımında daha çok "psikolojik, ahlaki ve entelektüel özelliklerin dikkate alınması" gerektiği düşüncesini ileri sürdü.

Vacher de Lapouge, insan ırklarını kafataslarına göre ayırarak teorisini oluşturmuştur. "Kafa ne kadar uzunsa yeteneklerin de o kadar gelişkin olduğunu" teorileştirerek ırkçılığın teorisyenlerinden biri olarak tarihe geçti.

Alfred Otto Ammon da diğer ırkçı ideologlar gibi kafatasçıdır. Ammon, toplumun iki ırktan oluştuğunu ileri sürerek, uzun kafalı ırkın üstün ırkı, kısa kafalı ırkın ise aşağı ırkı oluşturduğunu ileri sürerek teorisini şöyle gerekçelendirmektedir: "İnsanlar yaratılıştan eşit değillerdir, kalıtsal olarak taşıdıkları ırkın özellikleriyle doğarlar. Bu nedenle insanlar toplumsal yaşamda eşit olacaklarını düşünmek asla olanaklı değildir."

Darwin'in yeğeni olan Francis Galton, toplumsal meselelerin ancak biyolojiyle açıklanabileceği tezini ileri sürenlerden biridir. 1869 yılında yayınladığı "Kalıtsal Dahilik" adlı çalışmasında toplumların biyolojik açıdan değerlendirilmesini yaparak, "Başarılı seçkin insanların kanlarında kıyasla üstün vasfı oluşturan özellikler bulunduğunu" ileri sürerek, "Sömürge ülke haklarının kanlarındaki genetik özellikler, özelliklerinden düşük, geri düzeydedir. Elbette insanlık, ırkından getirdiği üstün özellikleri korumak zorundadır. Bunun için her şeyi yapmak elbette meşrudur, doğal bir zorunluluktur" teziyle başlıca ırkçı teorisyenler içinde yerini almıştır.

Ali Babacan'ın Kurduğu "Deva" Partisi Halkın Dertlerine Deva Olabilir Mi?!

Burjuva cepheden politik arenaya yeni bir parti daha dahil oldu. 11 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı'na verilen kuruluş dilekçesinin ardından Ankara Bilkent Otel konferans salonunda Ali Babacan tarafından kuruluşu açıklanan Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA) farklı cephelerden yapılan değerlendirmelerle tartışılmaya devam ediliyor.

Ahmet Davutoğlu'nun liderliğinde kurulan Gelecek Partisi'nin ardından AKP içinden çıkan bu ikinci partiye ilk tepki yine Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan tarafından geldi. Erdoğan, "Yeni diye ortaya sürülen her oluşum sadece AK Parti'ye olan ihtiyacı teyit ediyor, onun dışında bir işe yaramıyor" açıklamasıyla Ali Babacan'ın kurduğu partiyi pek de önemli olmayan bir oluşum olarak lanse etti. Durumun Erdoğan'ın dediği gibi olmadığı, en azından Ali Babacan'ın kurduğu partinin AKP kitlesini bir şekilde etkileyeceği açıkken, Erdoğan'ın çıkışının ne kadar işe yarayacağı süreç içinde belli olacak.

DEVA partisinin kurulmasının ardından bir çok çevre beklentilerini dile getirdi. Bu beklentiler, "Atatürk'ten sadece bir defa söz etti", "Kürt sorununu kürsüye çıkınca unuttu!", "Neden kurucular arasında bir Alevi yok?"; "Kurucular içinde soldan da birileri olabilir" etrafında şekillenirken tüm bunlar Ali Babacan'ın yeni bir kurtarıcı olarak görüldüğünün yansımaları oldu.

Tüm açıklamalar ve beklentiler bir çaresizliğin, umutsuzluğun dışı vurumu olarak okunmalıdır. 18 yıllık AKP iktidarı toplumu baskı altına alarak büyük bir korku yarattı. Giderek bozulan ekonomi, yaratılan işsizler ordusu, katledilen 15 bin kadın, Aleviler başta olmak üzere tüm inanç kesimlerinin baskı altına alınması, eğitim ve öğretimin paralı hale getirilip, yoksul emekçi çocuklarının geleceğinin İmam Hatip okullarına bağlanması, sayısız Kürt katliamı, AKP'nin yeni Osmanlılık hayalleriyle Suriye topraklarını işgal etmesi... Tüm bunlara dur diyecek bir alternatifin olmaması, toplumun yeni arayışlar içinde gözlerini DEVA partisine çevirmesinin "gayet" doğal bir refleksidir.

Ali Babacan'ın kurduğu DEVA partisinin de bir kurtarıcı olmayacağı açıktır.

Ali Babacan ve ekibi de ideolojik olarak İslami değerlerden beslenmektedir ve dini değerlerin onlar için de gizli referans olacağı açıktır. Bundan vazgeçmeleri mümkün değildir. AKP tabanına oynayan bir partinin bundan ayrı düşünmesi zaten beklenemez. Babacan, partisini tanıtırken, biraz da olsa seküler bir dil kullanarak "Dini kutsallarımızı günlük siyasete malzeme etmeyecek, siyasi propaganda aracı haline getirmeyeceğiz" söylemini kullanmıştır. Bu söylem AKP tabanı dışındaki kesimleri kazanma hedefli olsa da bunun gerçekleşmeyeceği kısa zaman içinde ortaya çıkacaktır.

AKP milletvekili Mustafa Yeneroğlu, Batman eski Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Ahmet Faruk Ünsal, eski bakanlar Sadullah Ergin, Nihat Ergün ve Selma Kavaf ve dahasıyla Kurucular Kurulu üyeliği içinde yer alan eski ve yeni AKP'lilerin kurduğu DEVA partisinin de gerici bir güç odağı olduğunun altı çizilmelidir.

AKP'nin kuruluşunda yer almış, Dışişler Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı yapmış Ali Babacan başta olmak üzere, 2019 yılına kadar AKP'nin tüm siyasi ve ekonomik kararlarının altında imzası olan; Kürtleri katlederken, devlet millet diyen, Roboski'de 34 Kürt köylüsü katledilirken bunu onaylayan, Alevilerin cemevlerini dört duvardan ibaret gören AKP'yi alkışlayan, işçilerin haklarının gaspedilmesinde imzası olan, kadınların katledilmesine sessiz kalan, sınır ötesi operasyonlara imza atan Ali Babacan ve ekibi Türkiye'nin kanayan yaralarına DEVA olamazlar.

Parti Kurucu Kurulu üyesi Dengir Mir Mehmet Fırat'ın kızı Helin Fırat'ı kurucular içine alarak da Kürt sorunu çözülemez. Her parti gibi DEVA partisi de Kürtlere oynamadan bir şanslarının olmayacağını biliyor. Kürt dili ve ana dilde eğitim meselesini "pedagojik bir gereklilik" olarak ele alıp, onun dışında, adeta Kürtleri yok sayan, tek dil, tek vatan ve tek

bayrakta ısrar eden bir anlayış, Kürtlerin sorunlarını çözemez. Nitekim DEVA partisi kurucuları içinde yer alan eski MHP'li Ramiz Ongun, "Demokrasi ve Atılım Partisi olarak, anadilin bir çatışma konusu haline getirilmesini doğru bulmuyoruz. Resmi ve ortak dilimiz olan Türkçe'nin iyi öğretilmesi esas olmakla birlikte anadile ilişkin talepleri, vatandaşlarımızın kültürel farklılıklarının tanınması,

temel bir insan hakkı ve pedagojik bir gereklilik olarak ele alıyoruz. Bu itibarla, anadil hakkı kapsamında bütün vatandaşlarımızın anadillerini kullanmaları ve geliştirmeleri için gerekli düzenlemeleri yapmayı hedefliyoruz" açıklaması her şeyi açıklıyor.

Diğer burjuva partileri gibi DEVA partisi de; %35 kadın, %20 genç, %1 de engelli kotası koyarak ileri bir adım atmış görüntüsü verse de, DEVA partisi de, ne gençlerin, ne kadınların, ne de engellilerin dertlerine 'DEVA' olamaz.

Ali Babacan da, kurulan her yeni parti başkanı gibi demokrasiye çok önem verdiklerini söyleyerek, Türkiye'nin ancak demokrasi ile ilerleyeceğini tekrar edip durdu. Ali Babacan, 27. 11. 2019 tarihinde Fatih Altaylı'nın programında AKP'den neden ayrıldığını şöyle açıklıyordu: "Türkiye'de demokrasinin iyi işlemediğinden şikayet ediyorduk. Hukukun üstünlüğü ilkesinin örselendiğinden bahsediyorduk. Zaman içerisinde uygulamalarla, çıkış değerleri arasında ciddi farklar oluşmaya başladı. Zaman içinde yavaş yavaş, 2011-2012-2013 de başlayan ve 2013'de hızlanan, uzun süre bunları düzeltmek için çaba harcadık. Bunlar evrensel ilkeler. Bunların zaman içerisinde örselenmesi hepimizi rahatsız etti, düzeltmek için de çok çaba harcadık. Baktık olmuyor ve ciddi bir ayrışma yaşadık" açıklaması da samimi değildir. İşin özü; Demokrasi ve Atılım Partisi de diğer burjuvalar partiler gibi Türkiye'nin sorunlarına "DEVA" olamaz, çözüm üretmez. Tek çözüm devrimdedir!

Korona Virüs ve Yarattığı Bilanço

Justin Peters

2019'un Aralık ayında ilk kez Çin'in Vuhan kentinde görülen ve "Kovid-19" olarak adlandırılan dünya genelinde ölümlere neden olan korona virüsü, tüm dünyada hızla yayılım alanını genişletirken, Türkiye'de de ilk vakalar ve ölüm haberleri geçtiğimiz hafta itibarıyla gelmeye başladı. Çin, İtalya ve İran'ı yoğun şekilde etkileyen salgın, bu ülkelerin yanı sıra pek çok Avrupa ülkesi ile Uzak Doğu ülkesinde de etkisini hissettiriyor.

Almanya, Fransa, Avusturya, Hollanda, Sırbistan, Bulgaristan, Belçika, Finlandiya, Yunanistan, Türkiye, Güney Kore, İspanya ve sayamadığımız bir çok ülkede virüsün etkileri ciddi düzeyde görülmeye başladı. Dünya genelinde virüs yüzbinlerce kişi de görüldü. Virüsün bulaştığı binlerce insan birkaç aylık zaman diliminde yaşamını yitirdi.

Virüs dünyanın dört bir yanına hızla yayılırken Dünya Sağlık Örgütü 11 Mart'ta korona virüsü salgın hastalık ilan etti.

Virüsün yayılma hızının yansımalarından biri olarak veriler her dakika değişiyor. Bunun yanında dünya genelinde, geline aşamada korona virüste vaka sayısı 286 bini geçti. Hayatını kaybedenlerin sayısı ise 11 bin 900'e yükseldi. Öte yandan taburcu olan hastaların sayısı ise 89 bine çıktı.

Çin'in ardından İran ve İtalya'da virüsün yayılmaya başlamasıyla birlikte açığa çıkan tablo oldukça ciddi. İtalya'da şubat ayının ortasında görülmeye başlanan korona virüsün etkileri, ilk görülen Çin'i dahi geride bıraktı. İtalya'da mevcut durumda korona virüs vaka sayısı 33 bini aştı. Hayatını kaybedenler ve

tedavi edilenler de eklenince bu rakam 41 bini aşıyor. Virüs nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı bir günde 400'ü geçebiliyor. Bugüne kadar İtalya'da yaşamını yitirenlerin sayısı 4 bine yaklaştı. Aralık ayından bu yana virüsün yayıldığı Çin'de bu rakam 3 bin 242 olarak kayıtlara geçmişti. İspanya'da hayatını kaybedenlerin sayısı 800'ü aştı. İran'da 1300'e Fransa'da 400'e Güney Kore'de 100'e yakın insan yaşamını yitirdi.

Ülkeler Çeşitli "Önlemler" Geliştiriyor

Korona virüs ve yaratacağı tahribatla ilgili bir dizi bilinmezlik varlığını korurken virüs hızla yayılmayı sürdürüyor. Virüsün yayılmasını engellemek için mevcut iktidarlar çeşitli tedbirler uygulamaya başladı. OHAL, sokağa çıkma yasakları yada sınırlandırmaları, sınırların giriş ve çıkışa kapatılması, okulların kapatılması, kimi çalışma alanlarına uygulanan sınırlamalar, insanların bir kalabalık olarak bir arada bulunduğu kafe, bar, AVM, cami gibi yerlerin kapatılması iktidarların aldığı "tedbirlerin" başında geliyor.

Dünyanın dört bir yanında insanların evlerinde tutmaya dönük geliştirilen uygulamaların ardından büyük kentlerin meydanları, caddeleri büyük oranda boşalmış durumda. Birçok ülkede bu yasakları delmek gözaltı yada para cezası ile sonuçlanıyor.

Alınan bu tedbirler, ilan edilen yasaklar insanların yaşamını temelden etkiliyor. Bir dizi belirsizlikle birlikte insanlar evlerine yönlendiriliyor. Virüs dünya çapında bu oranda yayılmadan önce alınabilecek önlemlerin alınmamasının da bugün insanların evlerine yönlendirilmesinde

büyük etkisi var. Mesela virüsün dolaşımını ve yayılım hızını artıran en temel etkenlerden biri olarak; salgının olduğu ülkelere başka ülkelere çeşitli gerekçelerle yapılan seyahatlerin son derece kontrolsüz biçimde yapılmış olmasını söyleyebiliriz.

Dünya genelinde sağlık alanındaki yapısal, köklü sorunlar bugün birçok ülkeyi virüsün yayılması karşısında çaresiz bıraktığı için mevcut iktidarlar insanları eve yönlendiriyor. Dünya genelinde yaklaşık dört aylık bir geçmişe sahip korona virüs karşısında ülkeler özgülünde açığa çıkan tablo bu konuda önemli bir veri tabanıdır. Çin'de yaşanan süreç bunun somut örneğidir. Kısa sürede salgın hastalık için kurulan hastaneler salgını kontrol altına almak, yayılma hızını düşürmek açısından temel olmuştur. Bunun yanında virüsü test etme kapasitesi oldukça sınırlı olan Türkiye gerçekliği var. Bu da Türkiye cephesinden açığa çıkacak tablo ile ilgili veri sunmaktadır.

Mevcut iktidarlar açısından tedbir alma meselesi bütüncül bir yaklaşımı zorunlu kılarken geldiğimiz aşamada insanların evinde durması temel önlem olarak sunulmakta. Bu noktaya varıncaya kadar alınmayan önlemlerin yaratacağı tahribat insanların kendilerini evlerinde izole etmesiyle engellenmeye çalışılıyor. Birçok ülke şimdilerde daha çok ekonomik tahribatları düşünüyor. Halkın yaşadığı/yayacağı tahribatı ise kapsam dışı tutarak sermayeyi, büyük şirketleri korumayı esas alıyorlar.

Türkiye'nin Korona Günlüğü

Virüs dünya gündemi olduğu günden bu yana Türkiye'de de virüsün olduğuna dair çeşitli "söylentiler" bulunmaktaydı. Ancak devlet bunları ısrarla reddetti. Son olarak 12 Mart'ta yapılan açıklamalarla devlet Türkiye korona virüs olduğunu resmi olarak duyurmuş oldu. Geride bıraktığımız bir haftalık zaman diliminde hayatını kaybedenlerin sayısı 22'ye, virüs tespit edilen insanların sayısı ise 22 Mart itibarı ile 947'ye yükseldi. Bunlar devletin açıkladığı rakamlar. Ancak bu rakamın çoktan binleri aştığına dair açıklamalarda çeşitli yerlerden çıkabiliyor. Birçok konuda olduğu gibi devlet tavrı ile halkı kuşku içinde bırakıyor. Bu kuşkuları dile getiren kişi yada kurumlar her zaman olduğu gibi AKP'nin hedefi haline geldi.

Bugüne kadar büyük bir algı operasyonu sürdüren devlet her gün açıkladığı rakamları neredeyse ikiye katlayarak devam ediyor. Ne kadar çok önlem alındığına,

alınan önlemlerin ne kadar işlevli olduğuna kadar çeşitli propagandalar yapılıyor. Ancak halkın evde kalın uyarılarından ve ücretsiz kolonyaya sözünden başka bir şey görmesi yada duyması mümkün değil.

Virüsün yaratacağı tahribat karşısında patronlara milyar dolarlık projelerin taahhüdü yapılırken halka virüsle baş edebilmek için dua etmeleri telkininde bulunuyor. Bu durum bugünlerde çokça tartışılan "İtalya mı olacağız, Güney Kore mi?" sorusuna da doğrudan yanıt veriyor aslında. Salgına karşı gerekli önlemlerin alınmadığı aşikar. Ancak "süreç çok iyi yönetiliyor" algısını topluma yaymak için ellerinden geleni yaptıklarını eklemek gerekiyor. Türkiye'nin insanı değil, ekonomiyi tercih eden politik tercihleri korona virüsüyle ilgili korkunç bir bilanço ile karşı karşıya kalacağımızın mesajını veriyor.

Korona Virüste Aşı ve Tedavide Geline Nokta

Uzmanlar dünyanın öntümüzdeki bir yıl daha virüsün etkisi altında olacağına dair açıklamalar yapıyor. Bu açıklamalar virüsün etkisinin uzun süre süreceğini gösteriyor. Mevcut tedbirlerle bu sürecin nasıl aşılabacağı büyük bir bilinmezlik olarak duruyor.

Çinli uzmanlar bazı ilaçların virüse karşı etkili olduğunu söylüyor. Çinli uzmanlar daha önce başka hastalıkların tedavisinde kullanılan "Favipiravir" adlı ilacın virüse karşı etkili olduğunu açıkladı. 70 hasta üzerinde ilacın denediğini ve hafif vakalarda iyileşme sürecini 11 günden 4 güne indirebildiğini bildirdiler.

Çin'de genel olarak virüsün yayılma hızının düştüğüne ve hayatın normale döndüğüne dair açıklamalar yapılıyor. Geçtiğimiz günlerde salgın için kurulan hastanelerin kapanmaya başladığına dair açıklamalar oldu.

Ülkelerden aşının bulunduğuna dair açıklamalarda yapılıyor. Dünya Sağlık Örgütü de korona virüse karşı dünyada 20 aşının geliştirildiğini açıkladı. Araştırmacılar bir aşının 18 ay içinde hazır olabileceğini umuyorlar.

Ancak aşı bulunsa dahi geniş kitleler açısından ulaşılabilir duruma geleceği zamanla ilgili de büyük bir belirsizlik var. Bulunması ile dünyaya yayılması ve en yoksullara kadar ulaşılabilir olması arasında geniş bir zaman dilimi olacağını öngörebiliriz. Dünyanın dört bir yanında milyonları etkileyen bir salgından çıkar elde etme amacı güden bir avuç azınlık her daim olmuştur.

Dr. Güngör: “Bu süreç 1 ay önceden belliydi ancak önüne geçilmedi”

Covid-19 salgınına dair Türkiye’deki hükümet müdahalelerini ve Sağlık Bakanlığı ile sağlık kuruluşlarının yeterlilik durumunu Türk Tabipler Birliği’nden Selma Güngör ile konuştuk.

Çin’in Wuhan eyaletinde ortaya çıkan yeni tip koronavirüs (Covid-19) dünyada bir genel salgına (pandemi) dönüşmüş durumda. Türkiye’de ise ilk Covid-19 vakası –Sağlık Bakanlığı açıklamasına göre- 10 Mart’ta tespit edildi. Tespit edilen bu ilk vakanın ardından Sağlık Bakanlığı ve hükümet hem salgının önüne geçilmesi hem de can kaybının en az düzeyde tutulması için gereken önlemleri açıkladığını duyurdu. Ancak gün geçtikçe salgının boyutları önüne geçilemez bir hal almaya başladı. Açıklanan rakamlar katlanarak artmaya devam ederken başta Türk Tabipler Birliği (TTB) olmak üzere çeşitli meslek odaları önlemlerin yetersiz olduğuna dair çeşitli açıklamalar yaptı.

Biz de Özgür Gelecek gazetesi olarak Covid-19 salgınına dair Türkiye’deki hükümet müdahalelerini ve Sağlık Bakanlığı ile sağlık kuruluşlarının yeterlilik durumunu Türk Tabipler Birliği’nden **Selma Güngör** ile konuştuk.

–Öncelikle koronavirüs salgını konusunda ne durumdayız? Bakanlık açıklamaları ve müdahaleleri yeterli mi?

–Koronavirüs 2 günlük bir mesele değil. Aralık ayından beri dünya olanları izledi. Önce Çin’de ve Uzakdoğu ülkelerinde görüldü, ardından İran ve Avrupa’ya sıçradı ve şimdi neredeyse görülmemen ülke yok. Türkiye’nin de komşularında, seyahat edilen ülkelerde görüldü. Türkiye bu süreçte önlemler aldı, ancak bu önlemler genelde sınırları kapatma üzerineydi. Bunlar yanlış değildi, fakat bu insanları getirdiğinde izlemek ve riskli ülkelere seyahati engellemek gibi önlemleri almadı. Yani gelen insanları engelleyemezsiniz ama insanların gitmesine engel olabilirsiniz. Yani bu süreç 1 ay öncesinden de belliydi, ancak önüne geçilmedi. İkinci olarak bunun bir pandemi olacağı ve Türkiye’ye geleceği belliydi. Türkiye’nin sağlık çalışanlarının kullanacağı maske, eldiven gibi çalışanları koruyacak malzemeyi tedarik etmediği ortaya çıkıyor bugün. Sağlık çalışanı arkadaşlarımız ve meslektaşlarımız böyle bir eksiklikten yakınıyorlar.

Dünyayı etkileyen bir salgın olduğunda, Türkiye’yi en kalabalık şehirden en ücra köşesine kadar etkileyeceği belliydi.

Bunun için de sağlık alanındaki bütün birimlerde bir koordinasyon olması gerekiyordu. Bunun da olmadığını görüyoruz, bu çok geç saptandı.

Üçüncüsü de bu hastalığın çeşitli belirtileri var, o belirtilerin çeşitliliği de var ancak bunlar ortaya çıkmadan, bu kadar ağırlaşmadan saptanabilmesi gerekiyor, bunun içinde tahlil yapılması gerekiyor. Bu tahliller teşhis için, en önemlisi de erken teşhis için kullanılıyor. Zaten bunun amacı da riskli durum yaşanmadan erken önlem alınabilmesi için. Bunu yapabilecek olan erken teşhis kitleri ve tahlil laboratuvarlarının sayısı yeterli değildi. Bize aynı zamanda malzeme sayısı da söylenmiyordu, yeterli malzeme var deniliyordu. Daha sonradan öğrendik ki, bunların sayısı çok azmış.

Ve bu yurtdışından gelenlere ilgili tanı amaçlı testlerin yapılmadığını, daha sonra da şikayeti olanlara da testlerin çok az yapıldığını gördük. Buna bağlı olarak da Türkiye’deki vaka sayısı çok hızlı şekilde artıyor. Ve bu hızlı artışa bağlı olarak da çok sayıda ölüm yaşanmaya başladı. Aytaç Yalman’ın ölümüne de otopsi sonucundan sonra koronavirüsten kaynaklandığı tespit edildi. Bu da aslında testin ne kadar eksik uyguladığının bir göstergesi diyebiliriz.

–Peki laboratuvar sayısı yeterli mi? Testler nasıl yapılıyor?

–İlk açıklandığında bir taneydi. Daha sonra üçe ve ardından ise beşe çıkartıldı. Şu an sayı onun üzerinde. Burada iki tür test yapılıyor. İlki hızlı antijen testi dediğimiz test. Bu testin bütün şehirlerde yapılabileceğine dair bir duyum aldık. Bir diğeri de RNA ölçüm testi. Bu test ise donanım ve deneyim gerektiren bir test. Türkiye’nin yalnızca hıfzıssıhha değil pek çok üniversitesinde bu testin yapılabileceği alt yapı ve deneyimli insanlar var. Dolayısıyla bu merkezlerin en başından itibaren aktif hale getirilmesi gerekiyor. Yani Wuhan’dan bir uçak dolusu insan getirdiniz ilk başta. Bu testlerin yapılabilmesi hale getirmek gerekiyordu buraları.

Yani eğitim eksikliğiniz varsa eğitim ek-
sikliğinizi tamamlayın; malzemeyi kullanacak insan lazım, malzeme eksikliğiniz varsa onları tamamlayın. Bu tarz işlemlerin

SÖYLEŞİ

de başta uygulanmadığını da görüyoruz. Umarım artık sadece bugünü değil, yarını da planlayan bir çalışma içerisinde olur Sağlık Bakanlığı.

–Salgının başladığı günden bu yana “Evinde kal” isimli bir kampanya yürütülüyor. Ancak bu kampanyanın sizce bir geçerliliği var mı? Çünkü milyonlarca işçi zor şartlar altında çalışmaya devam ediyor...

–Tabiki işyerlerinde başlayacak bir salgın da mevcut durumu çok ağır etkileyecek. Şöyle düşünebiliriz, bir bayram tatili de bütün işyerlerinin kapalı olduğu zamanlardır. Yani böyle düşünülürse, sonuçta bu da bir zorunluluk ve üretime ara verilebilir. Ya da zorunlu üretim dışında işçilerin çalışmamasını veya daha az çalışmasını sağlayacak koşulların yaratılması gerekiyor. Nasıl ki sağlık çalışanları kendisini koruyarak bu durumda çalışmak zorundaysa, aynı şekilde bütün sektörlerde çalışan işçiler de kendilerini koruyabildikleri ve birbirlerine hastalık bulaştırmadıkları, hasta olduklarında da evden çıkmadıkları koşul ve ortamı yaratmak gerekiyor. Oysaki rahatsızlığı olan işçilerin işten atılma korkusuyla hekim arkadaşlarımıza “Bana sağlam raporu ver” baskısı yaptığını duyuyoruz. Yani çalışıyoruz ama sağlık koşullarının hazır olduğu bir ortamda çalışmamız gerekiyor.

Örneğin Türkiye’nin ihtiyacı her gün 12 saat çalışmayı gerektirmez. Çalışma saatleri ve çalışma ortamlarının salgın koşullarına göre düzenlenmesi ve planlanması gerekir. Ama bu tür planlamaların olmadığını görüyoruz. Oysaki bu tür planlamalar bütün toplumun sağlığını korumakta çok önemli. Çünkü bu salgın da ortaya çıkardı ki; bütün toplum birbirine bağlı, dolayısıyla hepimiz birbirimizi korumalıyız.

Bu süreçte yalnızca kendimizi düşünüp hareket etmemeliyiz. Bu tarz marketlere yığılma gibi eylemlerden uzak durmalıyız, stok yapma olayına dikkat etmeliyiz. Ve yine evde canımız sıkılıyor diye online alışveriş yapıp kargo işçilerinin sürekli çalışmasına salık vermemeliyiz. Yapmamız gereken bir şey de tüm bu süreç içerisinde çalışmayanların ücretli izinli sayılması için de çabamızın olması gerekliliği. Bu sefer koronadan değil açlıktan ölümleri bile görebiliriz, buna yol açmamak gerekiyor.

–Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

–Gerçekten evden çıkmamaya, 1 buçuk 2 metrelik mesafeyi korumaya önem göstermek gerekiyor, elleri sık yıkamak gerekiyor. Bir önemli nokta da hasta kişilerin topluma karşı bir sorumluluğu var. Kendi hastalığını başkasına bulaştırmamak için maske kullanmasını öneriyoruz.

Maddi Dünyadan Kopmak ve Yoldaşlaşmak

Devrimci dil ve devrimci üslup zamana ve alana ait bir sınırlılık ve darlıkta değildir. Olmamalıdır.

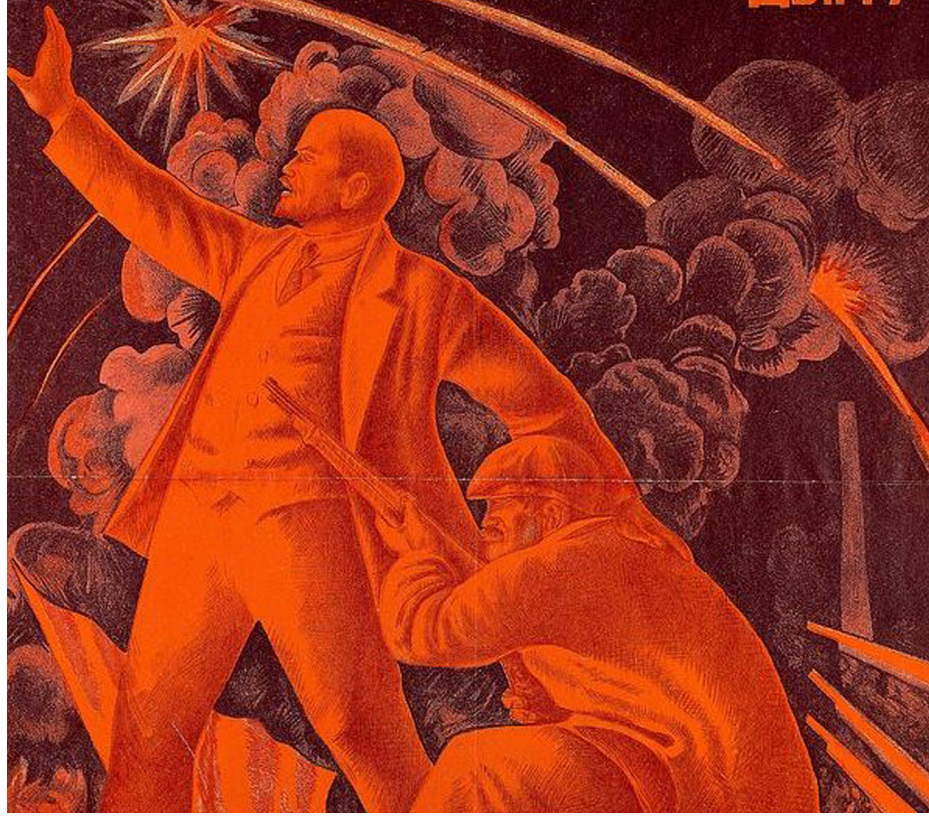
Komünist Partilerin temel amacı sömürü ve zulümden kurtarılmış özgür-eşit-adil bir toplum yaratmaktır. Bu amaç ne kadar değerli ise kullanılan dil de bir o kadar doğru olmalıdır. Eşit, özgür, adil olanı temsil etmelidir. Gerek kurum içi gerekse dışı kurulan her ilişki, kullanılan dil varmak istenen amaca uygun olmak zorundadır.

Proleter devrimcilerin kullandığı “yoldaş” hitabı yetki-ün-unvanın olmadığı, hiçbir ayrıcalık ve üstünlük içermeyen, herkesin eşitlendiği bir kavramdır. “Kırve-hoca-eleman-dost-başkan-usta-canım-genco” vb. kavram ve hitapların hiçbir yoldaş kadar eşitliği-özgürlüğü-adil olanı temsil edemez. Her devrimci “yoldaş” kavramında eşitlenir. Onurlanır. Ve değer kazanır.

Demokratik halk devrimi ve sosyalizm ne kadar eşitlik, özgürlük, adalet amacını temsil ediyorsa örgüt kültürü, dili ve ilişkileri de bir o kadar bu amaca hizmet etmeyi temsil etmelidir. Amaçla araçlar sıkı sıkıya bağlı olmak, birbirini besleyen ve tamamlayan nitelikte olmak zorundadır.

Ancak bu hitabın ve üslubun bozulduğu, aşındırıldığı yer ve anlar olabiliyor, yaşanabiliyor. Devrimci amaç ve doğru yaşamı savunurken bazen buna ters-aykırı durum ve anlar yaşandığında burjuva-feodal sistemden tam kopulamadığını rahatlıkla ifade edebiliriz. Öfke, kızgınlık ve sınırlı olma hallerimizde, işler yolunda gitmediğinde, çalışmalar istendiği gibi yapılmadığında vb. dil ve üslup bozulabiliyor. İçinden çıkılıp gelinen toplumun, çevre ve ortamın dili devreye girebiliyor. Ya da toplantılarda, etkinliklerde vb. ciddi olunurken, günlük yaşamda, kurum dışı ortam ve çevrelerde benzer sorun yaşanabiliyor.

Resmi olunması gereken toplantı-çalışma ortamlarında ya da değer verdiğimiz yoldaşların olduğu alanlarda üslupta sorun yaşanmazken daha az değer verdiğimiz, “önemsiz gördüğümüz” insanlar

karşısında da aynı durum devreye girebiliyor.

Bizler kolektif devrimci ortamlarda nasıl düşünülüp hareket edilip davranılıyorsa her ortamı ve çevreyi devrimcileştirme gibi bir sorumlulukla karşı karşıyayız. Devrimci dil ve devrimci üslup zamana ve alana ait bir sınırlılık ve darlıkta değildir. Olmamalıdır.

Düşünce kadar duyguların, ilişkiler kadar dilin de devrimci temelde örgütlenmesi ve düzenlenmesi devrimcilerin görevidir. Yaşamın, fikirlerin, duygu ve ilişkilerin tümü demokratik halk devrimi ve sosyalizm amacına uygun tarzda, ona hizmet eden temelde örgütlenmelidir. Amaç kadar kullanılan araçlar da temiz ve onurlu olmak zorundadır.

Ciddiyeti amaçtan, görev ve sorumluluklardan gelir!

Bir örgütün ciddiyetini gösteren en önemli veri savunduğu amacın niteliğidir. Örgüt neyi niçin savunuyor? Varmak istediği hedef nedir? Ne yapmak istiyor? Amacını nasıl açıklıyor? Örgütsel şekillenışı hangi temeldedir? Hareket, davranış ve yürüyüş çizgisi nedir?

Resmiyet denilince ilk akla gelen örgüt toplantıları ve örgüt yaşamıdır. Eleştiri-özeleştir, komite toplantıları, rapor sistemi, tekmil verme halleri, yoldaş ortamları, yoldaş görüşmeleri vb.dir.

Komünist partiler, amaca kilitlenmiş yoldaş ortamlarıdır. Arkadaş ya da ah-

bap-çavuş ortamı değildir. Devrimci ortamlarda, laçka, sulu, keyfiyetçi ve ciddiyetsiz bir yaklaşım asla kabul edilemez/edilmemelidir. Ciddiyet sınırlarını aşan, örgüt ölçülerini bozan, yok sayan anlayış ve yaklaşımlar kabul edilemez/bu tür yaklaşımların yaşamasına izin verilemez. Devrim ciddi bir iştir. Devrimcilik ciddi iştir. Ciddiyeti amacından görev ve sorumluluklarından gelir.

Resmiyet, devrim ve halk karşısındaki görev ve sorumlulukların zirvesidir. Devrimci otoritedir. Düzen, disiplindir. Kolektifin her ortamı ve çalışması ciddi, ölçülü ve seviyeli olmak zorundadır. Amaç ne kadar ciddiyet isterse bu amaca uygun yürüyüş de bir o kadar ciddiyet ister.

Resmiyeti bozmak örgüt ciddiyetini bozmak demektir. Resmi ortamlarda sıradan, düzeysiz ve seviyesiz davranmak, hareket etmek demek örgütü sıradanlaştırmak demektir. Kendisi sıradanlaşan örgütü de sıradanlaştırır. Resmiyet ciddi olmaya karşı caydırıcı-uyarıcı bir duruştur. Kolektifin bütün kademeleri, toplantı ve eleştiri ortamları bir ciddiyet yeridir.

Nasıl ki burjuvazi kendi ortamlarında ve örgütlediği her çalışma ve faaliyette ciddiyeti elden bırakmıyorsa proleterya da her çalışma ve görevlerini yerine getirme ortamında ciddiyeti elden bırakmamalıdır. Resmiyet örgütsel şekillenıştır. Hangi nedenden olursa olsun bunu aşındırmak isteyen hiçbir tutum kabul edilemez.

Kavgada Ölümsüzleşenler

Emin Uğurlu

Proleterya Partisi saflarında mücadele yürütürken 27 Mart 1982’de Almanya’da geçirdiği bir trafik kazası sonucu hayatını kaybetti.

Veysel Yıldız

Bir bankada müstahdem olarak çalışan Veysel Yıldız 12 Eylül AFC’si koşullarında dahi Proleterya Partisi ile bağlarını koparmamıştı. 28 Mart 1982 yılında Malatya’da gözaltına alındı. 40 yaşın üzerinde olan Veysel Yıldız yoğun işkencelere rağmen ser verip sır vermeyerek 31 Mart 1982’de katledildi.

Ali Uçar

Ali Uçar Dersim Ovacık’ta doğdu. 1976 yılında Proleterya Partisi ile ilişkilenecek aktif görevler almaya başlayarak çok sayıda kamulaştırma eyleminde bulundu. Son olarak görev aldığı Bakırköy’de pusuya düştü. Bu çatışmada teslimiyeti reddederek 6 Nisan 1983’te ölümsüzleşti.

Davut Kirman

1950 Artvin Şavşat doğumlu Davut Kirman Gürcü’dür. 80 öncesi Dev-Yol geleneğinde mücadele yürüten Kirman, 80 sonrası Proleterya Partisi ile ilişkilenecek yönünü halk savaşına çevirir. Nevşehir Hapishanesi’ndeki özgürlük eyleminde de bulunan Davut Kirman ilerlemiş yaşına rağmen örnek bir Partizan olarak yaşamını sürdürerek Nisan 1998’de hayatını kaybetmiştir.

Dilek Polat (Ayfer)

1972 Dersim doğumlu Dilek Polat(Ayfer) örgütlü mücadeleye öğrenci olarak gittiği Dokuz Eylül Üniversitesi’nde başlamıştır. Bir süre sonra yönünü dağlara, gerillaya çevirerek 1999’da Karadeniz’e geçmiştir. Fedakarlığı ve ısrarcılığıyla yaşanan her zorluğa karşı mücadelesinden geri durmamıştır. 7 Nisan 2006 tarihinde Ordu ilinde, devrimci bir eylem hazırlığındayken yaşanan patlama sonucunda hayatını kaybetmiştir. Ölümsüzleştiğinde Proleterya Partisi’nin İleri Militanı’ydı

Lorenzo Orsetti (Tekoşer Piling)

Tekoşer Piling işçi bir ailenin çocuğu olarak İtalya’nın Floransa kentinde doğdu. Onun da yaşamı hizmet sektöründe işçi olarak geçti. Eylül 2017’de Rojava’daki anti-faşist direniş saflarına katıldı. Anarşist bir savaşçı olarak Halk Ordusu saflarına katıldı. Halk Ordusu saflarında savaşımını sürdüren Tekoşer Piling 18 Mart 2019 günü Baxoz’da IŞİD çetelerine karşı savaşta ölümsüzleşti.

Koronavirüs gölgesinde; Egemenler mülteciler için salgından daha tehlikeli!

Genel olarak tartışılan bir konudur; egemen sınıfların belirlediği, işaret ettiği başlıkların, çelişkilerin içerisine hapsolarak muhalefeti ve devrimci mücadeleyi bu gündemlerin peşinde sürüklenme zorunda kalışlar ve bu çemberden sıyrılamama halleri... Kuşkusuz bu uzun bir konu ve oldukça çetrefilli başlıklara bölünmesi gereken hassasiyette. Bu durumun vahametini gösteren bir örnek olarak koronavirüs salgının ülkemiz topraklarındaki varlığının “resmiyet kazanması”nın ardından “gündemden düşü(rülü)veren” sınırdaki mültecilerin nasıl bir anda “sırda kadem bastı(rıldı)ğımı” gösterebiliriz.

28 Şubat gecesi İdlib’de bulunan TC askerinin işgal üssüne saldırı düzenleyen Suriye ordusu güçleri, burada üs olarak kullanılan belediye binalarını vurmuş ve resmi açıklamalara göre 33, ancak TC ordusunun kendi içerisindeki çalkalanmadan açığa çıkan bilgilere göre ise 200’e yakın asker yaşamını yitirmişti. AKP hükümeti hem bu durumun üzerini örterek kendi üzerine çekilecek şimşeklerin şiddetini azaltmak hem de kimi çelişkileri bakımından bir fırsat yaratmak için elindeki mülteci kozunu öne sürmüştü. Suriye ordusunun saldırısının gerçekleştiği gece yarısından itibaren Avrupa kapılarını açtığını duyurmuştu.

Kapıların açılmasının ardından dakika dakika sınır görüntüleri ile halkın gündemine mültecileri taşıyan burjuva medyanın da aracılığıyla tüm gündem neredeyse mülteciler olmuştu. Ancak bir yandan TC bir yandan da Yunan güçleri tarafından sınırda iki ateş arasında bırakılan mülte-

cilerin neler yaşadığından ve bu ülkeden neden bir an önce gitmek istediğinden çok AB’den kopartılacak paraların ve anlaşmaların pazarlığı önemliydi egemen sınıflar açısından. Dolayısıyla gündemde sınırdaki mülteci görüntüleri verilirken TC ile AB arasında yeni paylaşımlar yapılıyor, Yunan devleti, NATO’da TC devletinin işgaline karşı vermediği onayı gözden geçiriyordu.

Tam da o sırada mülteciler Edirne merkezinde “halkı rahatsız ettikleri” gerekçesiyle şehir dışlarına, kapı bölgelerine ya da Yunanistan’a en yakın sınır köyleri civarına sürgün ediliyordu. İnsanca muameleden uzak bir şekilde şehir yaşamının olanaklarından uzaklaştırılıyor; ulaşımından barınmaya, beslenmekten sağlık hakkı erişimine dek birçok haktan mahrum edilerek insan tacirlerinin eline ve çıkarıcı gruplara teslim ediliyorlardı. Yunan askerinin ve Yunanistan’daki ırkçı kesimlerin mültecilere dönük zalimlikleri teşhir edilirken ülke içinde de mültecilere dönük ırkçı hezeyanlar güçlendiriliyor, toplum içine bu konuda zehirli tohumlar ekiliyor, devlet eliyle insan kaçakçılığı, fahiş fiyatlarla satıcılık, tacizkar ortamlar meşrulaştırılıyordu.

“Biz hayat istiyoruz, bu dünyayı yaşamak istiyoruz”

Aradan sadece birkaç hafta geçti ve koronavirüs gündemi ile birlikte mülteciler de bir anda ortadan kayboluverdi. Oysa gerçekte mültecilerin çok küçük bir kısmı Yunanistan’a geçiş yapmayı başarırken çok daha büyük bir kısım sınırın Türkiye tarafında bekleyişini sürdürüyor. Son olarak iki Afgan genç sınır hattında yaşananları protesto etmek için ağızlarını

dikip “Buradan dönüşümüz yok. Ya yeni yaşamlarımıza kavuşacağız ya da öleceğiz. Dirimizi kabul etmiyorlarsa ölümlerimizi Yunanistan’a yollayın” diyerek açlık grevine başladı.

İnsanca yaşamak için bunca aşığılamaya, zulme, ayrımcılığa ve yok sayılmaya dış sığınan mültecilerin buna neden katlandıklarını belki de en iyi özetleyen yine Afganlı bir genç olan Said Muhammed oluyor: “Bizim Afganistan’da 40 senedir savaş var. Önce İngiliz Afganistan’a geldi, bizi mahvetti. Sonra Rusya geldi, 15 sene, 20 sene Rusya ile Afganistan savaş etti. Bizi mahvetti. 20 senedir Amerika geldi, Amerika her gün bize savaş etti, bizi öldürdü. Şimdi de Taliban var, Amerika var, DAİŞ var, NATO var. Hepsi bizi öldürüyor. Kimsenin yeri yok, ev yok, hepsi çadırda kalıyor. Şimdi biz mecbur ettik, Afganistan’dan kaçtık İran’a, İran bize yol vermiş, Türkiye’ye geldik. Türkiye şimdi yol vermiş, Yunanistan’a gitmek istedik. Yunan bize yol vermiyor. Biz sadece Yunan’dan yol istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz. Çünkü bizim hayatımızı mahvetmişler. 28 yaşındayım, hiçbir gün hayatı bilmedim. Çünkü biz hayat istiyoruz, bu dünyayı yaşamak istiyoruz. Bilmiyorum nerede yaşamayım?”

“Herkes bizi unuttu, dünya koronavirüsünü düşünüyor”

Yeni ve insanca bir yaşam için mültecilerin bekleyişi sürerken umudunu kesip geri dönenlerin oranı az değil. Ancak bekleyiş uzadıkça buradaki mülteciler açısından çok daha ciddi bir sorun ortaya çıkıyor. Koronavirüs salgının mülteciler arasında

yaygınlaşması durumunda “Evde kal!”, “Ellerini 20 saniye ve köpürterek yıka!”, “Sosyal mesafenizi koru!” gibi önerilerin hiçbir anlamının kalmadığı, kalmayacağı ortada. Ancak tam da burada devreye giren, mülteciler arasında insanca yaşam umudunu yaratıp (kapıları açma bahanesiyle) sonra da AB ile gerekli anlaşmalar için masaya oturunca onları unutan devlet aklıdır! Mültecilerin neden bu ülkede yaşamak istemediğini bilen ama bunu çözmeyen, bu konudan sadece çıkarları doğrultusunda nemalanmayı bilen bu devlet aklı; kuşkusuz, koronavirüs salgınının sınırda bekleyen mülteciler için nasıl bir tehdit olduğunu da umursamayacaktır.

Bu konuda devletin şimdiye dek attığı tek adımın İçişleri Bakanlığı nezdinde “koronavirüs önlemleri” kapsamında bir genelge yayımlayarak, “Yunanistan’a açılan Pazarkule, İpsala kara hudut ve Uzunköprü demiryolu hudut kapıları ile Bulgaristan’a açılan Dereköy, Hamzabeyli ve Kapıkule kara hudut kapılarından yolcu giriş çıkışı yapılmayacağını” yönlü açıklaması (18 Mart 2020) olması bunun göstergesidir.

Kaos GL’de 17 Mart’ta yayımlanan bir röportajda sınırda bekleyişini sürdüren mülteci bir trans erkeğin hem koronavirüs salgını bakımından nasıl kırılğan bir topluluk oluşturduklarını hem de nasıl görmezden geldiklerini şu sözlerle anlatıyor: “Burada bayağı insan var. Hava çok soğuk, malzemelerimiz çok az. Temizlik için hiçbir şey yok. (...) Polis ve jandarma bizi dövüyor. Herkes bizi unuttu. Şimdi dünya sadece koronavirüsünü düşünüyor. Kimse bizi düşünmüyor. Ben trans erkeğim. Ülkemi, toprağımı, ailemi bırakıp buraya geldim. Normal yaşamak için. Ama beş senedir burada normal yaşamıyorum. Başka insanlar gibi yaşamıyorum. Türkiye’de kimse yabancıları sevmiyor. LGBTİ+’ları zaten kimse sevmiyor, istemiyor. (...) Sadece azıcık umudum kaldı. O da ne zaman biter bilmiyorum. Buradaki insanların yaşama hakkı var. Bunlar da özgürlük istiyorlar, normal yaşamak istiyorlar.”

Hayatı ve yaşamayı istemeyi ölüm, zulüm ve mülteciliğe mahkum etmekle cezalandıran egemen sınıflar! İşte bunlar, halklara koronavirüsten katbeka daha tehlike oluşturuyorlar. Oysa hayatı isteyen Said... Normal yaşamak isteyen ve sadece azıcık umudu kalan trans... Onlar yani bizler ise egemen sınıflara hayatı koronavirüsten katbeka dar edecek bir şeye sahibiz! Zincirlerimizden başka hiçbir şeye!

Koronavirüs ve Sosyal Mesafeye Dair

Sosyal mesafe çağruları başta işçi ve emekçiler olmak üzere toplumsal gerçeğe uygun değildir. Evet sosyal mesafeyi koruyalım! Ama nasıl?

Ocak 2020 itibariyle tüm dünya ve mart başından sonra ise Türkiye açısından başa çıkmakta etkin bir yolun bulunmadığı ve ne kadar süreceği hakkında kimsenin ciddi bir öngöründe bulunmadığı bir salgının etkisi altında.

Yeni koronavirüs pandemisinin ekonomik yansımaları makroekonominin çözebileceği ya da hafifletilebileceği sıradan bir problem olarak anlaşılmalıdır. Ancak hakkında onlarca senaryo ya da politik okuma yapılsa dursun, bir çok söylenen şeyin başında olduğumuz bilinmeli.

Koronavirüsün (Covid-19) nereden, nasıl çıktığı, tam olarak nasıl bir organizma olduğuna dair sorunsal çözmek için bazı senaryo ve değerlendirmeler için biraz erken denilebilir.

Burada esas olan virüsün açığa çıkaracağı sonuçlardır. Çünkü ezilenler açısından nasıl bir sonuç doğuracağı önemli bir noktada duracaktır. Koronanın önemli oranda hayatlarımızı, alışkanlıklarımızı değiştireceği ise şimdiden kendini bir parça belli etmiştir. Ekonomik, sosyal, psikolojik, siyasi bir çok başlıkta önemli değişimlerin olacağı, kapitalizmin yapısal krizine dair çeşitli çıkmazların ise derinleştirileceği ortadadır.

Sosyal mesafe, koronafobi gibi başlıklar üzerinden yığınlar üzerinde çeşitli davranış değişiklikleri ile siyasi ve psikolojik anlamda da önemli değişimlere kapı aralayacağı başka bir gerçektir. "Sosyal mesafe" insanların şimdiden birbirinden epey uzaklaşmasına, aralarına önemli oranda mesafe koymasına neden olmuştur.

Başından belirtelim virüsün bulaşmamasının en önemli ayağı olan "sosyal mesafeyi" korumaya karşı değiliz, tartışmaya açmak istediğimiz şey ise "sosyal mesafe" ile özellikle ezilenler arasında oluşturulmak tenen dayanışmanın yok edilmesidir.

Sosyal mesafeyi koruyalım ama dayanışma içinde olmayı sürdürelim...

Emperyalist-Kapitalist sistemin başta ezilenler olmak üzere kitleler arasında bireyselliği ön plana çıkardığı, dayanışmanın arasına duvarlar örmek istediği bilinen bir gerçekken, korona bahanesi ile bunun en tabii, meşru bir gerekçe haline getirilme tehlikesi önümüzde durmaktadır.

Örneğin ülkemizde iktidarın sağlık bakanı başından bu yana her şey "kontrol" altındaymış izlemi vermektedir. Bakan sağlık sisteminin acınası durumu, hastanelerin içinde bulunduğu yetersiz, eksik durum ortadayken nasıl tedbirler aldıklarını, hangi hastanede ne tür önlemler alındığına dair herhangi bir şey söylemeden ve büyük oranda gerçeği, yaşamını yitirenleri, vakaları vs saklayarak, insanlara evlerinde kalma çağrısı yapmaktadır. Yani devlet hiçbir önlem almadan, en kolay ve en "ucuz" yöntem olarak "Evdekal" diyerek işin içinden çıkmaktadır.

İşçi ve emekçiler toplu taşımalarda ve iş yerlerinde kötü çalışma koşullarında çalışmaya devam ederken, ücretli izin verilmezken "Evdekal" ya da "sosyal mesafe" çağrısı nasıl karşılık bulsun. Ya da her gün bir çok kadın evlerinde en yakını tarafından şiddete maruz bırakılırken, katledilirken evlerin kadınlar açısından en güvenli alanlar olmadığı gerçeğini hatırlamak gerekiyor. Evde kalan kadın için emek sömürsünün boyutlanacağı ise başka bir mesele olarak hatırlamamız gereken bir gerçek. Yine on binlerce tutsak hapisanelerde korkunç koşullarda, insan onuruna yakışmayacak şekilde toplu tutulurken sosyal mesafe nasıl korunacak. 3 binden fazla çocuk hapisaneler koşullarında nasıl sosyal mesafeyi koruyacak? Ve binlerce evsiz sokakta yaşarken "Evdekal" çağrısının bir anlamı var mıdır?

Sosyal mesafe çağruları başta işçi ve emekçiler olmak üzere toplumsal gerçeğe uygun değildir. Evet sosyal mesafeyi koruyalım! Ancak devlet,

mevcut iktidar alması gereken ve bugüne kadar almadığı onlarca önlemin üstünden "Evdekal", "sosyal mesafeyi" kuru diyerek atlayamaz. Zaten yaygarası koparılan "sosyal mesafe" bencilse kendi yaşamından sorumlu ol, sadece kendini kuru, dayanışmayı umursama algısı yaratılarak yapılmakta. Bir şekilde ezilenlerin dayanışması, yanyanalığı yok edilmek istenmektedir.

Diğer taraftan ne kadar süreceği belli olmayan koronavirüs (Covid-19) ile beraber hayatımıza "koronafobi" diye adlandırabileceğimiz yeni bir hastalık girdi. Bu fobiler kişide kaçınma davranışlarını ortaya çıkarıyor ve hayatını önemli ölçüde etkiliyor. Yine bu dönemde daha da aratacak olan "mizofobi" denilen mikrop korkusu hastalığına dikkat etmek gerekiyor. Fobiler insanı sosyal olarak kısıtlayan rahatsızlıklardır. Korkulacak bir nesne olsa bile orantısız bir biçimde korku hissetmesi. Fobiler stresi kontrol edilemeyen bir biçime sokuyor ve panik haline getiriyor. Tabii bunlara dair çok daha geniş yazılar ele alınabilir ancak şimdilik değinerek geçelim.

Biz yeniden koronavirüs sonucu sosyal mesafe ve evde kalmak meselesine dönelim. "Bugünler bir şekilde geride kalacak!" Ancak ezilenlerin hakları, kazanımları, mücadelelerine dair elde ne kalır ya da OHAL vb uygulamaların saldırılarını nasıl püskürteceğimize dair kafa yormak, çözüm yolları bulmak acil ihtiyaç olarak durmaktadır.

Elbetteki her kriz ezilenler açısından yeni bir çözümü, yeni dayanışma yöntemlerini beraberinde getirecektir. Sağlık çalışanları ve Newroz kutlamaları için sosyal medya üzerinden yapılan eylemler bunların ilk adımları. Daha nice yeni yol ve yöntem için başta kadınlar olmak üzere yaratıcı çözüm yolları bulmak zorundayız.

Başlattıkları açlık grevini ölüm orucuna çeviren Grup Yorum üyelerinin eylemleri sürüyor.

Grup Yorum direnişine "Direniş Evi"nde devam ediyor

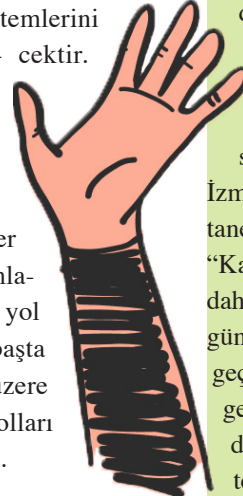

Çalışmalarını yürüttükleri İdil Kültür Merkezi'ne polis baskınlarının son bulması, üyelerinin İçişleri Bakanlığı'nın arananlar listesinden çıkarılması, yasakların kaldırılması ve üyelerinin serbest bırakılması için başlattıkları açlık grevini ölüm orucuna çeviren Grup Yorum üyelerinin eylemleri sürüyor. 11 Mart'ta İstanbul Sarıyer Küçük Armutlu'daki "Direniş Evi"nden 265. gününde olan Helin Bölek, 268. gününde olan İbrahim Gökçek ve refakat eden Yurdagül Şimşek, Erdiñ Aslan ve Ayhan Gün gözaltına alındı. Gözaltına alınan Bölek ve Gökçek'ten bir süre haber alınamazken daha sonra Halkın Hukuk Bürosu müvekkilleri Gökçek ve Bölek'in hastaneye götürüldüğünü açıkladı.

12 Mart günü zorla Ümraniye Devlet Hastanesi'nde tutulan Grup Yorum üyesi Helin Bölek ve İbrahim Gökçek'in yanında refakatçi olan Kübra Sünnetçi, Gökçek ve Bölek'in zorla yoğun bakıma alındığını söyledi. Gelişen tepkiler üzerine zorla müdahale durduruldu. 17 Mart günü ise kamuoyunda bir çok kurum ve demokratik kitle örgütünün ortaya koyduğu tepki ile Bölek ve Gökçek hastaneden taburcu edilerek, Direniş Evine götürüldüler. Direnişe burada devam diliyor.

Tutuklu bulunduğu cezaevinde "adil yargılanma" talebiyle sürdürdüğü ölüm orucu eyleminin 255'inci gününde zorla müdahale edilen Mustafa Koçak ile görüşen avukatı Ezgi Çakır, müvekkiline 5 gün boyunca işkence yapıldığını açıkladı.

Ölüm orucunda olan Koçak'ın 12 Mart'ta rızası dışında ailesi ve avukatlarına dahi haber verilmeden İzmir Aliğa Ceza İnfaz Kurumları Kampus Devlet Hastanesi Dâhiliye Servisi'ne götürüldüğünü aktaran Aslan, "Kamuoyunun da bildiği üzere Mustafa Koçak, zorla müdahale için hastaneye kaldırıldığı gün ölüm orucunun 254. günündedir. Koçak'ın sağlık durumu kritik aşamayı çoktan geçmiş, bu anlamda yapılacak en ufak bir hatalı eylem, geri dönüşü olmayan sonuçlara yol açabilecektir. Sağlık durumu bu kadar hassas olan Koçak'ı zorla müdahale tehdidinde maruz bırakmak kabul edilemez" dedi.

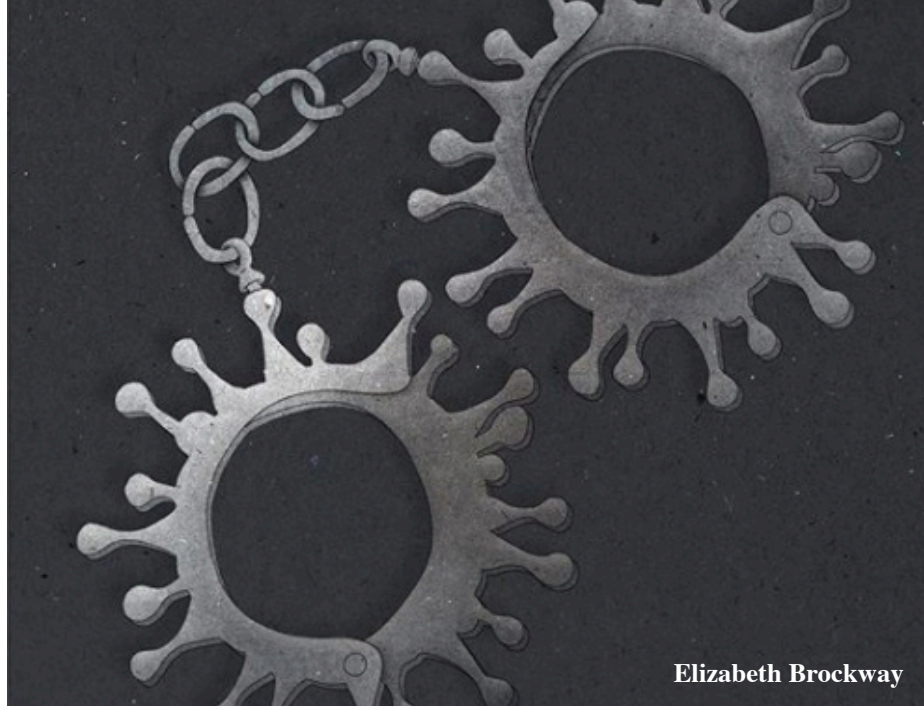
Koronavirüs Gölgesinde Hapishane Politikaları

Tutsaklığı boyunca bir çok hak gaspına, tecride maruz bırakılan siyasi tutsaklara bu dönemde tecridin en üst boyutu yaşatılmaya çalışılıyor ve devlet salgını dahi kendi lehine çevirmeye uğraşiyor.

Bütün dünyayı etkisi altına alan ve bir çok insanın ölümüne yol açan yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını hapishaneler açısından da büyük bir tehlike yaratmaktadır. Toplumun büyük çoğunluğunun kendini tecrit ettiği ve bireysel önlemlerle virüsten korunma yollarının arandığı şu günlerde hasta mahpuslar başta olmak üzere tutuklular bireysel önlem dahi alamayacak durumdadır. Ülkedeki hapishaneleri düşündüğümüzde bir çok hak ihlali yaşanmakta ve tutuklular yaşamlarını boyutlu bir tecrit ve baskı altında sürdürmeye zorlanmaktadır.

Koronavirüsün ülkede büyük bir hızla yayılmaya başlaması ile beraber hapishanelere dönük önlemler yok denecek kadar az ve bu önlemler yine tutukluları tecrit etmeye ve “kaderine” terk etmeye dönük. En başta kapalı ve açık görüşlerin kaldırılması ile görüş hakkı gaspının akla gelmesi sadece bu tablonun vahametinin bir göstergesi. Önlem adı altında görüşçüleri ve aileleri ile iletişimi kesilen, diğer koğuşlarla sohbet hakkı engellenen (siyasi tutsaklara neredeyse her dönem yasak) mahpuslar, vardiyalı olarak çalışan ve dışarıyla temasını sürdüren hapishane görevlileri, gardiyanlar vs. ile iç içe yaşamaktalar. Yani “önlem”in herhangi mantıklı bir açıklaması bulunmamakta. Bunun yanında hapishanelerdeki yaşam koşulları düşünüldüğünde çoğu yerde 10 kişilik koğuştaki 20, 30 kişi kalan tutukluların kendini izole etmesi, suların sürekli kesildiği, kireçli ve pis olduğu hapishanelerde hijyene ve temizliğine dikkat etmesi, kötü yemeklere mecbur bırakıldığı, gıda fiyatlarının tavan yaptığı koşullarda dengeli beslenmesi mümkün olmasa gerek. Ancak Adalet Bakanlığı açıklamasında hapishanelerde gerekli önlemlerin alındığını belirterek toplumun tümü için alınan önlemlerde olduğu gibi içimizi ferahlatıyor! Tutsaklar ise bunun tam tersini söylüyor ve hapishanelerde herhangi bir önlemin alınmadığını, tam tersine hijyen ürünleri gibi kantinden alınan malzemelerin olduğundan çok daha yüksek fiyatlara satıldığını belirterek “önlem alındı” söylemlerini boşa düşürüyor.

Yani bu tecrit politikası aslında bireysel önlemlerle kendini izole etmeye yönlendirilen toplumun bir bütününden farklı olarak tutuklular için mümkün olmayan bir “çözüm” önerisi. Elbette ki dışarıda da hayatta kalabilmek için, para kazan-

Elizabeth Brockway

mak ve hükümetin önlem olarak sunduğu koşulları gerçekleştirebilmek için bir çok insanın çalışma mecburiyeti söz konusu. Gencinden yaşlısına hala bir çok insan hayatta kalmak için koronavirüs ile değil emek sömürücüleri ile, enflasyonla, işsizlikle mücadele halinde. Ancak şu anda kendini bireysel önlemlerle virüsten koruyabilen, daha doğrusu korumaya çalışan büyük bir çoğunluğun olduğu aşikar. Hapishaneler söz konusu olduğunda ise tutsaklar bu gerçeklikten çok uzakta, “biz ölürsek sizi de yanımızda götüreceğiz” tehditleri savuran insanlarla aynı mekanları paylaşıyor ve bir çok açıdan onların şiddetine maruz kalıyor. Bu dönemde bilinçli olarak suları kesiliyor, sağlık hakkından faydalanmaları engelleniyor. Elbette ki faşizmin temsilcilerinin özelde siyasi tutsaklara “otel konforu” yaşatmasını beklemek ahmaklık olur. Ancak yargı paketi tartışmaları sürerken siyasi tutsakların kapsam dışı bırakılması teşhirin her dönemde yapılmasının zorunluluğunu ortaya koyuyor.

Geçtiğimiz günlerde tutsak Mustafa Koçak'ın ölüm orucu eylemine yapılan müdahalede gördüğümüz üzere, devletin politik tutsaklara yönelik saldırısı salgın tanımıyor ve faşizmi en üst boyutlarda yaşatmaya devam ediyor. Sokaklarda hakını arayan emekçiler “hijyen kurallarına uyulmadan” gözaltına alınıyor. Sürgün-sevklerin koronavirüs sebebiyle askıya alındığı söylenmesine rağmen HDP'nin tutuklu eş başkanları başka hapishanelere

sürgün ediliyor. Lütfmuş gibi tutsaklara haftada iki kere telefon görüşme hakkı verilirken, tecridin en üst boyutuna maruz bırakılan Abdullah Öcalan ve İmralı'da ki diğer tutsaklar hala dışarıyla hiçbir iletişim kuramıyor. Hapishanede kalamaz raporlarına rağmen en kötü koşullarda yaşamlarını güç bela sürdürmeye çalışan hasta tutsakların ise salgın koşullarında derhal tahliye edilmesi gerekirken, herhangi bir adım atılmıyor ve yine “kaderlerine” terkediliyorlar.

Tutsaklığı boyunca bir çok hak gaspına, tecride maruz bırakılan siyasi tutsaklara bu dönemde tecridin en üst boyutu yaşatılmaya çalışılıyor ve devlet salgını dahi kendi lehine çevirmeye uğraşılıyor.

Siyasi tutsaklara yönelen tecrit politikasının en somut örneği Kürt ulusunun önderi Abdullah Öcalan'ın yalıtılmış bir adada tutularak yıllar boyunca ne aile ne de avukatları ile görüştürülmemesi ve dışarıyla olan bağlantısının Anayasa'ya aykırı olarak gasp edilmesidir. Abdullah Öcalan başta olmak üzere siyasi tutsakların maruz kaldığı bu negatif ayrımcılık politikaları devletin faşizminin görüngüsü değil bizzat faşizmin kendisidir. Küresel salgın ilan edilen ve toplumun tümünün sözde “aynı gemide”(!) olduğu koronavirüs günlerinde dahi devletin siyasilere ayrı politikalar geliştirmesi, infaz indirimi tartışmalarında siyasilerin kapsam dışı bırakılmaya çalışılması, asla aynı gemide olmadıklarımızın korkularının, telaşının bir göstergesidir.

“Newroz’un Direniş Ateşini Harlayacağız! Faşizmi Ezeceğiz!”

TKP-ML MK SB adına yapılan ve tkpml.com'da yer alan açıklamada, “Newroz’un Direniş Ateşini Harlayacağız! Faşizmi Ezeceğiz!” başlıklı açıklamada, “Faşizmi ezmeden halkımıza ve bölge halklarına rahat yüzü yoktur. Özgür bir gelecek için savaşmaktan, Newroz’un isyan ve direniş ateşini kuşanmaktan başka yol yoktur” şeklinde vurgular yaptı.

Açıklamada, “Günümüzün Dehakları Kürt ulusunun en demokratik taleplerine azgınca saldırmakta, binlerce insanı gözaltına almakta, tutuklamakta, kaçırmakta, belediyelerine kayyum atamaktadır. Kürdistan dağlarına yine seferler yapılmaktadır. Irak Kürdistanı'na işgal operasyonları yapılmakta, dağları ve yerleşim yerleri gınaşırı bombalanmaktadır” denildi.

Tekoşer Piling ölümsüzlüğünün 1. yılında Rojava'da anıldı

Rojava'nın Baxoz bölgesinde IŞİD çetelerine karşı verilen mücadelede ölümsüzleşen Tekošer Piling(Lorenzo Orsetti), ölümsüzlüğünün 1. yılında Rojava'da yapılan bir törenle anıldı.

Der-ez-Zor Bahoz hamlesinde ölümsüzleşen Tekošer Piling için ölümsüzlüğünün 1. yılında Tekošina Anarşist ve TIKKO Rojava Komutanlığı tarafından ortak örgütlenen anma etkinliği yapıldı.

Etkinlik Kürtçe ve İngilizce açılış konuşmasıyla başladı, saygı duruşu ile devam etti.

İlk olarak Tekošer Piling'in de üyesi olduğu Tekošina Anarşist tarafından bir konuşma yapıldı. “Lorenzo'nun şehit düşmesinin ardından bir yıl geçti” sözleri ile başlayan açıklama “Bu yolu, bir yıldır sensiz yürütüyoruz, Lorenzo. Yine de yüreklerimizde ve aklımızda bu yolu seninle adımlıyoruz. Sen bir devrimci olarak özgür bir yarın için Suriye halkıyla omuz omuza savaşmak, militanlığı geliştirmek ve bireyselliğe meydan okumak, devrimci dinamiklerin kavrayışını inşa etmek için her şeyini verdin. Yaşam savaşında, yüreğini takip ederek mücadelenin saflarına girdin” sözleri ile devam etti.

“Biz Sağlık Emekçileri, Yaşarken Yaşatma Eylemi Gerçekleştirmek İstiyoruz”

Wuhan'da ortaya çıkan Koronavirüs (Covid-19) üç aydan fazla bir süredir dünyaya yayılmaya devam ediyor. Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilen virüs, Türkiye'de de ilk kez 11 Mart'ta görüldü. 23 Mart itibarıyla 30 can kaybı ile 1256 vakaya ulaşan ve her gün katlanarak artan vaka sayısı ile birlikte sağlık emekçilerinin çalışma şartlarının ne durumda olduğu ise merak konusu. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası MYK üyesi Fikret Çalağan konuyla ilgili sorularımızı bize yanıtladı.

Son zamanlarda salgından dolayı sağlık emekçilerinin çalışma şartları nasıl değişti?

Hastane ve diğer sağlık hizmetinin ve rildiği yerler normalde ağır ve tehlikeli işler kapsamına girmektedir. Lakin hastane koşullarına baktığımız zaman İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) kapsamında değerlendirildiğimizde yeterince önlem alınmadığını tespit ettik. Bu uyarılarımızı devam ettirmekteyiz fakat şu anda, salgın zamanında da benzer sorunlar devam etmektedir. Çünkü sağlık sektörünün altyapısı buna hazır değildir.

Sağlık emekçilerine yönelik tutumda bile bir farklılık var. Mesela Cumhurbaşkanlığı bir izin genelgesi yayınlıyor. Bu genelgenin büyük bir çoğunluğu, en riskli durumda olan sağlık çalışanlarına uygulanmamaya çalışılıyor. Olağanüstü bir durum olarak ifade edilmesine rağmen sağlık çalışanlarına bu tutumla yaklaşıyor. Tabi itirazlarımızla birlikte olumlu anlamda bazı düzenlemeler yapıldı ama bunlar yeterli değildir.

“Sorunları giderilmeyen sağlıkçı, sağlıklı hizmet veremez”

Sağlık çalışanlarına koruyucu ekipman temini konusunda ciddi sıkıntılar var. Hastane yönetimi çalışanlarını gören, onların temsilcilerini gören bir tarz ile hareket edilmemektedir. Ayrıca böylesi olağanüstü koşullarda öne çıkan en önemli şeylerden biri de iş demokrasisidir. Bu aynı zamanda hastane yönetiminin de demokratikleşmesi de demektir. Bu nasıl gerçekleşir? Hastane yönetiminin her konuda işçi temsilcilerini muhatap alması ile gerçekleşir. “Ben bilirim, ben yaparım” anlayışını da doğru bulmuyoruz. Bu tutum sağlık çalışanlarının kaygılarını gidermemektedir. Sağlık çalışanlarının sıkıntıları giderilmezse iyi bir hizmet üretmeleri mümkün olabilir mi? Özetle birikmiş sorunlar ile birlikte

bu krizin ortaya çıkması için içinden çıkılmaz bir hal almasına neden olmuştur.

Peki bu salgınla ilgili sağlık emekçilerine teorik ve pratik bir eğitim verilmekte midir?

Teorik bilgiler konusunda sadece Sağlık Bakanlığı'ndan değil Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere daha önceden virüsle mücadele etmiş bir çok ülkeden bize ulaşan veriler var. Böylece bu veriler ışığında bir uygulama yönetmeliği oluşturuldu. Sorun burada değil. Asıl sorun buna altyapının ne kadar hazır olduğudur. Dolayısıyla sorun bilgi eksikliğinde değil bilgiyi uygulamaya geçirememektedir. Halen hastane, poliklinik hizmetleri salgın yokmuş gibi bir tarzda yürütülüyor. Bizim uzun zamandır talep ettiğimiz çocuklu çalışanlar için kreş ve çalışanlara servis sorunu vardı. Bugün bu sorunlar daha da ön plana çıkmıştır. Salgını önlemenin en önemli koşulu sağlıkçılara virüs bulaşmasını önlemektir. Toplu taşıma kullanan bir sağlıkçı için hangi önlemden bahsedebiliriz? Bu yüzden sağlık çalışanlarına servis uygulaması başlatılması gerekiyor.

Sağlık emekçileriyle görüştüğünüzde çalışma koşullarıyla ilgili ne gibi sorunlar öne çıkıyor?

Şöyle ifade edeyim, bu insanlar ile konuştuğumuz zaman sürekli kaygılarının giderilmeme durumu ortaya çıkıyor. Kendi kaygılarınız giderilmediği müddetçe başka bir insana doğru bir hizmet vermeniz mümkün değildir. Olağanüstü bir durum olarak ifade edilen böyle bir zamanda öncelikle sağlık çalışanlarına destek vermemek büyük bir problemdir. Böylesi bir koşulda sağlık alanı salgınla mücadelede en önemli araçsa, buraya ek kaynak ayrılması lazımdır. Kendileri de sağlık personelinin eksik olduğunu söylüyorlar. Fakat bu sorunu şöyle çözmeye çalışıyorlar, Cumhurbaşkanlığı tarafından sağlık çalışanlarının ileri tarihli izinleri kısa tutulmaya çalışılıyor. Biz diyoruz ki bu tutum doğru değildir. Bu şekilde sağlık hizmeti yürütülemez. Hamile olan bir kadını, çocuğu olan bir insanı, kronik hastalığı olan bir insanı burada zorla çalıştırmak etik değildir. Bir genelge çıka-

rılarak atanamayan binlerce sağlık çalışanı ihtiyaçlar çerçevesinde atanabilir. Sağlık alanında güvenlik soruşturmalarının bu kadar katı bir şekilde uzatılması gereksiz bir şeydir. Bu insanların bir an önce atanması gerekiyor. Demek istediğim elimizde yeterli sağlık çalışanı var fakat yeterli kaynak ayrılması ve atamaların yapılması gerekiyor.

“Sömürü çok fazla”

Özetle sağlık emekçilerinin yapılmasını istediği talepleri nelerdir?

Biz sağlık emekçileri yaşarken yaşatma eylemi gerçekleştirmek istiyoruz. Bizler sağlıklı bir çalışma ortamı, bir çalışma yönetimi ve sağlık çalışanlarının üstündeki yoğun iş baskısının hafifletilmesini istiyoruz. Bunun dışında yeterli ekipman sağlanmasını istiyoruz. Tabi bu sorunların çözümü de sağlık çalışanlarının temsilcileriyle sürekli bir diyalog halinde olmaktadır. Tabi ortada başka bir sendikacılık anlayışı da var. İktidarın açıklarını nasıl kapatırız diye düşünen, kendi hafızası olmayan bir sendika anlayışı bizim için temsilci olamaz. Eldeki verilerin kamuoyunda şeffaf bir şekilde paylaşılması da çalışanların üstündeki baskıyı da artıran faktördür ve bunun da çözülmesi gerekir. Hastane ortamı baskısı, doktor başına düşen hasta sayısının fazla olması, çalışma saatlerinin gittikçe uzaması da çalışanları yıpratmaktadır. Şunu da ifade edelim, hastanelerin Şehir Hastanelerine dönüşüm sürecinde emek sömürsünü, iş yükünü daha da arttı. Bu salgın ile daha da artacaktır. Yani Şehir Hastaneleri içinde düzenlemeler gerekiyor. Bütün bunları tek kelimeyle özetlememiz gerekirse sömürü çok fazladır.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey varmı?

Hayır yok, teşekkür ederim.

Beyazıt katliamında yaşamını yitirenler için anma

16 Mart Beyazıt katliamının yıl dönümü dolayısıyla İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi önünde katliamda yaşamını yitirenler anıldı. Üniversite öğrencileri ve 78'liler Girişimi, 16 Mart Beyazıt katliamının yıl dönümü dolayısıyla İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi önünde anma gerçekleştirdi.

Saygı duruşu ile başlayan anmada '78'liler Girişimi adına Hüseyin Soylu konuşma yaptı. Soylu, koronavirüs salgınına değinerek katliamda yaşananları anlattı.

Soylu, gericı diktatörlere karşı anti-empyalist bir mücadele verildiğini ve devletin katliamcı yönünü vurguladı. 10 Ekim Ankara katliamını hatırlatan Soylu, “Onların virüsleri ve baskıları bizleri yıldırılmaz” ifadelerini kullandı. Soylu “O günün ve bugünün gençleri olarak Şeyhzadebaşı baskınlarını, Beyazıt'ı, Halepçe'yi unutmadık, unutturmayacağız! Kahrolsun faşizm, yaşasın faşizme karşı birlikte mücadelelerimiz” dedi.

Üniversite öğrenciler adına yapılan konuşmada şunlar ifade edildi:

“Bugün Beyazıt ve Halepçe katliamlarının 48. yılında tekrar yanyana geldik ve bir kez daha söylüyoruz; Üniversiteler siyasi iktidarların ve onun sözcülüğünü yapan rektörlerin arka bahçesi olmaya- caktır. Eli kanlı faşistlerle üniversite yönetimlerinin kurduğu işbirliğinin yarattığı saldırılara karşı mücadele etmeye devam ediyoruz. Bizler dün olduğu gibi bugün de TGB, Ülkü Ocakları adlarıyla karşımıza çıkarttığımız faşistlerin saldırıları karşısında irademizle birlikte dimdik duruyoruz. DTCF'den ODTÜ'ye, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden Boğaziçi'ne, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Beyazıt'a; bizim olan üniversitelerden ve öğrenim özgürlüğümüzden vazgeçmiyoruz.

Ne yaparsanız yapın kampüslerimizi ve kentlerimizi gericı ve faşistlere bırakmayacağız. Her geçen gün savaş çı-ğırıklığı yükseltilirken baskının dozu artarken katliamlar sürüp giderken bizler mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz.”

Yapılan konuşmaların ardından katliamin yaşandığı yere karanfiller bırakıldı.

Kapitalizm Çöküyor Mu?

TC devletinin salgını “Allah’ın bir lütfu olarak” gördüğü açıklanan eylem planından da rahatlıkla anlaşılmaktadır.

Virüs salgını vesilesiyle öncelikle şunu hatırlatmakta fayda var; İnsanlık bir kez daha zorlu bir süreçle karşı karşıyadır. Kapitalist emperyalist sistem, ulaştığı “uygarlık” seviyesiyle bir kez daha insanlığı tehdit etmektedir. Hiç kuşkusuz virüs salgını giderek etkisini yitirecektir. Nitekim açıklamalar doğru ise Çin’de salgın kontrol altına alınmış durumdadır.

Bu noktada önemli olan salgın vesilesiyle emperyalist kapitalist sistemin özellikle sağlık alanında izlediği politikaların sorgulanmasıdır. Buradan hareketle sistemin çökmekte olduğu gibi tezler ortaya sürülmektedir. Kapitalist sistemin bir kriz içinde olduğu doğrudur. Üstelik bu kriz hali yeni de değildir. Emperyalist kapitalist sistem, 2008 yılında girdiği mali krizden çıkamamıştır. Şimdilerde ise salgın nedeniyle kriz daha da derinleşmiş durumdadır.

Örneğin “Bank of America” yatırımcılarına yaptığı uyarıda, salgın nedeniyle ekonomide resesyonun artık önlenemeyeceğini, bunun etkilerinin de görülmeye başladığını duyurdu. Bankanın ekonomisti Michelle Meyer, yaptığı açıklamada; “Resmi olarak ekonominin durgunluğa girdiğini ilan ediyoruz, dünyanın geri kalanına katılıyoruz ve bu derin bir düşüş. Bu süreçte birçok kişi işini, servetini kaybedecek ve ciddi güven kaybı olacak” ifadelerini kullandı. (20 Mart)

Petrol fiyatlarının, Rusya ile Suudi Arabistan arasında fiyatlar konusunda anlaşmazlık nedeniyle geçtiğimiz hafta pazartesi sabahı Asya piyasalarında yüzde 30 düşmesi, daha sonra dünya genelinde yüzde 20 düşüşle seyretmesi nedeniyle hisse piyasaları 2008 mali krizinden bu yana en büyük değer kaybına uğradı. Burjuva yorumcular bugünü “Kara Pazartesi” olarak yorumlamaktadırlar. Londra’da hisse piyasaları endeksi günü yüzde 8 düşüşle kapattı. İngiltere’de birçok büyük şirketin değer kaybının 125 milyar sterline ulaştığı kaydediliyor. ABD de hisse piyasaları endekslerinin hızlı düşüş kaydetmesi nedeniyle işlemler otomatik olarak 15 dakikalığına durdu. Dow Jones endüstri ortalaması 2000 puan düşüşle gün içi alım satımda rekor düzeyde düşüş yaşadı. Chevron ve Exxon Mobil

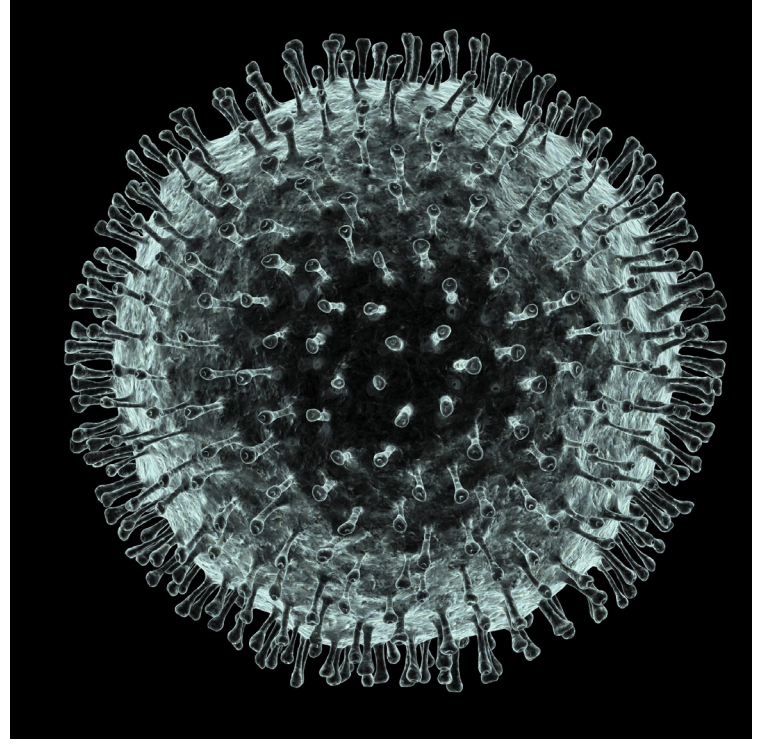
petrol şirketlerindeki değer kaybı yüzde 7’ye ulaştı. Nasdaq’ta ise Tesla yüzde 10 değer kaybetti. İngiltere’de Shell ve BP hisselerinin değer kaybı yüzde 15’i buldu. Frankfurt’ta Deutsche Bank hisseleri yüzde 12, Mercedes-Benz ise yüzde 10 değer kaybetti. Rus rublesi ise 2014’ten bu yana bir günde ilk kez yüzde 8 değer kaybına uğradı. Altın fiyatları da son yedi yılın en yüksek seviyesine ulaştı.

Salgın karşısında kapitalist devletlerin merkez bankalarının aldığı önlemler ise en hafif deyimle yetersiz kalmaktadır. Bu ortam beraberinde sermayenin dolar gibi nakit paraya yönelmesini doğurmaktadır. Nitekim ING’nin Küresel Piyasalar Bölüm Başkanı Chris Turner, “Eğer nakit kralı, nakit dolar da şu anda dünya başkanı. Satılabilecek her şey satılıp dolara dönüldü” (20 Mart) açıklamasında bulundu.

Bu arada salgın nedeniyle daha da derinleşen ekonomik kriz, burjuva ideologların bir dönem revaçta olan “devletin piyasaya müdahale etmemesi” gerektiği tezinin ne büyük yalan olduğunu bir kez daha göstermiş durumdadır. Çeşitli kapitalist devletler ilk iş olarak kriz nedeniyle kapitalist şirketlere yardım edeceklerini açıkladılar. Bunun için milyonlarca dolar fon ayırdıklarını ifade ettiler.

Çöküş mü yoksa kapitalizmin işleyişi mi?

2008 yılından itibaren kriz içinde olan kapitalizmin krizi kuşkusuz ki salgınla birlikte daha da derinleşecek ve sermayenin önemli bir bölümü imha olurken, bir bölümü de batanları, tökezleyenleri, sallananları ve ölmek üzere olanları yutarak sermayelerine sermaye katacaktır. Tarihsel tecrübe göstermektedir ki; kapitalizm salgını ve ortaya çıkardığı tedirginliği-korkuyu, sermayenin işçi sınıfına yönelik sömürüsünü artırma ve daha ağır koşullarda-esnek çalışmayı dayatma amacıyla kullanacaktır. Nitekim salgınla birlikte “evden çalışma” ve “çalışma hayatının esnekleşmesi” gibi ifadeler-gelişmeler daha şimdiden geçmişe oranla artmış durumdadır. Ancak bir yandan “evde kal” çağrıları yaparken, diğer yanda işçi sınıfına hiçbir önlem alınmadan fabrikalarda, işletmelerde yan yana, kalabalık ortamlar-

da çalışmaya devam etmesi dayatılmaktadır. Diğer yandan ise virüsten korunma adı altında işçi sınıfının bir kesimi “üretimi evde devam ettirmesi” adı altında sınıfın kazanılmış kimi haklarının gasp edilmesi-ne razı edilmeye çalışılmaktadır.

Salgını kendileri için bir fırsat görme yaklaşımına en iyi örnek olarak R.T. Erdoğan’ın “sermayeye kalkan, halka kolonya planı” verilebilir. TC devletinin salgını “Allah’ın bir lütfu olarak” gördüğü açıklanan eylem planından da rahatlıkla anlaşılmaktadır. Ayrıntılı bir incelemeye dahi gerek yoktur.

Bu arada salgınla birlikte bazı çevrelerin ileriye sürdüğü gibi kapitalizmin özellikle sağlık sektöründe halk kitleleri lehine bir düzenleme yapacağı ya da özel sağlık sektörü yerine kamu sağlığına yöneleceği tezi, kapitalizmin ne olduğunu anlamakla eşdeğerdir. Kapitalizmin sağlık sistemini kamulaştıracağı iddiası (İspanya örneğinde olduğu gibi) sistemin işleyişine terstir. İspanya örneği palyatif bir tedbirdir -ki kamulaştırma da değildir- ve ilk fırsatta aslına rücu edecektir. Sağlık sisteminde salgın sonrasında -bu salgından çıkarılan dersler ve oluşan korku ve panik havasını kullanarak- kapitalist tekellerin çıkarları, halkın sağlığının karşısında yer alacaktır.

Ve yine salgın, kimi çevrelerin iddia ettiği gibi kapitalizm insan yararına bir dönüşüm geçirmesine de yol açmayacaktır. Kapitalizmin fitratında sermayesini büyütme ve sermaye akışını hızlandırma vardır. Dolayısıyla salgın nedeniyle kapitalizm değişmeyecektir ya da kendini reforme etmeyecektir. Kapitalizmin krizin derinleşmesi onun çökeceği, ortadan kalkacağı anlamına da gelmemektedir.

Aksine kapitalizm salgın sonrasında daha acımasız, sömürü ağını ve talanını güncellemiş ve yaygınlaştırmış olarak yoluna devam edecektir. Kuşkusuz ki; derinleşen ve yaygınlaşan krizden kimi kapitalistler de etkilenecektir. Kriz nedeniyle bazı kapitalistler batacak, bazıları ise büyüyerek yoluna devam edecektir.

Salgın vesilesiyle derinleşen kapitalizmin krizi ilk olarak emekçileri etkileyecektir. Bu durum hem salgının hem de bu salgın nedeniyle derinleşen, ağırlaşan ve yaygınlaşan ekonomik krizin esas olarak işçi ve emekçileri vuracağı anlamına gelmektedir. Çünkü tarihsel tecrübeyle sabittir ki; kapitalizmin yarattığı bütün krizler, işçi ve emekçileri hedeflemiştir. Bu ister salgınlar olsun ister ekonomik kriz olsun ister başka bir sorun olsun değişmemektedir. Kapitalist emperyalist sistem altında bütün felaketler halk içindir. Öncelikle işçi ve emekçileri etkiler. İşçiler ve yoksullar ölürken, kapitalistler merkezileşir ve büyürler. Bu, kapitalist emperyalist sistemin değişmeyen bir yasasıdır.

Sonuç olarak salgın kapitalist sistemin işleyişinin, onun işçi sınıfı ve halk düşmanının yüzünün görülmesi anlamında “yararlı” olmuştur. Bu aynı zamanda bizlere emekçilerle birlikte salgına karşı önlem olarak kapitalizmin krizini devrimci krize dönüştürme görevini yüklemektedir. Hakim sınıfların salgına karşı önlem adı altında propaganda merkezlerinden üzerimize boca ettiği yalanlarla değil virüsün yaygınlaşmasına karşı önlemler alarak, işçi sınıfı ve halk arasındaki dayanışmayı geliştirecek yeni yöntemlerle örgütlü mücadeleyi teşvik etmek gerekir.

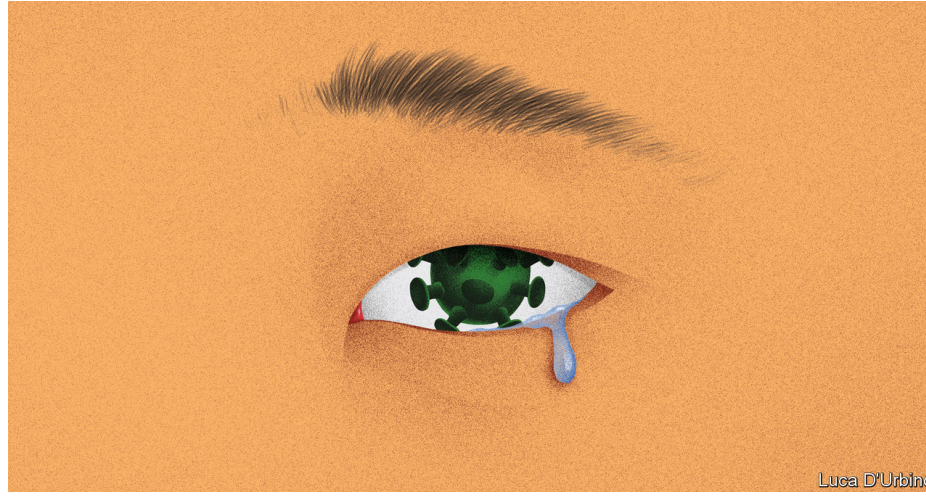

COVID-19'a KARŞI SIKIYÖNETİM-OHAL DEĞİL, TALEPLERİMİZİN PEŞİNDEYİZ!

Belki de ilk defa tüm dünyanın gündeminin ortaklaştığı bir süreçten geçiyoruz. Konu, WHO tarafından küresel salgın (pandemi) ilan edilen Covid-19 ya da "arkadaşlar arasındaki adıyla" korona. Özellikle sosyal medyaya yansıyanlara bakılırsa herkes bu gündemle bir şekilde ilişkili. "Virtüs bize bulaşmaz" diyerek park-bahçe-sokaklarda rahat rahat gezenler, evinin kapısını-pencesini mühürleyip içeri kapananlar, "bakalım filmin sonunda ne olacak?" ruh haliyle olup biteni izleyenler, virtüsün kaynağını "Allah'ın cezalandırması"ndan emperyalizmin oyununa kadar geniş bir skalada yorumlayanlar, 1 Haziran'a kadar kaç kişi ölecek diye tahminler yürütüp iddiaya girerler...

Görünüşe bakılırsa egemen sınıfların dönem dönem ısıtıp önümüze getirdiği "hepimiz aynı gemideyiz" mottosu ilk defa gerçek oluyor! "Tüm insanlık" aynı geminin yolcuları olarak virüse karşı savaşıyor! Siyasetçiler de, zenginler de, işçiler de, askerler de, mülteciler de, emekliler de... virüse yakalanma riski taşıyor. Görünen o ki, Covid-19'un bir sınıfı, sosyal statüsü bulunmuyor... Hatta Zizek gibi liberallere bakılırsa, tüm toplumu eşitleyen ve komünizme yol açacak işleve sahip bir virüsle karşı karşıyayız.

Gerçekten öyle mi? Doğru, Covid-19'un sınıfı, sosyal statüsü vs. yok ancak virüse yakalananların ya da yakalanma riski olanların (yani herkesin) sınıfı var. Ve virüse yakalanma riski ya da korunma olanakları da herkesin sınıfına özgü. Kimileri Hacı Sabancı gibi boğaz kıyısındaki yalısında kendine karantina uyguluyor, kimileri ailesi için ada satın alıyor, kimileri özel doktorları ile birlikte "güvenli" bölgelere-sığınaklara kaçıyor... Kimileri ise 7/24 yapılan "evde kal" çağrısının bir anlamı varmış gibi fabrikalarda, marketlerde hiçbir önlem olmaksızın çalışmak zorunda bırakılıyor. "Evde kal" çağrısı herkeste farklı işliyor. Evsizler, mülteciler, ailesini geçindirebilmek için "tatil" edilmeyen işyerlerinde çalışmak zorunda kalanlar vb.

Beraber olduğumuz iddia edilen o geminin kimimiz güvertesinde, kimimiz lüks kamaralarında, kimimiz de kazan dairesinde bulunuyoruz. Bütün filikalar da küçük bir kesimin elinde ve hizmetinde.

İçin bu çağrının anlamı ironiye dönüşüyor. Yani beraber olduğumuz iddia edilen o geminin kimimiz güvertesinde, kimimiz lüks kamaralarında, kimimiz de kazan dairesinde bulunuyoruz. Bütün filikalar da küçük bir kesimin elinde ve hizmetinde.

Yani Covid-19, sadece bir sağlık sorununu değil. İçinde bulunduğumuz emperyalist-kapitalist sistemin bir avuç azınlık hariç tüm insanlar ve tüm dünya için çürümüş, rezil ve öldürtücü olduğunu gösteren bir kaynak aynı zamanda.

**"Sokağa çıkmak yasaklansın",
"OHAL ilan edilsin", "Ordu
duruma el koysun"....**

Covid-19 salgınının ortaya çıkardığı en tehlikeli durumlardan biri de bir kesimin en hafif deyimle "vurdumduymazlığı" ve meseleyi hafife alması ise diğeri de halkın çoğunluğunun yaşadığı panik ve korku. Geline aşamada günde bin kişinin öldüğü ve çok hızlı bir şekilde yayılan bu salgının korku ve paniğe yol açması elbette doğal. Hele ki, durum hakkında sağlıklı ve doğru bilginin alınamadığı, test yaptırmanın -durumun ciddiyetine oranla- hemen hemen imkansız olduğu, 7/24 birbiriyle çelişen haber ve önlemlerin üzerimize boca edildi-

ği, herkesin "uzman" kesildiği koşullarda korku ve paniği önlemek çok zor.

Korku-panik tehlikelidir ve egemen sınıfların, baskıcı rejimlerin egemenliğini sürdürmesinin en önemli araçlarından biridir. O yüzden tüm devletlerin halka karşı kullandığı hep bir (ya da daha fazla) "düşman" vardır. Ya sınır komşuları, ya teröristler, ya mülteciler, ya kapkaççılar, hatta uzaylılar, hatta sakallı doğan bebekler vs. Korku ezilenlerin aklından-yüreğinden silinmemelidir ki, hep "en çok birlik ve beraberliğe ihtiyaç duyduğumuz" günler yaşansın, devlet "kurtarıcı" rolünü oynasın ve iktidarına yönelik tepkileri ortadan kaldırsın. Bu korkuyu kullanarak ve herkesi bu noktaya odaklayarak başka alanlardaki saldırılarını sürdürebilsin...

Bu korku ve panik durumu ille de iktidarların ürettiği yapay ve soyut düşmanlar üzerinden gündeme gelmez. Egemenler Covid-19 gibi somut bir tehlike karşısında ortaya çıkan durumdan da faydalanmanın yollarını ararlar. Örneğin bugün hapishaneler sağlık koşulları açısından son derece riskli alanlar olmasına karşın, ikinci yargı "reformu" paketinde, koronavirüs nedeniyle öngörülen infaz kanunu değişikliğinde "terör suçluları" hariç denilerek

politik tutsaklara yönelik uygulanan ayrımcılık gibi. Virüse karşı önlem gerekçesiyle, avukatlar dahil tüm görüşlerin iptal edilmesi, telefon hakkının birçok hapis hanesinde iki haftaya çıkarılması vb. gibi. Darbe girişimini açıktan "Allah'ın lütfu" olarak değerlendirenlerin, korona salgınında neler yapabileceğini herkes az çok tahmin edebilir.

Bu sadece Türkiye açısından değil, örneğin sağlık önlemlerinden önce askeri önlemlerin tartışıldığı Veneziella'da; polisin yıllardır giremediği Politeknik ve Exarcheia bölgelerinde artık boy gösterisi yaptığı Yunanistan'da; yüz tarama sisteminin tam kapasiteyle çalıştırılıp herkesin fişlendiği Rusya'da; salgının başlarından itibaren çok sıkı bir sansür ve tutuklama terörü uygulanan Çin'de vb. vb. tüm ülkelerde devletin militer güçlerinin "virüse karşı savaş" çerçevesinde halkın yaşamını denetime aldığı bir süreçten geçiyoruz.

Bu sürecin sonunda, gerçek bir Covid-19'u mumla arayacağımız gerçek bir "distopya"ya uyanmamak için "sokağa çıkma yasağı", "OHAL ilan edilsin" gibi panik butonlarını değil; örneğin

1) Covid-19 testi en yaygın şekilde ve ücretsiz yapılsın! Tüm tedavi masrafları devlet tarafından karşılansın. Halka açık ve doğru bilgilendirme yapılsın.

2) Yaşamsal sektörler hariç tüm üretim durdurulsun, çalışanlara ücretli izin verilsin. Zorunlu sektörlerde sağlık koşulları eksiksiz yerine getirilsin ve çalışma saatleri kısıtlansın.

3) Sokaklarda yaşayan evsiz insanlar, gerekli hijyen koşulları sağlandıktan sonra kapatılan otel vb. yerlere yerleştirilsin.

4) Halka ücretsiz hijyen ve korunma araçları sağlansın.

5) Başta hasta tutsaklar olmak üzere, hapishaneler boşaltılsın!

6) Karantina koşullarında kadınlara yönelik ev içi şiddetteki artışa karşı önlemler alınsın! gibi sloganları gündemleştirmeli ve bu devletin bunları sağlaması için mücadele etmeliyiz.